

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 9 (1152) 1972 KOVO - MARCH 2

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

Tel. 368-6813

TĖVŲ MĖNUO

Mokykla viską padarys?

Visos tautinės mažumos, bendruomenės stengiasi savo gyvatą išlaikyti, pirmiausiai organizuodamos savo prieauglių tautines mokyklas. Ir lietuviai visais laikais, kai tik atsirado išeivioji didesnis jų skaičius, organizavo savo mokyklas, siuntė į jas savo vaikus. Tai visai natūralu. Daugelis valstybių tokias ar augštesnes mokyklas rėmė ir remia. Ir Kanados vyriausybė, kaikiurių provincijų vyriausybės susirūpino tokių tautinių mažumų institucijų bei jų kultūros rėmimu.

Deja, pastaruoju metu atsiranda lietuvių tėvų, kurie į lietuviškas mokyklas pradeda nekreipti dėmesio, nebeleisti į jas savo vaikų. Vieni aptingo ir nebenori savo vaikų vežti į lietuvišką mokyklą, kiti klaidingai galvoja, kad lietuviškas auklėjimas namuose ir mokykloje sugadins vaikui angliską tarėną. Yra ir tokių, kurie nori jau pasislėpti esą lietuviais ir ryžtasi savo vaikus atitraukti nuo lietuvių. Blogiausia, kad pasitaiko ir tokių tėvų, kurie save dar laiko lietuviais, veikia vieno ar kito lietuviško organizacijos, bet savo vaikų į lietuvišką mokyklą neleidžia. Jie mano, kad lietuviška mokykla jų vaikams nieko lietuviško neduoda, rodo nepasitenkinimą kuriuo nors mokytoju ir mano galėsią svetimoje jūroje patys savo vaikus lietuviškai išauklėti, išmokyti lietuviškai skaityti bei rašyti.

Iš tikrųjų gi mūsų sąlygose nėra vienos kurios priemonės vaikams lietuviškai išauklėti. Tik visas priemonės panaudojus, galima pasiekti gerų rezultatų. Tai aiškiai rodo pats gyvenimas. O tos priemonės yra tėvai, lietuviška mokykla su savo pamokomis, parengimais, jaunimo organizacijos ir pan. Tik visom institucijom glaudžiai bendradarbiaujant galima priaugančių kartą išauklėti lietuviškai.

Džiugu, kad dauguma tėvų tebeleidžia savo vaikus į liuanistines mokyklas, daugelis net dešimtis mylių veža juos į mokyklas. Tačiau ir čia yra liūdnu reiškinių. Daugelis tėvų mano, kad siųsdami vaikus šeštadieniais į mokyklą, visas savo vaikų auklėjimo pareigas atlieka, kad viena mokykla, veikdama tik kartą į savaitę, viską padarys. Daugelis tėvų visai nesidomi mokykla, nelanko vaiko lankomos mokyklos tėvų susirinkimų. Vaikas tai mato ir daro savo išvadas: jei tėvams nesvarbi ta lietuviška institucija, tai kodėl ji turi būti svarbi jam. Kaikurie tėvai nesidomi, ar vaikas mokykloje duotus namų darbus namie atlieka, ar pamokas paruošia. Kiti gi, leisdami vaiką į lietuvišką mokyklą, namuose tarp savęs arba net ir su vaiku kalba angliskai. Tokiai situacijai esant ir mokykla daug ko negali padaryti — turi savo mokslo pažangą lėmti, programą pristinti ir vis silpnėsius liuanistikos mokinius išieisti. Taigi, aišku, kad visų tėvų bendradarbiavimas su mokykla yra būtinas, juoba, kad mokykla veikia tik kartą į savaitę.

Suminėtos priežastys mus, lietuvius, veda į greitą išnykimą. Todėl tenka L. Bendruomenei, ypač jos apylinkių valdyboms, susirūpinti lietuvišku mūsų priaugančios kartos auklėjimu, lietuvišką išlaikymu, nes tai yra pagrindinis mūsų Bendruomenės tikslas. Todėl ir PLB valdyba, skelbdama šiuos metus jaunimo metais, tarp kitko, prašo šiais metais skirti dėmesį ir rūpestį tautiniam jaunimo ugdymui mokyklose ir šeimose. Todėl ir KLB švietimo komisija paskelbė š. m. kovo mėnesį tėvų mėnesiu. Ji prašo, kad L. Bendruomenės apylinkės per tą mėnesį, metusios į šalį savo tradicinę veiklą, nukreiptų savo veiklą į tėvus ir išaiškintų visas tas priežastis, kurios veda prie lietuviško prieauglio, lietuviškų mokyklų nykimo. Taipgi jos turėtų pabrėžti, kas sunkina mokyklų darbą, kas kliudo pakankamai išmokyti vaikus lietuvių kalbos ir perteikti jiems lietuvišką dvasią. Į šią darbą turėtų įsijungti mūsų lietuviškos parapijos, organizacijos, nes tai visų lietuvių reikalas. O tėvams tebutinė šis mėnuo susidomėjimo, persvarstymo, refleksijų mėnuo, paskatinantis būti uoliesniais lietuviškame vaikų auklėjime. L. Tamošauskas

KANADOS ĮVYKIAI

TIRS SOVIETŲ PIKTADARYBES

Winnipege buvo įsteigtas Tarp-tautinis Žmogaus Teisių Ap-saugos Komitetas (International Human Rights Defence Committee) ir jo vadovu pakviestas buvęs premjeras ir konservatorių vadas J. Diefenbakeris, priklausantis komiteto steigėjų gretoms. J. Diefenbakeris pagrindinį komiteto dėmesį žada skirti Kremliaus v a d u lauzdomoms žmogaus teisėms Ukrainoje bei kituose satelinčiuose Sovietų Sąjungos kraštuose. Komitetas kvies valstybininkus ir advokatus peržiūrėti sovietinių teisų politinėms byloms, nelegaliai vykdomiems suėmimams, kalinių uždarymų ir bėprotnamius. Komiteto sprendimai bus skelbiami pasaulinėje spaudoje. Tikimasi, jog viešosios nuomonės spaudimas sovietos privers laikytis įstatymų ir gerbti žmogaus teises. Sia proga turėtų pasinau-doti ir lietuvių, primindami J. Diefenbakeriui kunigų ir bandžiųjų pabėgti tautiečių bylas sovietų okupuotoje Lietuvoje. "Canadian Press" agentūros pranešime apie komiteto sudarymą, deja, nėra adreso, bet jo vadovą J. Diefenbakerį lengva surasti Otavoje, federaciniam parlamente.

Ontario provincijos išd. D. Mc-Keough pranešimu, šiemet bus nutrauktas dalinis mokesčių grąžinimas namų savininkams ir nuomininkams. Jį pakeis Onta-rio ir Otavos nauja sutartis, pagal kurią namų savininkai nekilnojamo turto mokesčius ir nuomininkai savo išlaidas sekančiais metais galės atskaityti iš provin-cinio pajamų mokesčio. Kiek do-lierių bus leidžiama atskaityti

šiuo metu dar nėra nustatyta. Ministerio D. McKeough teigimu, daugiau uždirbantiems atskaitymas bus leistas mažesnis, o turintiems žemesnį ūdarbį — didesnis. Tiems, kurie per me-tus neuždirba apmokestinamos sumos dalį nekilnojamo turto mokesčių ar nuomos grąžins specialiais čekiais. Laikraščiu puslapiuose minimi namų savi-ninkai, butų ir net kambarių nuomininkai. Leidžiamų atskait-tymų planas bus paskelbtas vė-liau.

Keli šimtai bedarbių Bathurst miestelyje, New Brunswicke, iš-laužė nedarbo draudos įstaigos duris ir išdaužė langus, protes-tuodami prieš pašalpų išmokėji-mo uždelsimą. Draudos įstaigos direktorius J. M. DesRoches pra-ėjusią savaitę jiems buvo paža-dėjęs pašalpos čekius atsiųsti per 72 valandas, bet pažado ne-tesėjo. Bedarbius erzina pasta-ruoju metu nedarbo draudos įstaigose įsigalėjusi tokia ne-tvarka ir biurokratizmas, kad pašalpų tenka laukti net du ar tris mėnesius.

Valstybės sekretoriatas Ota-voje svarsto planą įsteigti spe-cialią vienerių ar dvejų metų tarnybą gimnazijas baigusiems ir darbo neturintiems jaunuo-liams. Jiems būtų sudaryta pro-ga įsigyti specialybes, atlikti vi-sam kraštu naudingus darbus Kanados šiaurėje ar kitose sri-tyse. Planuojamoji tarnyba bū-tų "Opportunities for Youth" programos pratęsimas ir jos pa-vertimas nuolatine parama. Vie-tojų įvairių smulkųjų projektų ta-dina būtų atliekami stambesnio (Nukelta į 9-tą psl.)

Vasario 16 minėjimo Toronto momentai. Iš kairės viršuje: kalba Kanados federacinės vyriausybės darbo ministeris M. O'Connell; KLB Toronto apylinkės pirm. J. Karpis; Leonard Milne, škotas, ban-dės išvaduoti Simą Kudirką sveikina lietuvių; L. Vytė dainuoja apie žibuokles Nuotr. S. Dabkaus

PRANEŠIMAS IS ŠVEDIJOS

Latvijos komunistai priešinas rusams

Slaptais keliais vakarus pasie-kes "17 latvių komunistų" lai-škas yra ne tik desperatiškas pa-galbos šauksmas, adresuotas už-sienio kompartijoms. Drauge tai yra sukrečiantis kaltinamasis ak-tas Maskvos vedamajai rusini-mo politikai. Laiške daug vietos skirta konkreitiem faktam nuro-dyti, kaip ir kokiomis priemonė-mis nakinama visa, kas tautiška, vykdoma prievartinė asimiliaci-ja ir pažeidžiamas tautų, kultū-rų bei tradicijų lygiateisiškum-as.

Dėl jo svarbumo visą šitą lai-ško dalį perduodame čia vertime iš rusiško originalo. Atkreipiame skaitytojų dėmesį, kad ankstesniame mūsų pranešime naudotos ištraukos pagal "Da-gens Nyheter" sausio 29 d. lai-doje išspausdintą vertimą.

Jau buvo minėta, kad laiško autoriai, seni ir neiliniai lat-vių komunistai, yra įsitikinę, jog Maskva veda apgalvotą prie-vartinės mažųjų tautų asimilia-cijos programą. Ji vykdoma sie-kiama dvių pagrindinių tikslų: 1. atskiesti krašto gyventojų su-dėtį kiek galima didesniu skai-čiumi rusų, gudų ir ukrainie-čių; 2. laipsniškai surusinti visą Latvijos gyvenimą.

Čia praleidžiame tą dalį, ku-rijoje plačiau kalbama pirmuoju klausimu. Asimiliacinės politi-kos vykdymas iš d e s t y t a s 15 punktų.

"1. Patenkinami ateivių rei-kalavimai padidinti radio ir te-levizijos laidas rusų kalba. Da-bar viena radio laidų programa ir viena televizijos programa siunčiamos tik rusų kalba, o an-trosios programos — mišriai. To-kiu būdu beveik du trečdaliai respublikinių radio ir televizi-jos laidų duodamos rusų kalba. Buvęs Rygos televizijos cen-tro vedėjas Jelinskis nesutiko su to-kiomis ateivių reikalavimais; jis buvo pašalintas iš darbo."

"2. Nepaisant to, kad Latvi-joje gaunami visi sąjunginiai laikraščiai, žurnalai ir knygos, beveik pusė periodinių leidinių

Latvijoje spausdinami rusų kal-ba. Latvijoje netrūksta popie-riaus latvių rašytojų veikalams, moksliniam vadovėliams leisti, bet, nepaisant to, čia leidžiami rusų rašytojų veikalai ir mokyk-liniai vadovėliai rusų kalba."

"3. Reikalai visose respubli-kinėse, mieste, rajonų ir daugu-moje vietinių organizacijų bei visose įmonėse vedami rusų kalba."

"4. Išskyrus tokias santalkas, kaip latviškųjų laikraščių ir žur-nalų redakcijos, latvių teatrai ir mokslo įstaigos bei dalis kolcho-zų, visi susirinkimai, pasitari-mai taip pat pravedami rusų kalba. Esama daug santalkų, kur latvių visiška dauguma, bet jei-gu santalkoje yra bent vienas rusas, tai jis reikalauja, kad su-sirinkimas būtų vedamas rusų kalba, ir jo reikalavimas paten-kinamas; jeigu taip neįvyksta, tai santalka apkaltnama nacio-nalizmu."

"5. Miestuose ir kaimuose įsteigti ir toliau steigiamos jungtinės mokyklos, vaikų dar-želiai ir vaikų namai. Praktiškai tai reiškia, kad vaikų darželiai, namai ir mokyklos su rusų mo-komąja kalba, kaip buvo, taip ir pasiliko, o beveik visose su-minėtose įstaigose ir mokyklose su latvių mokomąja kalba įves-tomos rusiškos grupės ir klasės. Po to viskas, kaip pedagogų tarybos posėdžiai, mokytojų ir mokinių susirinkimai, pionierių saskry-džiai ir čia vyksta rusų kalba. Išskyrus Kurzemės, Zemgalės ir Vidžemės kaimo vietoves. Latvi-joje beliko jau visai mažai lat-viškų vaikų įstaigų ir mokyklų."

"6. Visose vidurinio specia-liojo ir augštojo mokslo įstaigo-se yra skiriami su rusų mokomą-ja kalba."

"7. Laikraščiuose, radio ir te-levizijos laidoose, susirinkimuose ir knygos — visur kasdien skel-biamas draugavimas su rusais, plačiai propaguojami atvejai, kai latvių merginos išteka už rusų ar latvių vaikinais veda ru-saites."

"8. Plataus vartojimo prekių gamyboje visiškai išnaikinta vi-sa, kas tautiška. Anksčiau Lat-vijoje, kaip ir betkokių kitų valstybė, buvo savi kulinariniai patiekalai, savo markės saldai-nių, šokolado, popirosų, o da-bar tikėtai sąjunginės markės: "Belochka", "Lastochka", "Kara-kum", "Kazbek", "Belomorka-nal" ir kt. Valgyklose, kavinėse ir restoranuose gaminami val-giai tik pagal sąjunginius (rusiš-ko) receptus; tautiniai patieka-lai yra retenybė."

"9. Latvių tauta turi pažymė-tiną šventę "lygo", kuri buvo nuo amžių laisvai švenčiama, netgi fašistinės vokiečių okupa-cijos laikais. Iki praėjusiųjų metų šita šventė buvo griežtai draudžiama; šiemet "lygo" vėl nepripažinta švente, nors oficia-liai ir neuždrausta."

"10. Literatūrinis palikimas traktuojamas dvejojai. Leidžia-mi ir kartojami rusų rašytojų L. Tolstojaus, Turgenevo, Dos-tojevskio, Gogolio, Puškin-o, Lermontovo ir kt. veikalai, o iš latvių priešsovietinio laikotar-pio rašytojų pripažįstami tik tai Rainis, Paegle, Vaidenbaumas ir iš dalies Aspazija, Blaumanis ir dar kairurie."

"11. Rygoje yra iš viso 6 ad-ministraciniai rajonai, bet nė vienas jų neturi vietinio pavadi-nimo; jie vadinasi: Leninskij, Kirovskij, Moskovskij, Leni-ngradskij, Oktjabrskij, Proletars-kij."

"12. Rygos gatvės pavadintos Lenino, Kirovo, Sverdlovo, Puš-kin-o, Lermontovo, Gogolio, Gor-kio vardais; net yra gatvė, pava-dinta carinio gubernatoriaus Su-vorovo vardu, tačiau buvo pa-keisti pavadinimai tokių gatvių, kaip Aspazijos (žymiausios lat-vių poetės) alėja ir Kr. Valde-maro (neužmirštamo latvių švie-tėjo) gatvė."

"13. Rygoje yra memorialinis namas ne tik Leninui, bet ir Bal-tijos krašto užkariautojų rusų carui Petriui I."

(Nukelta į 8-tą puslapį)

Pasaulio įvykiai

PREZ. R. NIKSONAS PEKINGO AERODROME BUVO SUTIKTAS SALTAI, bet korektiškai — be oficialių sveikinimo kalbų, be ovacijas ke-liančios minios. Iš lėktuvo išlipusiam prez. R. Niksonui ranką iš-tiesė Kinijos premjeras Cu En-lai. Po to jo laukė abiejų kraštų him-nai, išrikuota kelių šimtų karių garbės sargyba, rankos paspaudi-mas Kinijos vyriausybės ir Pekingo miesto pareigūnams. Iš pir-mo žvilgsnio susidare įspūdis, kad prez. R. Niksonui nebus lengva pralaužti pirmuosius ledus. Vėliau paaiškėjo, kad šį pradinį šaltu-mą kiniečiams padiktavo diplomatinis etiketas, nes abu kraštai ne-turi oficialių ryšių. Nespėjęs nė kojų Pekinge sušilti, prez. R. Niksonas po nepilnų keturių valandų jau buvo priimtas kom-partijos vado Mao, su kuriuo susitikimas buvo numatytas tik vieš-nagės viduryje ar jos pabaigoje.

Jau pirmos dienos vakarą kom-partijos oficiozas "Liaudies Dienraštis" savo puslapius pa-puošė prez. R. Niksono susitiki-mų su Mao ir Cu En-lai nuo-traukėmis, apie šį vizitą painfor-muodamas Pekingo ir visos Ki-nijos gyventojus. Laikraščio lai-da bematant buvo išparduota, ir tūkstankiai pekingiečių su jo puslapiais galejo susipažinti tik mieste įrengtos vitrinose. Su prez. R. Niksono ir Mao susiti-kimu prasidėjęs staigus atšili-mas truko visą viešnagės laiko-tarpį — dviuose oficialiuose priėmimuose, baletu ir sporto spektakliuose, senosios Pekingo dalies ir Kinijos didžiosios sie-nos aplankyme. Oficialiuose tos-tuose ir prez. R. Niksonas, ir premjeras Cu En-lai kartoję tą pačią mintį, kad tarp abiejų kraštų esama labai didelių skir-tumų, kuriuos betgi turėtų įveik-ti abipusis draugiskumas. Prez. R. Niksonas turėjo keliolikos va-landų pokalbį su premjeru Cu En-lai, tačiau abi pusės nutylė-jo jų detales, pasitenkindamos bendru pranešimu, kai prez. R. Niksonas jau buvo Sanghajuje ir ruošėsi grįžti į JAV. Radio ir televizijos teigimu, ilgokame R. Niksono ir Cu En-lai baigmi-niame pranešime numatomas santykių gerinimas, bet visos pagrindinės problemos lieka ne-išspręstos. Jame yra viena ryški prieštara: R. Niksono nuolaida — pa-žadas atitraukti amerikiečių ka-riuosines dalinius iš Taiwan-o (Formozos). Komentarus tenka atidėti sekančiai savaitei, kai spauda jau bus paskelbusi ofi-cialų minėto pranešimo tekstą.

HANOJŲ IR SAIGONE

S. Vietnamo spauda visiškai nutylėjo prez. R. Niksono vieš-nagę Pekinge, bet Hanojaus ir partizanų atstovai nutraukė de-rybas Paryžiuje, apkalnt JAV S. Vietnamo bombardavimą. Čia aštrių kritikos žodžių susilaukė dabartinė prez. R. Niksono poli-tika. P. Vietnamo prez. N. V. Thieu spaudos konferencijoje teigė, kad Maskva darė didelį spaudimą Hanojui pradėti ofen-zyvą ir niekais paversti Pekin-gą ir Vašingtono galimą spren-dimą šiam karui užbaigti. Ofen-zyvai kelią pastojų sustiprinti amerikiečių aviacijos puolimai. Pasak prez. N. V. Thieu, Krem-lius nori, kad galutinis žodis Vietnamo klausimu būtų tartas ne Pekinge, bet Maskvoje.

UŽSIENIO REAKCIJA

Laisvajame pasaulyje prez. R. Niksono kelionė Kinijon susi-laukė reikiamo dėmesio ir pa-kankamos informacijos. Dėl su-prantamų priežasčių aštriausiai reagoavo Taiwan parlamentas, priėmęs specialią rezoliuciją, smerkiančią prez. R. Niksoną už ryšių užmezgimą su nelegalia sukiliųjų grupe Kinijos žemyne, kuri ji neturi jokios teisės atsto-vauti kiniečių tautai. Taiwan laikraščiai išsidėjo prez. R. Ni-ksono nuotrąka, nuo jos nukir-pę greta sėdėjusį premjerą Cu En-lai, bet palikę prie jų kojų stovėjusį spaudykklę. Japonų spaudoje buvo jautiamas apgai-lestavimas, kad prez. R. Nikso-nas santykių gerinime su Ki-nija pralenkė Japoniją, kuriai la-biausiai rūpi prekybiniai santy-kiai ir Kinijos jūros pakrančių naftos atsargos. Vakarų Euro-poje kritiškai reagoavo tik Mas-kvai ištikimi komunistai. Pran-cūzų kompartijos oficiozas "L'Humanite", su pasigardžiaivimu cituotas sovietinės spaudos, ap-kaltino prez. R. Niksoną ban-dymu atskirti Kinijos nuo tar-pautinio komunizmo sąjūdžio. Si kelionė taip pat suskaldė Euro-pos maoistus, t.y. komunistus, kurie ideologinės atramos sie-kė Pekinge. Bene didžiausias są-myšis jautiamas Belgijoje — viena maoistų grupė prez. R. Niksono kelionę laiko visiškai kapitalizmo kapituliacija, kita — Kinijos pavasariu, nes amerikiečių aviacija ir toliau bombarduoja S. Vietnamą. Ga-limas dalykas, Pekingą pradėję smerkti maoistai dabar pereis Maskvos pusėn.

SOVIETŲ IMPERIJA

Sovietų Sąjunga beveik visiškai ignoravo prez. R. Niksono kelionę, susitikimus su Cu En-lai ir Mao pranešdama tik ke-liais sakiniais savo spaudoje. Kremliaus v a d u baime, kad prez. R. Niksono vizitas gali su-stiprinti Kiniją, liudija staiga pradėti rodyti du filmai: "Rusi-jos karo laukas" — apie 1969 m. pasienio susikirtimus su ki-niečiais ir "Naktis virš Kinijos" — dokumentinis filmas panaši-

tema. Raudonosios armijos laik-raštis "Krasnaja Zvezda" apkal-tino Kiniją, kad ji net trečdali savo metinio biudžeto skiria ginklavimuisi ir kad Vakarų pa-saulio kraštai jai tiekia strate-gines medžiagas atominių gink-lų gamybai. Sovietų propagan-dai talkino lenkų kompartijos vadas E. Gierekas, Katovicuose pasakytose kalboje pasmerkęs dabartinę Kinijos liniją, kuri esanti nukreipta prieš visą soci-alistinę bendruomenę (taip jis va-dina Sovietų Sąjungą ir jos sate-litus). Maskvos propaganda pra-rado savo veiksmingumą sovie-tinės rusų imperijos pakraščiuose, Jugoslavijos spauda prez. R. Niksono kelionei skyrė pirmuo-sius puslapius. Rumunijos laik-raščiai taip pat plačiai infor-mavo skaitytojus, p r a d ž i o j e vengdami komentarų. Viešnagai įpusėjus, rumunų kompartijos oficiozas "Scinteia" paskelbė vedamąjį, kuriame prez. R. Niksono kelionę Kinijon pripaži-no labai svarbia ir pozityvia tarptautinėje politikoje. Sakoma, šia rumunų reakcija išsau-kė prieš Kiniją nukreipta Mask-vos ir Varšuvos Sąjungos kraš-tų propaganda.

ISPIRKO LĖKTUVA

Penki arabų partizanai pa-grobė vokiečių orinio susisiek-i-mo bendrovės "Lufthansa" iš Indijos į Atėnus skristį lėktu-vą ir priverstė nusileisti Adene, Pietų Jemene. Jie paleido ke-leivius, kurių tarpe buvo ir ve-lionies senatoriaus Roberto Ken-nedžio vyriausios sūnus, o už lėktuvą ir jo įgulą pareikalavo \$5 milijonų. Kadangi partizanai skelbėsi priklausą tai pačiai gru-pėi, kuri jau anksčiau buvo pa-grobusi ir nusprogdinusi kelis lėktuvus, kancleris W. Brandtas įsakė sumokėti reikalaujamą su-mą. Lėktuvas ir įgula laimingai grįžo V. Vokietijon. Partizanų centrinė organizacija teigia, kad lėktuvo pagrobėjai šį žygį atliko grynai asmeniniu pasipelnimo tikslu.

ISLEIDO POETĖ

Sovietų kompartija išleido iš Kazanės psichiatrinės ligoninės 1970 m. vasarą uždarytą poetę Nataliją Gorbanevską. Su ki-tais rašytojais ir intelektualais ji dalyvavo demonstracijoje prieš sovietinę invaziją Čekoslovakij-on, bet oficialiai buvo apkaltn-ta bendradarbiavimu pogrindžio laikraščiuje "Dabartinis Įvykių Kronika". Dokumentinė knyga "Rusija be cenzūros" Britanijos Londone išleido žurnalistas ir vertėjas P. Reddaway. Jos pusla-piuose jis nagrinėja 102 asmenų suėmimus, teismus ir jiems pa-skirtas bausmes už įvairius pro-testo pareiškimus Sovietų Sąjun-goje. Suimtuųjų tarpe — moksli-ninkai, rašytojai, mokytojai ir net karininkai, turėję drąsos tar-ti kritišką žodį. Autoriaus nuo-mone, be nuteistųjų, yra keli tūkstantiniai kritiškai nusiteiku-sių piliečių, kurie reguliariai in-formuoja pogrindžio laikrašte-lius, juos perrašinėja ir platina.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$7, pusmetinė — \$4. Rėmėjo prenumerata \$10
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata.
Aukštųjų pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$7 per year, \$4 per 6 months. Deadline for
advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
Tel. 368-6813

TIKINČIOSIOS LIETUVOS DIENA

Pirmasis kovo sekmadienis (kovo 5) Kanadoje yra skelbiama Tikinčiosios Lietuvos Diena. Visos lietuvių parapijos bei kapelionijos kviečiamos tą dieną savo šventovėse rengti specialias pamaldas, meldžiant Lietuvai religinės laisvės, ir padaryti rinkliavas religinei paverstos tėvynės tikinčiųjų šelpai.

Pirmoji Tikinčiosios Lietuvos Diena buvo surengta Kanadoje 1971 metais Kanados Lietuvių Katalikų Centro rūpesčiu. Šiais metais ji rengiama to paties Centro patalynose. Yra kreiptasi į Kanados katalikų vyskopus, prašant, kad ir kiti Kanados tikintieji įsijungtų į lietuvių maldos žygį. Palankiausiai į šį kreipimąsi atsiliepė Toronto arkivyskupas Philip F. Pocock. Savo laiške jis rašo:

Atsiliepiu Jūsų kreipimui, išreiškia vasario 7 d., išsuntinęs visiems parapijų kunigams prieš pirmąjį kovo sekmadienį čia pridedama laiška. Taipgi ir aš pats melsiuos, kad mūsų dangiškasis Tėvas duotų religijos laisvę Lietuvos žmonėms, teiktų ištermę bei pagauda.

Stai tekstas laiško, kurį Toronto arkivyskupas išsuntinėjo savo parapijų kunigams:

Kanados Lietuvių Katalikų Centras atkreipė mano dėmesį, kad lietuvių pasaulio lietuviai parinko specialų sekmadienį maldai už savo tėvynės tikinčiųjų Bendriją. Dėlto pra-

šau Jus kovo 5, sekmadienį, įjungti Tikinčiųjų Maldon šį prašymą: šį sekmadienį, laisvoje pasaulio lietuvių katalikų skirtyje maldai už savo tėvynės Bendriją, junkimės su mūsų broliais lietuviais, melddami gerąjį Dievą suteikti jai laisvę, kad galėtų viešai išpažinti savo tikėjimą ir laisvai mokyti vaikus religijos — be grėsmės ir baimės.

Sault Ste. Marie vyskupas Alexander Carter, atsiliepdamas į Centro kreipimąsi, rašo:

Su dėmesiu skaičiau Jūsų laiška. Reikiu užuojautą dėl būklės Lietuvoje. Mielai atkreipsiu kunigų dėmesį į pirmąjį kovo sekmadienį kaip maldos dieną už Lietuvos tikinčiųjų Bendriją.

Londono, Ont., vyskupas G. Emmet Carter savo atsiliepime rašo:

Bikite tikras, kad turėsite mano paramą maldomis minėta proga. Linkiu geriausios sėkmės Jūsų pastangoms.

Tuo tarpu neturima kitų vyskupų raštų atsiliepimų, tačiau KKK Centras, kurį sudaro parapijos, institucijos ir organizacijos, neabejoja jų palankumu. Tuo būdu Lietuvos laisvės kova išnešama platesnėn viešumon. Svarbu, kad ir patys lietuviai gausiai dalyvautų Tikinčiosios Lietuvos Dienoje, kuri bus minima visose Kanados lietuvių šventovėse.

AUKOS TIKINTIESIEMS LIETUVOJE

1971 m. vasario 1 — 1972 sausio 31 d.

Lietuvių Katalikų Religinė Salpa giliai dėkinga visiems geradariams Kanadoje. Jie savo aukomis pagelbėjo tikintiesiems Lietuvoje. Ypatin-giai ačiū Kanados Lietuvių Katalikų Centrai už organizuotą Tikinčiosios Lietuvos Dieną ir rinkliavas. Kiekviena auka yra vertinga ir už kiekvieną jų dėkojame.	
Kadangi dalis aukotojų nebuvo pranešę savo pavardžių ir daug jų yra įskaityti bendrose parapijų au-kose, todėl čia skelbiame tik jų pa-vardes, kurie aukoję virš \$5.00.	
Mons. J. Tadarauškas ir A. Vartų par. Hamiltone	\$1,065.00
Prisikėlimo par. Toronto, T. pranciškonai	510.20
Sv. Jono Kr. par. Toronto, kun. P. Ažubalis	250.00
Lietuvių misija Sudbury, kun. A. Sabas	169.00
AV parapija Montrealy, Tėvai jėzuitai	100.38
Sv. Kazimiero par. Delhi, kun. J. Gutauskas	75.00
Lietuvių misija St. Cathari-	
nes, Tėvai pranciškonai	50.00
Sv. Kazimiero par. Winnipe-g, kun. J. Bertasius	26.00
Lietuvių misija Otavoje, kun. V. Skilandžiūnas	10.00
Liet. Kat. Moterų Draugija Toronto	10
J. Danilevičius, Toronto	150.00
V. M. Tamulickaitė, Toronto	100.00
VI. Zemaits, Longlac	100.00
L. Remeikienė, Sudbury	40.00
Pov. Jutelis, Sudbury	24.00
P. Jutelis, Sudbury	12.00
A. Gofaitis, Sudbury	12.00
VI. Kriaučiūnas, Sudbury	12.00
J. Kriaučiūnas, Sudbury	12.00
J. Bataitis, Sudbury	12.00
M. Pranckūnas, Sudbury	12.00
K. Šviežikas, Sudbury	12.00
P. Venskus, Sudbury	12.00
Dr. M. Arštikaitė, Toronto	10.00
Tėvai jėzuitai, Montreal	30.00
Kun. Ant. Sabas, Sudbury	20.00
Kun. Aug. Sabas, Manitowadge	20.00
Kun. P. Kairiūnas, Calgary	10.00
Kun. J. Pilkauskas, Whitby	10.00
Kun. V. Skilandžiūnas, Ottawa	10.00

Mielai Mamytei

Lietuvoje mirus, dukrą JUZĘ VALAITIENĘ su

šeima nuoširdžiai užjaučiame —

V. P. Lapieniai

A + A

Mykolui Bendikui

Vokietijoje mirus, dukterį ERIKĄ su šeima liūdesio valan-

doje nuoširdžiai užjaučiame —

St. Catharines, Ont.

O. P. Kalvaičiai

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRIOS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9 - 4 4 4 4

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Kinija - ketvirtadalis pasaulio I

Sango sumanymas amatuose, ypač bronzos apdirbime, niekad nebuvo pralenkiamas. Visokias indų gamyba buvo pirmaeilis dalykas. Rašymas ant kiaučių buvo pirma rašmenų pakopa, išlikusi ir modernioje Kinijoje. At-rasti užrašai Sango laikotarpio kapuose, kurie tik XX-me amžiuje buvo surasti, įgalina pažvelgti į žmonių gyvenimą prieš 40 šimtmečių.

Karalius buvo valdovas ir vyriausias kunigas, tarpininkas tarp žmonių ir dangaus. Dan-gaus valią kunigai aiškino iš kaitinamųjų gyvulių kaulų sprag-sėjimo. Svarbus kiniečių religij-os elementas buvo protėvių gar-binimas. Jiems ir kitoms galin-goms dvasioms buvo skiriamos aukos užtikrinti mirusiems lai-mę.

Žemiau už karalių buvo kil-mingieji, gyvenę prabangoje ir dirbę kaip vyriausybės valdinin-kai. Už juos žemiau stovėjo be-moksliai ir žemdirbiai, ant ku-rių palenktų sprandų rėmėsi visa Sango sukurta bendruomenė. Ji tuomet dar nebuvo tauta. Sango autoritetas buvo varžom-asis ir ginčijamas kitų besirun-giančių miestų — valstybių daž-nai supurtančiais karais. Dažni neramumai pradėjo griauti val-dančių dinastiją, kuri ilgainiui ir sunyko. Po šešių šimtmečių, 1122 metais prieš Kristaus gi-mimą, Sango žuvo Cou šeimos suruštame sukilime. Tada pra-sidėjo trečioji Cou dinastija, iš-silaikiusi 900 metų.

900 metų laikotarpio viduryje Cou dinastijos Kinija jau buvo susiformavusi tauta. Kai aplink ją sugriuvo feodalizmo sistema ir įsisteigė nepriklausomos valstybės, į žmogaus ir

bendruomenės negalias filosofai surado atsakymus.

Didysis filosofas

Didelis filosofas gimė 551 m. prieš Kristų nedideliame mie-ste - valstybėje — dabartiniame Santunge. Jis vadinosi K'ung Fu-tzu, Vakaruose žinomas Kon-fucijaus vardu.

Konfucijus laikė idealia tą bendruomenę, kuri yra valdoma augščiausios moralės žmogaus. Vyriausio žmogaus dora esanti tarsi vėjas, o žmonių dora — turtum žolė. Žolė ton pusėn nusi-lenkia, kurioj pučia vėjas.

Jis nebuvo išradėjas. "Aš per-daviau, bet nesukūriau ko nors naujo" — pareiškė jis. Jo nuo-mone, kiniečių bendruomenė išmintingų karalių laikais pasie-kė tobulumą ir dėlto ragino grįž-ti į senovę. Senoliai, norėdami gerai valdyti savo sritis, visų pir-ma tvarkė savo šeimas. Norėda-mi sutvarkyti savo šeimas, pir-miausiai tobulino savo širdis. Bendruomenė, kurioje buvo at-sižvelgiama į tarpusavio santy-kius — tarp karaliaus ir pavaldi-nių, tarp draugo ir draugo, tarp tėvo ir sūnų ir t. t., turi būti darni "Mylėk žmones" — sakė Konfucijus. Jis tikėjo, kad pasaulis priklauso gėriui. Jis mažai tesirūpino dangumi ir po-mirtiniu gyvenimu ir nesivargi-no svarstymu apie Augščiausią esybę. Jis sakė: "Jūs nežinot apie gyvenimą, ką gi galit žinot apie mirtį?"

Kaip Diogenas Vakaruose, Konfucijus keliavo nuo rūmų iki rūmų, įsieškodamas doro princo, kuris praktikuotų jo mokslą. Tokio jis nerado ir mirė 479 m. prieš Kristų, manydamas, kad nepasiekė tikslo. Tuomet dar nežinojo, kad jo idėjos bus jo

mokinių paskleistos, perdirbtos, dažnai iškreiptos ir turės dide-lės įtakos.

Didžioji siena

Po kruvinių karų tarp Kinijos valstybių iškilo galybė, paskelbu-si karą karui. Apie 221 m. prieš Kristų Chino valstija nugalejo kitas. Visi kiniečiai pirmą kartą buvo sujungti į vieną tautą. Nuo Chino dinastijos Vakarai prad-ėjo vadinti jo valstybę Kinija.

Sih Huang-ti pasiskelbė pir-muoju visatos imperatorium — Kinijos karalium ir pasiryžo su-kurti 10.000 generacijų imperi-ją. Nustatė svorio ir matavimo normas. Panaikino feodalizmą ir betkokią opoziciją. Nepakentė praeities, šalinio visa, kas jį pri-minė — mokslinekus, knygas, bibliotekas.

Nuo neatmenamų laikų Ki-nija kentė Azijos stepių barbarų pasikartojančius užpuolimus. Norėdamas padaryti galą tiems užpuolimams, Sih Huang-ti įsakė pastatyti Didžiąją sieną - užtvā-rą. Jon įjungė esamų sienų dalis ir pastatydino virš 2000 mylių ilgio užtvāra per kalnuotas sritis ir dykumas. Darbas užtruko tik-tai 12 metų. Pasak istoriko Leo-nardo Gottrell, milijonas žmo-nių, vyrų ir moterų, vergiškai dirbo. Daug jų ten mirė ir toje sienoje buvo palaidoti.

Jeigu toji siena būtų statoma Europoje, būtų užėmusi dalį Prancūzijos, Italijos, Austrijos, Šveicarijos, Vengrijos, Rumuni-jos, Bulgarijos ir Rusijos. Ame-rikoje ji būtų apėmusi Utah, Ko-loradą, Arizoną, N. Meksiką.

Chino "10.000 generacijų" valstybė išsilaikė tik 15 metų. Sih Huang-ti mirė 210 m. prieš

Kristaus gimimą. Karališko dva-ro intrigos ir nepasitenkinimas žmonėmis tapo atviru pasiprieši-nimu. 207 m. buvo nužudytas ki-tas Kinijos imperatorius, o sos-tinė sudeginta.

Kinija tačiau išliko vieninga. Nepaisant šių trumpo laiko mai-šaties, iškilo naujas asmuo, tin-kas imperatoriaus sostui. Jis įsteigė garbingiausią Kinijos is-torijoje dinastiją.

Valdovas iš kaimo

207 m. pr. Kristų Chino di-nastijai žlugus, suvienijęs Ki-niją Liu Pang buvo kilęs iš ūki-ninkų. Tai veiklus žmogus, ma-žai tesivadovavęs intelektu ir mažai tekrepęs dėmesio į inte-lektualus. Jis ir jo įpėdiniai bet-gi greit pajuto, kad be mokslo žmonių paramos negalės ilgai iš-silaikyti. Hano dinastijos laiko-tarpį, kuri su mažą pertrauka valdė Kiniją 400 metų, buvo su-kurti Kinijos valdymosi pagrindai.

Prieš tai Kinijos filosofai tvir-tino, kad visas pasaulis turėtų priklausyti vienai bendruome-nei. Chino dinastijai žlugus, at-gijo konfucionizmas, kuris skel-bė, kad tikras valdyti gali tik tai-gabusiai žmonės. Dėlto valstybi-nėse vietovėse užimti buvo atren-kami gabieji — mandarinai.

Hano dinastijos imperatorius Wu Ti (140—87 pr. Kristų) kon-fucionizmą paskelbė valstybine religija. Tuo metu kiniečiai ėmė plėsti savo galybę ir veržtis viso-mis kryptimis — nuo Korėjos iki dabartinio Vietnamo. Vienu atveju, 36 metais pr. Kristų, Ki-nijos kariai, manoma, buvo su-tikę su romėnų kariais (legijo-nieriais) kažkur rytuose nuo Kaspijos jūros.

Sulietuvino dr. P. Mačiulis

Jis tebeskatina rikiuotis ir aukotis

Mintys iš arkivyskupo Jurgio Matulaičio užrašų

SESUO MARIJA PALMIRA

"Rikiuokitės ir aukokitės"! Tai testamentiniai arkivysku-po Jurgio Matulaičio žodžiai. Juos kaip motto galėtų įsisavin-ti kiekviena organizacija, ugdan-ti ir ruošianti savo narius skleistis gėrį. Kiekviena organi-zuota grupė neišvengiamai susi-tinka su reikalu rikiuotis ir au-kotis. Rikiuotis ir grupuotis gali-ma ir nevisai geras tikslas. Ir riaušėm kelti organizuojami žmonės, bet jų patirtų nuoskau-dų negalima pavadinti kilniaja prasme auka, kuri tyrina ir va-lo, gaivina ir daigina gėrio sėk-las.

Kaip arkv. J. Matulaitis supra-to "rikiuotis ir aukotis", galima rasti jo "Užrašuose", iš kurių sklinda jo dvasios kilnumas ir brandumas. "Noriu sudegti kaip žvakė ant Dievo altoriaus. Būti skuduru, kuriuo nušluostomos dulksės ir paskui metamas į kam-pą. Kad tik Bažnyčioje koks kamps būtų švaresnis, kad tik daugiau Kristus ir Jo Bažnyčia būtų mylima, kad tik daugiau sielų būtų išgelbėta."

Kai skaitai jo užrašus jausti, kaip jo širdis siekė apimti visą pasaulį, visus žmones, teikti pa-galbą visiems. Tai Kristaus dvasia, tai didžios ir mylinčios širdies plotis. Jis sielotojis visa Ka-talikų Bendrija, visa visuomenė, visu pasauliu.

Jis gerai žinojo, kad vienas žmogus negali apimti ir nuveikti tiek, kiek grupė. Todėl savo užrašuose jis nuolat primena grupinę veiklą, susibūrimą ge-ros valios žmonių ir organizaci-jas, bendruomenes, reikala jas uždegti idealu. Tada gėrio spin-duliai šakosis, plėsis ir apims daugelį širdžių.

"Turime vienyti geros valios žmones, mylinčius Dievą ir Baž-nyčią, ir juos organizuoti, turime juos žadinti prie darbo Die-vui, Bažnyčiai, sielosms vesti į kovą prieš netikėjimo dvasią, prieš nedorę, skelbti Kristų ne tik jiems, bet drauge su jais ir per juos" (Užrašai, 48 psl.). Vienyti žmones ne tam, kad pra-leistų laiką, papūtų kartų, bet dirbtų prasmingai Dievui, Bendri-jai ir sielosms, kad Kristus ap-riimtų vis daugiau ir daugiau šir-džių, kad Jo gėris sklįstų istori-jos tėkmėje.

"Mes esame pasiketinę su pa-galba organizuoti žmonių dar-buotis Bažnyčiai. Už tai kiek ga-lint kiekvienas iš mūsų prival-ėti išmokti susirinkimuose vesti tvarką, vadovauti ir viešai kal-bėti" (Užrašai 61 psl.). "Man ro-dos, mums reikia vengti, kad ne-susiaurintume sau darbo dirvos. Negera būtų, kad prasimnytie vi-ena taką, tik juo lieptume vi-siems vaikščioti. Kur tik yra kas padaryti didesni Dievo garbei,

tenai reikėtų mums skverbtis. Visa Katalikų Bažnyčia ir visa žmonija mums turi rūpėti" (Už-rašai).

Ark. J. Matulaitis jautė kokia jėga glūdi gerai organizuotoj grupėj žmoniu, kaip jis sako: "Pasiaukojusiu, save pamiršu-siu, su Kristumi susivienijusiu." Bet jis nedėjo vilčių į didelių skaičius, į masines grupes. Jo tikslas suburti "geros valios žmones", bet jų patirtų nuoskau-dų negalima pavadinti kilniaja prasme auka, kuri tyrina ir va-lo, gaivina ir daigina gėrio sėk-las.

Dažnai organizacijos svajoja, kaip prisauginti kuo daugiau narių. Organizacijos stiprumas glūdi nebūtinai skaičiuose, greičiau — narių sąmoningume, vi-dinėj jėgą. Labai svarbu, kad kiekviena katalikiška organizaci-ja kryptų dėmesį į savo narių vidinį brandumą. Sielos jungtis su Kristumi yra ta didžioji jėga, kuri labai reikalinga ir laukia-ma mūsų dienose. Juo kuris or-ganizacijos narys yra pasiekęs gilesnį artumą su Viešpačiu, juo jis naudingesnis sava organizaci-jai, šeimai ir aplinkai, kurioje jis gyvena: "Težino kiekvienas, kad tik tada jis naudingiausias žmonėms bei visuomenei, kada gyvena Kristaus dvasia ir kiek imanydamas darbuosis, kad visi Kristų pažintų, kad visur Kris-tus būtų įneštas, kad viskas būtų persunkta Jo dvasia. Nes kaip atskirų tautų, taip visos žmoni-ų kultūrų tėra tinkamiausi šie Sv. Rašto žodžiai: "Nėra išgelbė-jimo kame kitame, kaip tik mū-sų Viešpatyje Jėzuje Kristuje." Sitai vienybė pasiekti reikia ap-valdyti savo silpnumus, juos pa-lenkti augstiesiems gėriui. Arkv. J. Matulaitis rašo: "Duok Dieve, kad aš savęs išsivadėjęs visiškai, kaskart labiau Tavjė ir Tavo šventoje valioje paskeščiau. Tik tada žmogus tikrą Dievo sūnų laisvę įsigyji, kada išsineręs iš savimeilės kailio, apsisiauti Kris-taus dvasios ir malonės rūbu. Tada tik iš tikrųjų pradėti jaus-ti, kad visi žmonės broliai, o žmonija tai tik viena šeimyna. Ir pradėti savo širdimi visus ap-globti. Imanytum, visą kraują po lašelį atiduotum, kad tik tuos savo brolius, tą Dievo šeimynė-lę prie Dievo atvestum, su Baž-nyčia, su Kristum suvienytum. Kai Dievo meilė ir mūsų širdį įžengusi ją praplečia, tada joje taip erdvu pasidaro, kad visi žmonės, be jokių skirtumų ar tai luomu, ar tautos, ir ją sutelpa" (Užrašai). Tai mintys, kurios ko-mentary nerekalingos. Reikia jas pasisavinti, prie jų sustoti, įsimąstyti, padaryti savomis ir paversti gyvenimu. Tada jo šū-kis "rikiuokitės ir aukokitės" taps tikrove.

A + A

dailininkui Vytautui Remeikai

mirus, jo žmoną VIDA, mamą, seseris — SKOLAS-

TIKĄ ir ELENA su šeima giliai užjaučia —

B. T. Stanuliai

LIETUVIAI LAUKIA KARO

ALBINAS GRAŽIONAS

(Tęsinys iš praeito numerio)

Panašias būdais okupantai pa-stangos buvo boikotuojamos ir kitais atvejais. Soclenktybiu metu sugesdavo mašinoms arba vietoje tinkamo gaminio išaida-vo tik niekalas. Raudonųjų gur-guolių metu gedo vežimai bei pakinktai. O ūkininkai raudo-nuosius aktyvistus kartais tiesiog išvydavo lauk, nors tai ir buvo pavojingas dalykas. "I Laisvę" 1941 m. 17 nr. randame tokių raudonųjų aktyvistų išviji-mo lauk aprašymą:

Prie Kėdainių "atsakingiesiems" pradėjo bėgti nebeapibūdinti vienas 16 ha buožė. "Valkomo" sekretorius ra-šo sieksnini raštą "apkomui". Apko-mas duoda griežtą rezoliuciją, ir po kelių dienų į ūkį atvažiuoja 2 žydu-kai. "Tai, droigas, kaip šejos planas išpildytas? Kiek procentų?" Ūkinin-ko kantrybė nebetvėrė. "Aš žinu, bjaurybės, kad duosiu planą! Tiek metų pragyvenau, ir tokie pie-me-nys man plano nenustatė! Kad man greičiau nė kojos ant mano žemės!" Ir su botaga išvyjo žydikus. Jie išva-žiavo. Bet ir ūkininkas, girdėjęs, tik dabar, atėjus šauniai vokiečių ar-mijai, iš miško tesugrįžo.

PLINTA "TARYBINĖ TAUTOSAKA"

Ne be pogrindžio pastangų greitai laiku pradėjo krašte la-bai plisti vadinama "tarybinė tautosaka" — nauji ar perdirbti anekdotai apie sovietinę tvar-ką bei jos atstovus, sovietinių dainų parodijos ir kiti panašios dalykai. Stai keletas tokių tautosakos pavyzdžių.

Vištos testamentas

Įvedus išdirbio normas ir pas-kelbus dar spartesnį stachano-vinį darbą, Kauno miesto sode rasta pasikorusi višta, palikusi šį testamentą: "Negalėdama iš-pildyti skirtos man normos — per šešias darbo dienas padėti septynis kiaušinius — pasikuriu. Šešis padėtus kiaušinius skiriu badaujančioms vaikams, o se-pintąjį, kurį už mane pažadėjo padėti gaidys, įgalioju atsimti darbo normuotojų ir stachano-vinio sąjūdžio vadovus su drg. Stalinu priešakyje. — Kaunietė višta, kilusi iš rodilandsų.

Laisvai balsavo

Rinkimų dieną buvo sulauky-tas pilietis, kuris, eidamas gat-vę, garsiai šaukė: — Aš laisvai balsavau! Aš laisvai balsavau! Milicininkas, sulaukęs triukš-madžių, paklausė, kodėl jis vie-šoj vietoj šaukia. — Kad visi žinotų, jog lais-vai balsavau. Seniuos sakė, jog, kas laisvai nebaluos, bus iš-tremtas į Sibirą, — paaiškino sulaikytasis.

Raudoni kačiukai

Vienam kolchoze katė susilau-kė raudonų kačiukų. Šį nuosta-bų reiškinį kolchozo komisaras

ekstra telegrama pranešė 'nuo-lat Kremluje bekurksančiam Stalinui. Tas be galo apsidžiau-gė ir liepė kitos dienos "Prav-dos" vedamąjį skirti šiam įvy-kiumi paminėti, pabrėžti tai nēpa-prastai komunistų partijos skel-biamos idėjos jėgal, veikiančiai net ir gyvulius.

Praėjo kiek laiko. Kačiukai pabalo. Nusigandęs komisaras vėl telegrafuoja:

— Drauge Staline, raudoni gi-mę kačiukai pabalo... — Kodėl taip atsitiko?! — To negaliu aš pasakyti, — telegrafavo kolchozo komisaras. — Pastebėjau tik tai, kad kačiukai pabalo, kai praregėjo...

Sovietinių dainų parodijos Okupantai tuojau ėmėsi pa-stangų, kad ir lietuviai pradėtų dainuoti sovietines dainas. Jų mokyti buvo verčiami chorai, įmonių darbininkai, moksleiviai bei studentai, kariai, jau ne-kalbant apie komjaunimą. Ta-čiau greičiau už tas dainas pli-to jų parodijos. Nuolat raudon-armiečių dainuojamos "J e s i i zavtra voina" (Jeigu karas ry-tonį) tuoj krašte paplito tokie posmai:

Jesli zavtra voina, lašinių jau nėra, Apie taikus nēr ką ir galvoti. Mūsų liaudis visa gryna, nuoga, basa — Už tai Stalinui turim dėkoti.

Erdvėse laukuose, vandenynuose Sklinda smarvė visoj Rusijoj. Sklinda smarvė baisi, b... a rusai basi Ir į Aziją bėgti vis ruošias.

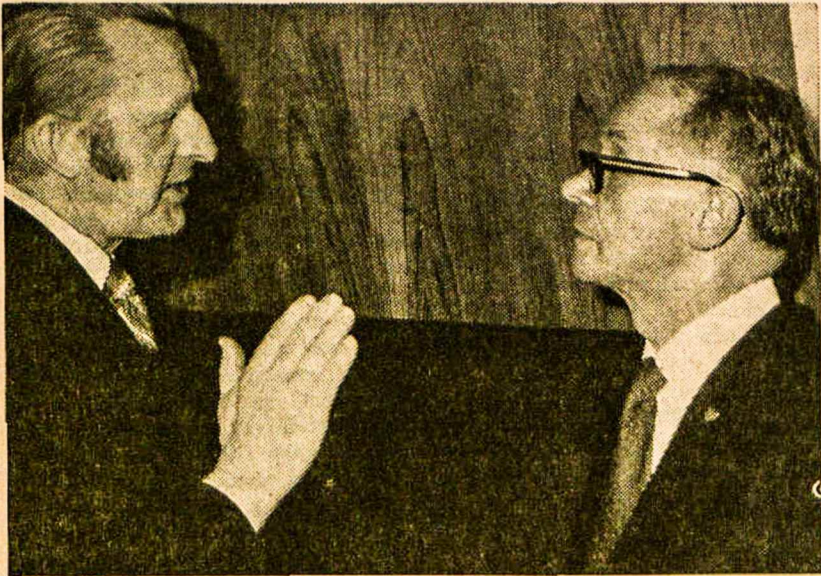
Panašią parodiją sklidavo visos eilės bandyti Lietuvoje popula-rinti sovietinių dainų, kaip "Ly-gumos, lygumos", "Trys tankis-tai", "Katiušos" ir kitų. Katiušos vardas net įgijo ypatingos prasmės. Pradėjus vykkti į Lie-tuvą okupanto kariškių ir civilių pareigūnų šeimoms ir lietu-viams pamačius skudurus dē-vinčias, nešvarias ir tamsias ru-ses, jos lietuvių akyse buvo pa-vyzdys, kokia yra sovietinių ru-sų apdainuojama Katiūša. Tad visoms toms rusėms ir prilipo gana neigiamos prasmės katiušų vardas.

Tokia "tarybinė tautosaka" daug prisidėjo prie antisovieti-nės nuotaikos palaikymo. Iškel-dama okupanto vykdomą krašto nuskurdinimą, d r a s a skelbti kaip neabejotiną tiesą akivaiz-dų melą, jo net sunkiai įsivaiz-duojama nekultūringumą, toji tautosaka nemažai prisidėjo, kad lietuvių visuomenėje ilgainiui vis stiprėjo ryžtas okupantui priešintis kiek tik įmanoma.

SLAPTJOJI SPAUDA

Pogrindžiui labai reikėjo prie-monės prabilti tiek į savo tautie-

(Bus daugiau)

Daliniai įspūdžiai Vasario 16 minėjimo Toronte PLB pirmininkai — dartinis pirmininkas St. Barzdukas (dešinėje) ir buvęs — dr. J. Sungaila. St. Barzdukas pasakė pagrindinę kalbą. Nuotr. S. Dabkaus

KAS NUVEIKTA IR KAS VEIKIAMA?

I "Tėviškės Žiburių" pateiktus klausimus atsako naujas Kanados Liet. Bendruomenės pirmininkas inž. E. Čuplinskas

— Neseniai pradėjote vadovauti Kanados Lietuvių Bendruomenei. Kokioje padėtyje radote Kanados lietuvių reikalus?

— Didelė padėka tenka buvusiems KLB krasto valdyboms, ypač dr. S. Cepui, kuris Bendruomenės reikalus tvarkė labai rūpestingai. Buvusios valdybos atliko diadulius darbus kultūros srityje. "National Museum of Man" ir "National Library" Otavojje atsirado įspūdingos lietuviškos tautodailės, muzikos ir knygų kolekcijos. Šia proga norėčiau dar kartą išreikšti gilią visų lietuvių padėką p. Danutei Rautinai, įdėjusiai nepaprastai daug darbo lietuvišką laudies muziką renkanti ir paruošianti tekstą knygai apie šią muziką; taipgi dr. Marijai Ramūnienei, buvusiai kultūros komisijos pirmininkei, kuri beveik viena surinko tūkstančius lietuviškų knygų ir tautodailės eksponatų.

Džiuginantis faktas Bendruomenės veikloje yra vis gausėjantis jaunesnės kartos dalyvavimas daugelio apylinkių valdybose. Šį rudenį sueina 20 metų nuo Kanados Lietuvių Bendruomenės įsteigimo. Galima drąsiai sakyti, kad per tą laiką KLB įleido tvirtas šaknis, jos veikla stabilizavosi, organizacija tebėra gyvastinga ir vis nauja jaunesniųjų kartų entuziastingo įsijungimo dėka.

— Kurie yra pagrindiniai dabartinės krasto valdybos rūpesčiai?

— Mums reikia reaguoti į naują Kanados vyriausybės politiką tautinių mažumų atžvilgiu. Tai yra mums labai svarbus naujas politikos principas, į kurį turime atkreipti pilną dėmesį. Valdžios pozicija šios daugiakultūrinės politikos atžvilgiu dar nėra pilnai suformuluota. Krasto valdybos atstovams teko dalyvauti pokalbiuose su federacinės ir provincinės valdžios ministrais, atsakingais už šią sritį. Apie šiuos susitikimus jau buvo pranešta spaudoje.

Artėja II pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Siame darbe krasto valdybai tenka nemažai talkinti. Ruošiamės būsimam "Heritage Ontario" konferencijai. Taipgi jau reikia pradėti ruošti būsimam katvirtajam Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimui.

Šiuo metu vyksta reikšmingi persigrupavimai pasaulinio masto politikoje. Artimoje ateityje įvyks Lietuvai reikšmingos konferencijos. Kanada šiuose įvykiuose aktyviai dalyvauja. Taigi ir Kanados lietuviams reikia būti ir tinkamai reaguoti. Norime sustiprinti santykius su Kanados valdžia ir atrasti naujus būdus Lietuvos bylos populiarinimui plačiojoje Kanados visuomenėje. Būtų gera, jei lietuviai aktyviau įsijungtų į Kanados visuomeninį ir politinį gyvenimą. Laimos Sveigždaitės ir jos gausių lietuvių rėmėjų dalyvavimas provincinio parlamento rinkimuose buvo šviesi prošvaistė šiuo atžvilgiu.

— Ar krasto valdyba rūpinasi Kanados vyriausybės žadamų lėšų gavimu etninį grupių kultūrinei veiklai? Kas toje srityje daroma?

— KLB kultūros komisija svarsto keletą projektų, kuriems bandys gauti lėšas iš federacinės vyriausybės. Čia betgi reikia suprasti, kad dauguma skiriamų lėšų eis jau esamoms valstybės institucijoms, kaip "National Library", "National Museum of Man", "National Film Board". Tiesiog etninėms grupėms šiais metais numatoma 1 milijonas dolerių. Tai galima palyginti su 34 milijonais dolerių "Opportunities for Youth" programai. Gauti lėšų tiesioginei paramai esamų organizacijų veiklos beveik nėra galimybės. Reikia paruošti specifinius projektus, kurie atitiktų jau anksčiau skelb-

tus valdžios pageidavimus. Projektai neturėtų remti kurios nors vienos grupės interesus. Reikia pabrėžti saveiką įvairių kultūrų ir jų poveikį plačiajai visuomenei. Valdžios pareigūnais pareiškė pageidavimą, kad projektai eity per centrinės etnines organizacijas. Tai rodo, kad valdžia nori gauti projektus tiesiog iš kiek galimai platesnių sluoksnių. Šia prasme prašome ir raginame visas grupes bei organizacijas stengtis pateikti savo projektus. Krasto valdyba mielai padės su informacija ir betkokia kita pagalba.

— Ar lietuvių studijuojančio jaunimo grupėm įmanoma pasinaudoti Kanados federacinės vyriausybės programa "Opportunities for Youth"? Ar pernai šiuo keliu gauta lėšų?

— Kaip minėjau, šiai programai skirta keliasdešimt kartų daugiau lėšų nei daugiakultūrei politikai. Kalbantys su federacinės valdžios pareigūnais susidaro įspūdis, kad daugeliu atvejų lengviau būtų galima gauti paramos pagal "Opportunities for Youth" programą. Pavyzdžiui, vasaros stovyklų vadovai galėtų bandyti gauti paramos, pabrėžiant jų švietimo ir auklėjimo aspektus. Projektai, kurie įtraukia didesnę grupę jaunuolių į bendrą darbą, turi daugiau galimybių būti remiami. Vienas iš lietuvių bendruomenei aktualiausių projektų būtų rinkimas medžiagos Kanados lietuvių istorijai. Lietuvių jaunimo organizacijos būtinai turėtų atidžiai apsvaistyti projektus, kurie galėtų būti tinkami šiai paramai gauti. Kiek žinau, pernai lietuvių grupės iš šios programos lėšų nėra gavusios.

— Ar krasto valdyba studijavo galimybes gauti lituanistikos pamokų dėstymą Ontario provincijos gimnazijose pagal naujas taisykles?

— KLB švietimo komisija šiuo klausimu yra surinkusi informaciją. Mažumų kalbų, istorijos ir kultūros dėstymas Ontarijo gimnazijose jau yra galimas pagal įstatymą, paskelbtą praėjusią vasarą. Gimnazijoje dėstomų dalykų parinkimas pirmiausia paliekamas gimnazijos direktoriaus (principal) nuožūrai. Ministerija paprastai jam neįsako kurias kalbas ir kur dėstyti. Gimnazijos direktorius labiausiai žiūri į savo mokinių ir jų tėvų norus bei pageidavimus. Taigi, norint lietuvių kalbos dėstymą įvesti, reikia suorganizuoti lietuvių mokinius ir jų tėvus. Lietuviai turėtų stengtis įvesti šias pamokas ir katalikiškose gimnazijose. Galimas dalykas, kad lietuvių kalba bus dėstoma kai kuriuose gimnazijose jau sekančiais metais Toronte ir Hamiltone.

— Ar Kanados lietuvių jaunimas gausiai dalyvaus jaunimo kongrese ir tautinių šokių šventėje Čikagoje?

— Antrojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso paruošiamieji darbai dabar yra jau labai intensyvioje stadijoje. Kanada bus atstovaujama 35-ių atstovų. Salia atstovų, kongrese dalyvaus ir svečiai. Esu tikras, kad Kanados jaunimas gausiai dalyvaus visoje dviejų savaitių kongreso programoje. Kanados jaunimas entuziastingai imasi kongreso paruošiamųjų darbų. Kartais lyg ir jaudinamas trūkumas paramos iš vyresnės kartos. Pageidautume daugiau kongreso informacijos ir reklamos mūsų spaudoje. Turime problemų su finansų telkimu. Nors laikas trumpėja, esu tikras, kad su jaunatviška energija, entuziazmu visos kliūtys bus nugalėtos ir visi reikiami darbai bus atlikti.

— Kaip sekasi su šiemetinės Kanados Lietuvių Dienos ruošna?

— Šių metų Kanados Lietuvių Dieną surengti apsiėmė Montrealyje apylinkė. Ta proga KLB (Nuokelta į 9-tą psl.)

Tarptautiniai ir savi horizontai

Taip kalbėjo Pasaulio

Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Stasys Barzdukas

Malonus Pirmininke, Nuosirdžiai Jums dėkoju už kvietimą kalbėti Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga Toronto lietuviams, kurie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės šeimoje savo organizuotumu ir darbais turi vieną iš pirmiausių vietų: čia veikė PLB I-ji valdyba, čia lietuviai telkiasi į pajėgą LB apylinkė, čia eina "Tėviškės Žiburiai" — vienas iš pajėgiausių bei kultūringiausių redaguojamų mūsų laikraščių, čia jūsų parapijos vykdo ne tik religinius, bet ir tautinius uždavinius, čia veikia viena geriausių lituanistinių mūsų mokyklų, čia gyvas tautinis ir kultūrinis jūsų darbas. Jaučiu esąs šiuo pakvietimu jūsų labai pagerbtas.

Lietuvos nepriklausomybė — kas ji? Tai sąlygų sudarymas savo tautai reikštis, dirbti ir kurti. Tai pasijutimas šeiminiškais savame krašte. Tai atsistojimas lygiomis su kitomis tautomis. Tai tautos apsisprendimo teisės įgyvendinimas. Tai daugeliu savo vertės pajautimas, pasididžiavimo pergyvenimas. Tai svajonių, vilčių ir siekimų įsikūnijimas.

Nepriklausomybės šventės proga kalbėti — ir lengva, ir sunku. Lengva, nes minčių tiek, kad nors riešutėmis semk. Sunku, nes nauja jau nedaug ar ir nieko negali pasakyti. Tad liečiu tai, kas šiuo metu mums aktualiau, kas svarbų mūsų likiminyje kelyje.

Nepalankūs įvykiai

Pasaulinės politikos raida Lietuvos laisvės reikalui krypta nepalankia linkme. Sovietų Sąjunga, norėdama Europos "saugumo konferencijos", siekia pašalinti kliūtis ir įtvirtinti status quo pripažinimą. Konferencijos reikalas palaipsniui stumiamas į priekį. Status quo pripažinimo pirmasis ženklas buvo Maskvos-Bonnos 1970 m. rugpjūčio 12 d. nepuolimo sutarties pasirašymas, dabar einama prie jos ratifikavimo. Šis ratifikavimas sąlygojamas Berlyno klausimo. Britanija, JAV ir Prancūzija 1971 m. rugsėjo 3 d. iš principo Berlyno klausimu su Sovietų Sąjunga susitarė. V. Vokietijos opozicija triukšmingai pasisako prieš sutarties ratifikavimą, bet ar nestipresnės jėgos reikišias už jos ratifikavimą? Neatrodė, jog sutartis bus neratifikuota. Už ratifikavimą — ne tik Sovietų Sąjunga, bet ir visi jos satelitai kartu su Suomija, nes konfencija jiems "atrodo kaip vartai į Vakarų Europą, į atnaujiniama ūkinį, kultūrinį sąitų su Vakarais, o tolimesnės perspektyvoj — gal ir politinių" (V. Vaitiekūnas, Darb. II, 11). Iš kitos pusės, ir Vakarams rūpi jų pačių ateitis ir ypačiai saugumas. Jis negalys visą laiką priklausyti nuo malonės, kuri irgi nėra tikra. Status quo pripažinimas ir faktinės padėties įtvirtinimas reikš, kad Lietuva ir toliau liks sovietine respublika sovietinio rusinimo katilė. Štai kodėl pasidarė gyva mintis ieškoti atsvaro komunistinėje Kinijoje, kuri kaip tik yra nepatenkinta savąja status quo padėtimi ir turi teritorinių sąskaitų su Sovietų Sąjunga. Sovietinė Kinija kiekvienai jai tinkama proga Lietuvos ir kitų pavergtųjų valstybių bylą gali naudoti prieš Sovietų Sąjungą. Primindamas šį klausimą, turiu čia pat pastebėti, kad jis priklauso mūsų Lietuvos laisvinimo veiksnų kompetencijai. Mes juos galime įtaigoti, nuteikti, vienaip ar kitaip paveikti.

Palankūs ir nepalankūs pareiškimai

1940 spalio 15 Lietuvos Gelbėjimo Tarybos delegacija "labai šiltais ir galima sakyti, draugiškai" (L. Simutis) priėmė JAV prezidentas Franklinas D. Rooseveltas ir jai kalbėjo:

Bet leiskite man pasakyti, kad jūs padarėte dvi klaidas. Pirmoji yra jūsų rašte, kuri man įteikėte. Ten pasakytą, kad Lietuva prarado savo nepriklausomybę. Klaidinga taip teigti. Lietuva nepriklausomybės neprarado — Lietuvos nepriklausomybė tik laikinai prarauta. Atėis laikas, ir Lietuva vėl bus laisva. Tai atsitiks gal greičiau, negu jūs galite tikėtis... (Kita klaida): Netiktu kalbėti apie Lietuvos mažumą, nes ir pati mažiausia tauta turi lygiai tokia pat teisę būti nepriklausoma, kaip ir pati didžiausia tauta" (L. Simutis 25).

Tačiau mes turime ir kitą to paties prezidento Rooseveltto pareiškimą, padarytą po nepilnų trejų metų po šio jo pirmojo pareiškimio. 1943 birželio 17 jis Benešui, Čekoslovakijos prezidentui, taip kalbėjo:

Rooseveltas paprašė mane perduoti Stalinui Maskvoje savo padūras ir Baltijos kraštus. Jungtinės Amerikos Valstybės NEI GALI, NEI NORI (neither able nor willing) suklūdyti jų galutinio įjungimo į Sovietų Sąjungą; reikia parinkti tinkamą for-

mą ir tvarką nuraminti viešajai nuomoni" (cituoata iš Benešo atsiminimų). Dr. Alberto Tarulio recenzijoje šie Rooseveltto žodžiai perduoti atviresne forma: "Praneškite Stalinui, jog jis gali pasilaikyti Baltijos kraštus, bet apie tai neprivalo būti nieko paskelbta" ("Draugo" kult. priedas 1960. X. 8).

Amerika gali negalėti, bet Rooseveltas kalba ir apie nenorėjimą, apie viešosios nuomonės nurašinimą, apie nuslėpimą. Ir tai mums ne tik skaudu, bet ir įsidėmėtina.

Du stebuklai

Štai XIX a. sutemos. Carų imperijoj uždrausta lietuviams spauda, iš gyvenimo išbrauktas pats Lietuvos vardas, Varšuvos generlgubernatoriaus Miliutinas viešai paskelbia, kad rusų raidės turinčios pabaigti tai, ką yra pradėjus rusų kalavijais. Vokiečiai Adalbertas Bezenbergeris su kitais dviem vokiečiais 1879 pasirašo atsisaukima, skelbianči:

Lietuvių kalba, kuri yra viena svarbiausių kalbotyrai, greitai nyksta. Iš karto vokiečių, lenkų, rusų, latvių kalbų spaudžiamai, ji jau trumpai begyvens. Drauge su kalba žūsta ir ypatinga tauta, kuri kadaise viešpatavo šiaurės Europoje, drauge žūsta ir papročiai, pasakos, padavimai, žūsta ir liaudies poezija, kuri savo laiku patraukė Herderio dėmesį ir vertė dainuoti Samiso" (A. Sabaliauskas 52).

1878 buvo įkurta Littauische Litterarische Gesellschaft, kuri turėjo dėtis "prie išlaikymo nors tikro vaizdo to, kas pagal prigimties dėsnius ir gyvenimo raidą turi žūti".

Lietuvių atsakymas buvo su "Aušra", "Varpu" ir "Tėvynės Sargu" prasidėjęs tautinis jos atgimimas.

Taigi čia įvyko stebuklas, nušėbines pajuos mūsų kaimynus. Jų nepritariamas, net draudžiamas bei persekiojamas, tautinis atgimimas brendo tokia sparta ir jėga, kad 1905 m. Didžiąjame Vilniaus Seime pasireiškė autonomijos reikalavimu, o 1918 m. — ir nepriklausomos valstybės atstatymu. Nuo "Aušros" iki Nepriklausomybės Akto tereikėjo 35 metų. "Aušros" įžiebėjas dr. Jonas Basanavičius taip pat pasirašė ir Nepriklausomybės Akta. Tik mūsų kaimynai liko nepasikeitę: Lietuvos nepriklausomybė nė vienas nebuvo priminta, kiekvienas į Lietuvą tiesė grobuoniškus savo nagus. Bet įvyko antrasis stebuklas: gimė savanorių mintis, ir penkiolika tūkstančių vyrų padėjo Lietuvos laisvės pagrindus.

Savanorių epochos vaizdą randam Antano Miškinio eilėse:

Buvo pakilus nuotaika, pakilęs buvo ūpas.

Kai vieškeliai sudundo, Net beržai žemėn sviro — Zagres palikę dirvoj Karan išėjo vyrai.

Vieni laisvi sugrįžo, Kitiems rankas pašovė, Treiems ant lygaus lauko Mediniai kryžiai stovė.

Bet visi jie — ir tie, kurie sugrįžo, ir tie, kuriems rankas pašovė, ir tie, kuriems mediniai kryžiai ant lygaus lauko stovi, — visi jie dave tai, ką šiandien turim: laisvėje subrendusią tautinę samonę, kokios lietuvių tauta visoj ilgoj savo istorijoj neturėjo. Šios tautinės samonės niekaip nepalaužia okupantas Lietuvoje, ji įkvepia bei gaivina tautinius mūsų darbus sveturi, ji gyva tremtinių širdyse Sibiro taigose ir kacetuose.

Lietuvių komunistai

Deja, netrūksta ir tokių, kurie, Maironio žodžiais, gyvena "sapnais kaimynų" ir "už Marksa rusčiai kariauja" ("Rasinių Magdė"). Tai internacionalizmu dangstomo rusiško imperializmo uolūs tarnai ir Maskvos diktatorių šalininkai. O okupacijai užtrunkant, naujosios kartos neišvengiamai turi taikstytis prie sudarytų sąlygų, tad komunistais pasidaroma iš reikalo. Tokiems rūpi sava tauta, jos kultūra, jos ateitis. Dažnas jų — Konrado Valenrodo padėty. Tačiau ir jie deklamuoja apie "komunizmo statybą" ir jo nešamą "gerovę bei laimę". Tik jie "nemato", ko jiems neleidžiama matyti, bet kas aišku patiems rusams. Kai lietuviai propagandistai skiedžia apie Lietuvos "išlaisvinimą", toks Chruščiovas savo atsiminimuose atvirai skelbia, kad Baltijos valstybių aneksija Sovietų Sąjungai reiškia "mūsų teritorijos ribų išplėtimą, mūsų gyventojų padidinimą, mūsų sienų sustiprinimą, plataus Baltijos jūros pakraščio įsigijimą... mūsų gynybos pozicijų pagerinimą" ir kt. ("Į Laisvę" Nr. 53).

Elektros lėmputė ir Lietuvos Saulė

Komunizmo "statytojai" Lietuvoje žada gerovę: fabrikus,

kolchozus, elektros šviesą. Tai žadėjo ir 1918 m., kai Vaizgantas, užsidares Stockholmo viešbutį, rašė: "Pilkla, pilka, net tamsu. Reikia pasiūvesti elektros šviesą, kad galėtumei rašyti; net mintyti: tamsoje aš nei savo minčių nematau. Ir Elektros man negana: aš trokštu, aš pasiilgau — Saulės!... Kam gi man reikia tos Laisvės? Ar aš žinau? Aš tesijaučiu be jos baigias vyti (= vytėti). Ir kam man teirautis? Argi teiraujasi Augmuo, gerdamas Saulės šviesos? Yra Saulės — jis stamantros, žalias ir tarpus; plačiai žydi, smarkiai kvepia, gausiai dera. Nėra Saulės — liūsta, nyksta, lėpsta ir — miršta... Man skaitesnis Saulės kamuolys už Elektros kriaušę. Man brangesnė Lietuvos Laisvė; nelaisvoje Tėvynėje — aš tik bejuostis, o ne — laisvas".

Laisvės šventės prasmė

Tai, ką Vaizgantas parodo savo paties pavyzdžiu, visi matom tautų gyvenime: tik laisvoj tautoj išsiskleidžia jos kūrybiniai sugebėjimai ir galios, užsi-mezga jos kūrybos žiedai ir išaugavaisiai. Tai visu ryškumu parodė tie dvidešimt dveji nepriklausomybės metai. Taip pat ne iš okupanto malonės ir dabar tauta pasiekia kūrybinių laimėjimų: jie kyla iš pačios tautos versmijų, kiek jos gauna Laisvės ir Šviesos.

Laisvė ir Šviesoj tad glūdi Lietuvos Nepriklausomybės šventės prasmė, rodanti mums mūsų uždavinius. Jie trejopai:

1. laikyti gyvą Lietuvos nepriklausomybės mintį ne tik savo tarpe, bet ją skleisti ir visame pasauly. Mūsų tautos laisvė yra jos, kaip ir kiekvienos kitos tautos, teisė;

2. išlaikyti bei ugdyti gyvą tautinę samonę, nes nepriklausomos valstybės reikia tautiškai sąmoningiems žmonėms. Šiam tikslui turi tarnauti mūsų spauda — laikraščiai ir knygos, lietuviškas mūsų švietimas ir kultūrinis darbas, mūsų organizacijos ir parapijos, tautinė mūsų bendruomenė, mus jungianti vienon lietuviškon šeimon tautinio solidarumo pagrindu: visi esam lygūs tos pačios tautos vaikai, tarp savęs broliai;

3. kratytis savo ydų, įsisąmoninant, kad taip pat esam savęs verti žmonės ir galim naudotis teisėmis, priklausančiomis visai žmonijai.

Zodis jaunimui

Džiaugiuos, kad Lietuvos laisvės šventę taip pat aktyviai dalyvauja ir Toronto jaunimas. Šiais metais mūsų jaunimas laiko didelį egzaminą — jis pakeliamai į antrąjį savo kongresą ir į ketvirtąją tautinių šokių šventę. Visi norime, kad jis egzaminą išlaikytų gerai. Iš ukryjų jaunimas rodo sveikos iniciatyvos, kūrybinio darbštumo ir sveiko patriotizmo. Jei pasigirsta ir kritiškas žodis, tai natūralu: geriau pamaistaujantis nei suglėbes ir išties jaunimas, težiūrys vien savęs ir teisiavakš vien malonumus. Mūsų nuosirdžiausi Jums linkėjimai: tebūna šių metų jūsų sąskrydžiai ne tik retoriniai posakiai, ne tik gražios svajonės ir praeinantys įspūdžiai, bet ir tautinis siekimas, prasmingas turinys ir išliekantis įnašas.

Pabaigai

Savo šventinį žodį baigiu. Ar viskas pasakytą? Ar jis duos ką mūsų dvasiai ir širdžiai? Norėjau, kad visi kartu susimąstytume, pamąstytume. Pasirūstume ir kiekvienas mums tenkanti įnaš atiduotume. Bet Viešpaties keliai mums nežinomi. O jais einam visi. Ir paskiri žmonės, ir visos tautos. Mūsų poeto Putino žodžiais,

Pro vargingą lūšnelę Mes pataikėm į didelį viešajį kelią.

Ir nešam savo rankomis M. K. Čiurlionio paveikslo "Karalių pasaką", kurioj ši lietuviška mūsų kaimo lūšnelė spindi tautine dvasia ir tauriu žmoniškumu. Tai ir yra mūsų Nepriklausoma Lietuva. Tiesa, vieni, pasak jau čia minėto Putino, pamirštam, kur "mūsų augta, kur gimta". Ne vieno mūsų sąmonėj jau sutrūnijio "tylūs, graudūs smūkeliai, mūsų būtim prisirūpinę ir prisimastę ik valiai". Bet tautos ateitį lemia ne atkritėliai. Ją lemia tie, kuriems Nepriklausoma Lietuva spindi savo šviesą ir kuriuos traukia savo lūkesčiai.

Tai yra Mindaugo, Vytauto, Basanavičiaus, knygnešių, savanorių ir mūsų partizanų Lietuva! (Pagrindinė kalba, pasakyta Vasario 16 minėjime Toronte 1972 m. vasario 20 d. Red.).

Vašingtonas. JAV kongrese Vasario 16 proga apie Lietuvą kalbėjo 83 kongreso nariai — 19 senatorių ir 64 atstovų rūmų nariai. Vadovavo sen. Ch. Percy ir atst. D. J. Flood.

Linksmi nusiteikę Toronto lietuvaitės pasitinka tautiečius su programomis prie įėjimo Vasario 16 minėjime. Nuotr. S. Dabkaus

KĄ VEIKS JAUNIMAS VASARĄ?

Lyg ir atsiliepdamos į šiais metais iš Čikagos organizuojamą lietuviškojo jaunimo pažintinę išvyką Lietuvon, kelios jaunesnio amžiaus motinos paskatino iškelti spaudoje esamas galimybes vasaros metu paviešėti užjuriuose gyvenantiems lietuviukams (15, 16 — 18 ar 19 m.) Vasario 16 gimnazijoje. Patalpos — pakankamai geros, aplinka — maloni ir lietuviška. Pageidaujama ne vien pramoginio pobūdžio atostogų, bet ir praktiško pasitobulinimo lietuvių ir vokiečių kalboje. Galėtų būti trumpalaikiai kursai. Ir visa išvyka turėtų būti neilgesnė kaip 6—8 savaitės. Savaitgaliai, o gal ir vienas kitas ilgesnis periodas turėtų būti skiriamas Europos lietuvių, gyvenančių įvairiose kraštuose, aplankymui, susipažinimui su jais ir jų gyvenama aplinka.

Vasaros atostogų laikas būtų itin parankus tokiems sumanymams. Patalpos Vasario 16 gimnazijoje tuščios. Tiesa, dalis, gal ir visi mokytojai bei auklėtojai išvažinėję, bet reikalui esant, turbūt nebūtų sunku sudaryti iš jų branduolį, galintį duoti visą programą. Savaim suprantama, jų darbas būtų atlygintas, be to, liktų pajamų ir Vasario 16 gimnazijai, kurios finansinė padėtis ar ne perdaug jau priklausoma nuo aukų gausumo.

Jaunimo, ypač iš Kanados ir Jungtinių Valstybių, rastusi pakankamas skaičius tokia išvyka besidominčių ir tam pritariančių tėvų, negailinčių pinigų

ar kitokių įsipareigojimų.

Kad visa tai yra galimybių ribose ir neapersunkiausiai įgyvendinama, aiškiai matėme praėjusią vasarą, kai kanadiečiai lietuviai skautai suorganizavo ir visai neblogai tvarkė jaunimo ekskursiją Europon. Pakalbėkite su bet kuriuo išvykos dalyviu — jų pasitenkinimas, entuziazmas tiesiog beribis! Patenkinti ir tėvai, galėję savo bręstantiam prieraugliui parodyti, kad pasaulis nesibaigia vien tik savo gyvenamuoju kraštu, kad už tolimo horizonto yra kontinentas su savo istorija, kultūra ir tradicijomis, skirtingomis valstybėmis ir tautomis, kurių tarpe yra ir Lietuva...

Taip, šią vasarą Čikagoje įvyks jaunimo kongresas, tautinių šokių šventė. Tai svarbūs ir neeiliniai įvykiai, bet ir geriausiai norint toli gražu nevisas mūsų jaunimas galės dalyvauti. Dar labai daug jaunųjų liks vasaros metu niekur neįsijungę, gal net niekur nepritapę.

Kalbame apie nepakankamą lietuviškąjį jaunimo užsiangavimą, prastoką jų lietuvių kalbą, ribotą žodyną ir bendruosius drungnus nusiteikimus. Kodėl tad vasaros metu nesudaryti progos tokiems pabuvoti lietuviškoje aplinkoje, pagilinti lituanistines žinias, sustiprinti lietuviškąsias nuotaikas, pažinti "senąjį kontinentą"? Bent tiek, kiek sąlygos ir laikas leistų. Kiekvienai atveju Vasario 16 gimnazijai tam, reikalui būtų ideali vieta. Al. Gimantas

Lietuvių delegacija Vašingtone

Ryšium su Vasario 16 Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai — pirm. dr. K. Bobelis ir vicepirm. dr. K. Sidlauskas buvo priimti JAV valstybės departamente — užsienio reikalų ministerijoj. Rytų Europos skyriaus vicedirektorius Doyle Martin, kuris dalyvavo JAV LB surengtame politiniame seminare Filadelfijoj, buvo paklaustas, kaip suprastinas jo pareiškimas, esą JAV remiančios Lietuvos laisvą apsisprendimą, o ne lietuvių tautos nepriklausomybę. Juk lietuvių tauta pareiškusi savo apsisprendimą 1918 m. Belpieka pašalinti agresorius ir atstatyti Lietuvos nepriklausomybę.

D. Martin paaiškino, kad valstybės dep-tas vartoja šį tautos apsisprendimo terminą, turint galvoj galimą Europoj kitokią, negu griežtai atskirų suverenių valstybių santvarką, po to, kai Baltijos tautos bus lemta atgauti laisvę. Galimas dalykas, kad bus sukurto Europos Jungtinės Valstybės, į kurias įsijungs ir Baltijos valstybės, arba bus sukurto Jungtinės Baltijos Valstybės. Tuomet Baltijos tautų suverenitetas liktų apribotas, todėl JAV nori vartoti pačią plačiausią sąvoką, kuri neklidytų lietuvių tautai apsispręsti ir už nepilną, apribotą suverenitetą. Nežiūrint to, p. Martin sutiko, kad tik pilną savo suverenių teisių vykdymą atgavus tauta ga-

li nuspręsti, ar jos suverenumas būtų apribotas.

Toliau pokalby buvo paliestas jau anksčiau keltas Baltijos kraštų diplomatinis ir konsulinis atstovybių išlikimo klausimas, kuris buvo paliktas svarstyti valstybės dep-to teisiniam ekspertams. D. Martin palietė ir anksčiau keltą dvigubos JAV ir Lietuvos pilietybės klausimą, kurią buvo pripažinusios paskutiniosios Lietuvos konstitucijos. Kiek šis klausimas liečia tarpautinius santykius, p. Martin pareiškė, kad JAV pilietis negali būti laikomas turis ir kurio nors kito krašto pilietybę.

Jei kiltų reikalas pripažinimo kurios nors tremties vyriausybės arba kito organo, atstovaujančio pavergtai tautai, pirmoj eilėj esą reikėtų nustatyti, ar JAV piliečiai nelemia, nediriguoja tokio organo veiklos.

Pokalbio eigoj buvo paminėtas faktas, kad estai švedijoj formuoja Estijos tremties vyriausybę, kuriai sieksia JAV pripažinimo. D. Martin pasakė, kad šiuo atveju reikės aiškinti tos vyriausybės sudėtį ir jos teisinį pagrindą.

ALTos atstovams išeinant iš D. Martin kabineto, jo priėmė jau laukę priėmimo Estijos generalinis konsulas Jackson, einąs Estijos atstovo pareigas prie JAV vyriausybės (ALT informacija).

KAS UŽ LIETUVĄ KOVOJA, TAS Į LIETUVIŲ FONDA STOJA!

Toronto moterys ir mergaitės daug pasidarbo ruošdamos Vasario 16 primėmą Prisikėlimo salėje. Nuotraukoje — viena iš ruošos vadovių L. Murauskienė, KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo par. pirmininkė, tvarko svečių stalą. Nuotrauka S. Dabkaus

PAVERGTOJE TĖVYNEJE

DALYVAVO VARZYBOSE

Kauniečiai gydytojai Jūratė ir Česlovas Norvaišas dalyvavo keliose pramoginių šokių varžybose V. Vokietijoje. Pasaulio šokių taurės turnyre Moenchengladbach prie Duesseldorfo jie susitiko su geriausiais klasičinių ir P. Amerikos šokių atlikėjais. Prieš porą metų jie šiame turnyre buvo laimėję X vietą, o šiemet išsikovojo VIII. Europos taurės varžybose Muenchene jiems taip pat teko VIII vieta. Sėkmingesnis buvo J. C. Norvaišas dalyvavimas Alpių taurės konkurse Garmisch-Partenkirchen'e ir Aukšinės taurės turnyre Pforzheime, kur jiems buvo pripažinta VI vieta. Šį pavasarį J. C. Norvaišas dalyvaus atvirame Amerikos šokių čempionate Los Angeles ir Niujorke.

ISVYKO KUBON

Kubon buvo išlydėti kauniečiai vandens ūkio projektavimo instituto specialistai: hidroinžinierius skyriaus grupės vadovas V. Zelenkevičius, vyr. projekto inž. S. Vėlius ir technikos skyriaus vyr. specialistas G. Sakauskas. Jie talkins Kuboje jau vienėjus metus praleidusiems savo kolegoms, kurių darbas F. Castro saloje buvo prastesnis dar vniemerio metams. Kiti vandens ūkio projektavimo instituto specialistai šiuo metu dirbuojasi Gvinėjoje, Jemene ir Mongolijos respublikoje.

TOLIMI SVEČIAI

"Tiesos" vasario 2 d. laidoje rašo: "Šiomis dienomis Tarybų Lietuvoje viešojo Australijos parlamentarių delegacija, vadovaujama leiboristų partijos parlamentinės grupės vadovo pavaduotojo, senatoriaus Donaldo Vlesio. Delegacijos sudėtyje buvo F. Stiuartas, K. Stiuartas ir V. Dariusas... Pavardės tapo sulietuvintos, kad jas turėtų galės atspėti tik "T2" skaitytojai Australijoje. Pagrindinis australų dėmesys buvo skirtas ekonominiams ir kultūriniam gyvenimui. Jiems priėmimą surengė užsienio reikalų "ministerio" pavaduotojas V. Zenkevičius.

MENININKŲ NAMAI

Kaune, S. Nėries gatvėje, vasario 9 d. buvo atidaryti meno darbuotojų namai, kurių tikslas yra jungti kauniečius rašytojus, dailininkus, muzikus, teatralus bei kitų kūrybinių organizacijų narius. Namai turi biblioteką, kavinę ir salę kino filmų peržiūrai.

ISGELBEJO MERGAITE

"Valstiečių Laikraščio" 16 nr. giriamas Kupiškio rajono Adomynės kolchozo narys Aloyzas Kavoliūnas, iš degančio Brankių namo išsibėgęs mažąja Ingrida. Tai jau nepirmas atvejis, kai tėvai mažus vaikus palieka vienus užrakintus namus. Brankiai tą dieną miške kirtė malkas, o senoji Elena Brankienė kažkur išskubėjo savo reikalais, lopšyje palikus pusantrų metų anukę. A. Kavoliūnai į namą teko išlaužyti pro langą. Kai jis išsėję Ingridą ir spėjo nubėgti nuo namo keiliodika žingsnių, sprogo visą namą liepsnos paskandinęs dujų balionas virtuvėje.

ATEISTŲ SASKRYDYS

"Tiesos" vasario 15 d. laidoje rašoma apie Telšių rajono ateistų saskrydį, kuriame dalyvavo pramonės įmonių, švietimo įstaigų, kolchozų ir sovchozų aktyvistai. Paskaitas religijai ir dabartinei katalikybei neikinti skaitė svečiai iš Vilniaus — filosofijos mokslų kandidatas Antanas Gaidys ir "Zinijos" draugijos lektorius Vladas Balkevičius. Ateistinio darbo patirtimi dalijosi Tryškių vidurinės mokyklos mokytoja Stasė Žukauskienė ir kiti saskrydžio dalyviai.

PAVELUOTI LEIDINIAI

Lietuvos fotomenininkų laimėjimai tarptautinėse parodose gausina fotomėgėjų gretas, bet jiems trūksta atitinkamos literatūros. Atsakydama į J. Kemešio klausimą, "Tiesos" redakcija rašo: "Kaip praneša "Minties" leidyklos vyriausias redaktorius J. Vaitkus, numatoma išleisti šias knygas: 1973 metais — K. Cerniaus "Mokomės fotografuoti", 1974 metais — P. Karpavičiaus "Fotomėgėjo vadovas". Pirmojoje bus pagrindinės žinios apie fotografavimo praktiką pradedantiems. Antrojoje ras daug reikalingų žinių apie visus tiek paprastuos, tiek spalvotuos fotografijos pro-

cesus ne tik pradedantieji fotomėgėjai, bet ir patyrę fotografai."

GIRTAVIMO PROBLEMOS

Vilniaus vadovai vasario 4 d. surengė specialią konferenciją girtavimo problemoms aptarti, sukvietę įmonių, įstaigų ir organizacijų atstovus. Konferencijoje palieštas pagrindines temas paskelbė Bernardas Saknys "Tiesos" 35 nr. Vilniaus miesto vidaus reikalų valdybos viršininkas I. Rapšys nusiskundė: "Nuo stikluo iki nusikaltimo — vienas žingsnis. Praėjusiais metais sostinėje daugiau kaip 40% nusikaltimų padarė neblaivūs. Sunkius nusikaltimus beveik be išimties įvykdė girtuokliai..." I. Rapšys norėtų, kad Vilnius susilauktų daugiau aludžių, kavinių, jaukiai įrengtų užėigų. B. Saknys rašo: "Truputį netikėtas pasiūlymas, bet vidaus reikalų valdybos atlikti tyrimai įtikinami: nusikalsta bei patenka į blaivyklas žmonės, gėrę ne kavinėse ar restoranuose, bet kiemuose, parduotuvėse, kitaip tariant, — "kampuose". Vadinas, kultūringa aplinka, nuotaika — psichologinis stabdys stikluo mēgėjams. Daugiausia girtų — penktadieniais. Būgiasi darbo savaitė, žmogus, išsėjęs į gatvę, sutinka pažįstamą. Kur pasižėkėti, kur palisėti, jeigu namuose nėra tinkamų sąlygų? Veltui vaikšiotum po kavines, restoranus — visur pamatysi iškabą: "Vietų nėra". Taip žmonės ir pasuka į parduotuvę, nusiperka pusę litro..." Vilniaus kuro aparatūros gamyklos partinio komiteto sek. A. Kochanovas ir Mokslių Akademijos sektoriaus vadovas R. Grigas kalbėjo apie girtuokliavimą darbuotėse: "Išgėrėdus darbo metu — gėdingas dalykas. Praėjusiais metais tiesiog iš cėchų į blaivyklą buvo nugabanta dešimtys darbininkų. Tokių pavyzdžių pasitaikė "Elfoje", elektros suvirinimo įrengimų, plastmasinių dirbinių ir kitose gamyklose. O juk ne visus išgėrusius gabeno į blaivyklą..." Gamyklos nesirūpina blaivyklose atsidūrusiais savo nariais. Pvz. "Komunaras" pernai per devynis mėnesius gavo 49 milijonų pranešimus apie girtus blaivyklų įnamius, o reagavo tik į 4 pranešimus. Teismo ekspertizės mokslinio tyrimo instituto vyr. mokslinis bendradarbis J. Stašinskas konferencijai kalbėjo apie nepilnamečius. "Dalis nepilnamečių, pakliuvusių į išblavinimo įstai-gas, gėrė kartu su suaugusiais. Pastarieji visuomet lieka visiškai nepasmerkti. Mat, nepilnamečiai slepia savo bendrus, administracija ir visuomeninės organizacijos liberaliai žiūri į pauglių girtavimą..." Tokiems jaunimo gydytojams įstatymus numato baumes, bet nėra vykdomas. Vieno mokytojo teigimu, kai kurie moksleiviai iš atostogų grįžta girti ir dargi atsiveža "geraširdžių" tėvelių lagaminai įdėta ilgakaklė sušitkimui su draugais. Konferencija baigta jos dalyvių šeimai skirtu dēmesiu: "Seimos židinyje auga ir bresėja vaikai. Čia giliausiai į atmintį įsiraizėja visos tiesos, lydinčios nuo mažumės iki senatvės. Todėl ypaci svarbu stiprinti seimos tradicijas. Konferencijos dalyviai siūlė: atvirgėžkime į seimą, nebūkime nuolaidūs tokiems, kur tėvas su motina nuolat girtauja, to paties moko ir vaikus. Žmogų vertinkime ir už puikiai išauklėtus vaikus, darnią seimą, aukštą moralę."

TIESIA GELEZINKELI

S. m. sausio 21 d. buvo pradėta naujo geležinkelio Svenčionėliai-Utena tiesimo darbai. Jo planai yra įtraukti į sovietų kompartijos XXIV suvažiavimo direktyvas. Šiemet numatoma pervežti pusę milijono kubinių metrų žemės ir įrengti pylimą Svenčionėlių-Saldutiškio ruože. Šiuos darbus vykdė Utenos, Švenčionių, Ukmergės, Anykščių ir Molėtų rajono melioratoriai. Miškininkai turės iškirsti plačius kirtimus. Po to bus pradėta tiltų, stočių ir pastogių statyba. Geležinkelio visus įrengimus numatoma užbaigti 1974 m.

VILNIAUS KAROLINISKES

Karoliniskėse, naujajame Vilniaus priemiestyje, pirmuosiuose daugiaaukščiuose aštuonuose namuose jau įsikūrė 420 šeimų. Karoliniškių gyvenamasis rajonas yra dešiniajame Nemies krante priešais Vingio parką. Šiemet čia numatomų užbaigti pastatų bendras plotas yra 140.000 kv. metrų.

V. Kst.

KLH Hamiltono apylinkės pirmininkas K. Milleris pradeda Vasario 16 iškilmingą paminėjimą. Dešinėje — programos pranešėja L. Verbickaitė ir Toronto "Varpo" choro dalis

HAMILTON

SV. KAZIMIERO MINEJIMAS rengiamas kovo 5, sekmadienį. Ašros Vartų par. bažnyčioje šv. Mišios ir bendra Komunija — 10 v. Po pietų 4 val. Jaunimo Centre kun. Pr. Gaida iš Toronto kalbės tema "Dabartiniai jaunimo sąjūdžiai". Meninė dalyje — A. Rūko montažas apie šv. Kazimierą, kurį atliko ateitininkai sendraugiai, studentai ir moksleiviai. Pianinu skambins R. Klevas. Kviečiame Hamiltono lietuvių pagerbti šv. Kazimierą ir minėjime skaitlingai dalyvauti, juoba, kad tai bus kartu ir Tikinčiosios Lietuvos Diena.

Hamiltono ateitininkai

KONKURSO LAIMETOJAI. KLH švietimo komisijos 1971 m. paskelbtame žurnale ir laikraščiu skaitymo konkurse dalyvavo ir Vysk. Valančiaus liutanistinės mokyklos mokiniai. Vasario 18 d. komisija, susidedanti iš mokyto. M. Kvedarėnės, K. Millerio ir ved. J. Mikšio, peržiūrėjo visus pateiktus darbus ir už geriausius paskyrė premijas: jaunesniųjų grupėje (iki VII skyr. imtinai) I premiją \$15, laimėjo Ramūna Kvedaraitė, VI skyr.; II pr. \$10 — Rima Lukavičiūtė, VI; III pr. \$5 — Vida Vaitiekūnaitė, VI; vyresniųjų grupėje (VII, IX ir X skyr.) I premiją \$25 laimėjo Rūta Ona Šiulytė, IX skyr.; II pr. \$15 — Dalia Pajarskaitė, X; III pr. \$10 — Ina Vainauskaitė, IX.

Sveikinu laimėtojas, linkėdamas ir toliau skaityti visą lietuvišką spaudą ir turtinti savo žodyną. KLH švietimo komisija nuširdi padėką už duotą premijoms auką \$60.

KREDITO KOOPERATYVO "TALKA" valdyba iš gauto metinio pelno Vysk. Valančiaus liutanistinei mokyklai paskyrė \$2000. Tai dar vienas aiškus įrodymas lietuviško banko naudingumo. "Talkos" valdybai ir visiems susirinkimo dalyviams reiškiu nuširdžią padėką už didelę auką mokyklai ir linkiu, kad visi lietuviai savo santaupas laikytų savoje taupymo įstaigoje ir taipgi naudotųsi visomis duodomomis paskolomis.

J. Mikšys,

mokyklos vedėjas

UZ DUNDAS MIESTELIO G. I. Breichmanai įsigijo naujus namus. Ta proga organizacijų atstovai, giminės ir bičiuliai vasario 19 d. jiems suurošė staigmeną. Pašventinus kun. L. Januškaitį jų gražią rezidenciją, sveikinimo kalbas pasakė apyl. pirm. K. Milleris ir šeštadienės mokyklos vedėjas J. Mikšys, išskeldami Gedimino Breichmano veiklą mūsų jaunimo tarpe. Nuo visų dalyvių buvo įteiktos gražios dovanos, už kurias savo ir žmonos vardu dėkojo šios staigmenos

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"		
830 Main St. East, tel. 544-7125		
Darbo valandos:		Mokame už:
pirmadieniais 10 — 5 v.p.p.		depozitus 5%
antradieniais 10 — 5 v.p.p.		šėrus ir sutaupas 6%
trečiadieniais 10 — 5 v.p.p.		už vienų metų terminuotus indėlius 6½%
ketvirtadieniais 10 — 5 v.p.p.		ir virš \$10.0000 — 3 metams 7%
penktadieniais 10 — 7 v.p.p.		Duodame:
šeštadieniais 9 — 12 v.p.p.		asmenines paskolas iš 10%
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais		nekiln. turto paskolas iš 8½%
šeštadieniais "Talka" uždaryta.		
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2.800.000.		

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton, Ont.
Tel. 522-5028

ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE & ZENITH BENDROVĖMS

Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

SVIEŽIA MĖSA — DESROS — SKANUMYNAI

R. Denninger Limited
284-288 King St. E. — 528-8468 — 740 Upper James St. — 389-4113
Hamilton — Ontario

Nemokamos autoakstės

LONDON, ONT.

E. DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ, "Aukuro" režisorė, lankėsi Londone ir išsiaiškino vaidinimui paimitos salės ir scenos galimybės. Kovo 19, sekmadienį, Hamiltono "Aukuras" atvyksta Londonan su savo naujausiu pastatymu — J. Jankaus 3 v. drama "Androne", kurios veiksmas vyksta Lietuvoje. Teko nugirsti, kad ne tik londoniečiai, bet ir aplinkinių apylinkių lietuviai žada į šį vaidinimą atvykti. D. E.

KLH LONDONO APYLINKĖS VALDYBA taria nuosirdų acių visiems svečiams ir tautiečiams už gausų atsilankymą ir paramą minint Vasario 16 šventę parapijos salėje vasario 13 d.

POSEDIS. Kovo 12 d., 12 v. p. p., parapijos salėje įvyks valdybos ir Londono apylinkės organizacijų atstovų posėdis nustatyti ateinančių metų veiklos programai. Posėdis atviras — Bendruomenės nariai kviečiami atsilankyti. Valdyba

NEKALTAI PRADESIOS MARIJOS seserys Putname Londono Lietuvių šeštadieninės mokyklos bibliotekai paaukojo 37 knygas (ne 14, kaip anksčiau korespondento buvo skelbta "T2"). Už tokią gražią auką bibliotekos vardu tariu nuosirdų acių.

V. Gudelis, bibliotekos vedėjas

P A D Ė K A
TAUTOS FONDIUI aukojo \$50: K. Valaitis; \$20: J. Bersėnas, nežinomas; \$15: P. Dragūnevičius; \$10: P. Vaitiekūnas, P. Tomosas, P. Judickas, A. Ratkevičius, B. Keburis; \$5: J. Cėgys, A. Dragūnevičius, kun. B. Pavečiūnas, Genė Petruskienė, J. Lukša, P. Jokša, P. Genčius, A. Medelis, A. Pocius, Kanopėskas, Bronius Keburis, A. Jonynas, E. Petruskas, S. Sakys, Balyta, S. Zulpia, E. Danilūnas, Riklikis, J. Petruskas; \$4: O. Kudukienė, Parškauskas; \$3: Narkevienė, A. Kisieliūs, Stanevičius, L. Eimantas; \$2: A. Petrauskienė, L. Pocius, Jodgalvienė, J. Jodgalvis, A. Siaučius, Aušrotas, J. Kisieliūs, Zabolionis, A. Petrasūnas, J. Butkus, B. Misius, Gaidauskienė, Kuosa, Barčiauskas, Brazlauskas; \$1: Andriukaitienė, Gocentienė, Gocentas, Sakienis; 50 ct.: Kėstutis Eimantas; 25 ct.: Darius Pocius; 10 ct.: vaikas. Iš viso: \$304.85.

St. Catharines, Ont.

SKAUTŲ REMEJŲ KOMITETAS praneša, kad ir šiemet rengiamos Joninės birželio 24 d. Merriton Community Centre Hall. Gros V. Babecko orkestras. Numatoma plataus masto programa. Pelnas skiriamas skautiškam jaunimui remti.

ATSIKURĖ SALPOS FONDAS. Fondą sutiko tvarkyti trys vilniečiai — Marija Stundžienė, Juozas Lelevičius ir Kazimieras Bogušis. Kadangi į Suvalkių trikampį galima gauti ir vartotus drabužius, tai yra gera proga padėti vilniečiams — to trikampio lietuviams.

SEIMOS SVENTE. Nemažas lietuvių būrys aną dieną susidangino į V. J. Liangų pastogę ir čia pagerbė šeiminką. V. J. Liangį baigia išau-ginti didelė, labai graži šeima. Jonas iš aukso kasyklų pakilo iki kolegijos mokytoju. Tai, žinoma, geras šuošis. Lieldžia visus vaikus į "Nemuno" ansamblių, kuriam ir jis pats priklauso — groja akordeonu ir vaidina. Jonui sugiedota "Ilgiausių metų".

GERA NAUJIENA. Gauta žinia, kad pradės veikti lietuvių šeštadieninė mokykla. Norinčių lankyti yra. Pagaliau kiek bus, tiek užteks. Svarbu, kad mokyklos durys bus atidarytos. Šiais metais jos bus atidarytos Petro Balso iniciatyva. Jis yra vyriausio laipsnio skautas, ilgai dirbęs su jaunimu, Lietuvos kariuomenės karininkas. Kokio geresnio mokyklos vedėjo bereikia?

VASARIO 16 PROGA mūsų dienraštis "St. Catharines Standard" vėl dėdjo S. Setkaus rašinį ir beveik per pusę puslapio. Į rašinį dėmesį atkreipė ne tik lietuviai, bet ir kanadiečiai, nes ten buvo prašoma nepasiduoti rusų propagandai — vieningai palaikyti pavergtų tautų reikalus, kurie liečia ir pačios Kanados laisvę. Kor.

P A D Ė K A

Ruošiant 54-tąją Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventę š. m. vasario 12 d. talkino daug asmenų. Reikšima nuširdžią padėką: kun. J. Liaubai, OFM, už atkalbėtą invokaciją ir jautrų šventei pritaikintą pamokslą; prof. dr. A. Klimui iš Rochesterio už paskaitą; programos vadovams—St. Zubrickienei, N. Gverdytei, menininkams iš Kanados ir JAV; D. ir D. Dauginams už paaukotą loterijai vertingą statuluką; J. ir P. Kalainiams už paruošimą svečiams ir programos dalyviams vaišių; J. ir A. Zubrickams už paskaitininko globojimą; ramovėnams ir skautams už dalyvavimą minėjime su vėliavomis; akordeonistams — S. Zubrickui ir J. Langai; bufeto tvarkytojams: P. Meškauskui, J. Žemaitiui ir A. Rimzevičiui; įvairius darbus dirbusiems šventėje — Z. Ulbinienėi, S. Janušoniui, P. Balsui iš Niagara Falls ir st. cathariniečiams — V. Žemaitienei, M. Sekuvienei, O. Sukienei, O. Meškauskienėi, A. Panumiui, J. Lelevičiui, A. Svažui, J. Skivelviui ir kitiems; šventėje dalyvavusiems svečiams iš Kanados ir JAV. Jūsų gausaus atsilankymo ir nuosirdžios paramos dėka, minėjimas buvo visai atžvilgiai labai sėkmingas.

KLH St. Catharines apylinkės valdyba

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

MUZ. JONAS BYANSKAS mirė vasario 8 d. Cikagoje, sulaukęs 77 metų amžiaus. Velionis buvo gimęs Cikagoje, baigęs inžinerijos studijas ir įsigijęs muzikos mokytojo teises. Nuo 1907 m. lietuvių parengimose reikėsi kaip pianistas ir akompaniatorius. Apie 20 metų vadovavo Bilrutes chorui, su kuriuo yra pastatęs keletą lietuvių kompozitorių operėčių ir M. Petrausko operą "Eglė". Prieš kelias dienas įvykusiam Lietuvių Vargonininkų Sąjungos sukaityviniame pobūvyje a.a. J. Byanskas dar akompanavo sol. A. Gledraitienė.

PREZ. R. NIKSONAS nutraukė finansinę paramą Pavergtųjų Europos Tautų Seimui ir jį sudariusiems sovietų okupuotų tautų laisvės komitetams. Finansinę paramą prarado ir Lietuvos Laisvės Komitetas. Skriaudai sumažinti buvo paskirta \$1.850.000 pensija, kurią gaus 20 metų minėtuose komitetuose dirbę 64 asmenų. Pavergtųjų Europos Tautų Seimas ir tautiniai laisvės komitetai darba dabar žada tęsti be JAV vyriausybės finansinės paramos.

"DARBININKAS" SAVO SVEN-TEJE iškilniau 1971 m. lietuvių paskelbė kompartijos nuteistą kun. J. Zdebskį. Už vietinę veiklą kultūrinėje, visuomeninėje ir politinėje srityje buvo įteikti diplomai septyniems niujorkiečiams — A. Radziva-nienei, dr. J. Kazickui, V. Žukauskui, A. Kačanauskui, dr. J. K. Valiūnui, dr. V. Paprockui ir N. Umb-razaitei. Tai buvo Hollywoodo stiliaus "oskarų" įteikimas su scenoje apšvišimais laimėtojų vokais. Šis sulietuvintas amerikiečių paprotys tuo tarpu praktikuojamas tik Niujorke.

STEPONO IR VALENTINOS MIN-KŲ radijo valandėlės 38 metų sukaktis bus paminėta talentų popietė ir gražiausios N. England lietuviatės rinkimais. Programa atliks pirmą kartą Bostonan atvykstantis Londono, Ont., studentų kvartetas "Rasa".

SV. KSAVERO KOLEGIJA Cikagoje kovo 8 d. pradės 10 savaitių trukmanti kursą suaugusiems "Lietuvių kultūra ir civilizacija". Paskaitas apie Lietuvos istoriją, laisvės siekius ir išsilavinimo sąjūdžius, lietuvių kalbą, tautosaką, literatūrinis ir politinius laimėjimus, liaudies meną ir muziką, lietuvių filosofiją, modernųjį meną ir lietuvių kultūrinę veiklą JAV skaitys šių sričių specialistai. Kursų mokeskis — \$30. Registracijos blankai gaunami kolegijos suaugusiųjų centro raštinėje, 103rd St. ir Central Park Ave. Tel. PR 9-3300.

VASARIO 16 PROGA JAV LB centro valdyba išleido 64 psl. dokumentinį leidinį "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania — A Report for 1971". Jame dokumentuotai pateikiamas sovietų vykdomas lietuvių tautos teisių pažeidimas, pasireiškęs Kudirkos, Simokaičių, kun. Šeškevičiaus, kun. Zdebskio bei kitų lietuvių bylomis ir bausmėmis. Leidinėlį buvo išsintintęs JAV LB tarybos nariams, LB apygardoms ir apylinkėms, kad jį būtų galima įteikti amerikiečiams politikams, visuomenininkams ir laikraštiniškams.

BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS muzėjus Cikagoje lietuvių filatelistų draugija "Lietuva" vasario mėnesį surengė nepriklausomos Lietuvos pašto ženklų, savo leidinių, nuotraukų ir draugijos veiklą liečiančių laikraščių iškarpų parodą. Ja buvo paminėta sidabrinė "Lietuvos" sukaktis.

Brazilija

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMY-BES šventę Rio de Janeiro lietuvių paminėjo sausio 30 d. pamaldomis ir Rio generalinio vikaro vysk. D. J. Pinto pamokslu, giedant Sao Paulo Lietuvių Katalikų Bendruomenės chorui. Minėjime pagrindinį žodį tarė Antanas Gaulia, o Simo Kudirkos atminimui skirtą programą atliko Nancy, Vera ir Robertas Gauliai.

SAO PAULO BALTIEČIAMS šiemet vadovauja lietuvių sudaryta valdyba: pirm. J. Ciuvinskas, vicepirm. kun. A. Saulaitis, SJ, ižd. A. Steponaitis, sekr. A. Sliesoraitis, narė O. Petraitytė.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENES krašto tarybos rinkimai, turėję įvykti vasario 27 d., atidėti kovo 19 d.

SV. KAZIMIERO LIETUVIŲ parapijos metinėje šventėje kovo 5 d. dalyvaus naujasias Sao Paulo arkivyskupas Paulo Evaristo Arns.

LIETUVIŲ JEZUITŲ PROVINCIJOLAS kun. G. Kijauskas, SJ, apkalė Sao Paulo mieste išskirusius jezuitus. Jis laikė pamaldas lietuviams įvairiose šio miesto dalyse, rodė JAV lietuvių veiklos skaidres ir tarė žodį Moksleivių Ateitininkų Sąjungos dr. E. Draugelio kuopai.

Argentina

QUILMES MIESTE buvo iškilmingai atidarytas lietuvių inž. Stepono Jankevičiaus ir Stepono Paulėno naujas restoranas ir alinė "Nabets". Šventinio apeigos atliko vietinis klebonas kun. Antonio Picco. Iškilmingame pobūvyje dalyvavo gausus būrys lietuvių. Sveikinimo žodi lietuvių ir ispanų kalbomis ta-

rė kun. A. Steigvila. I restoraną yra investuota apie 14 milijonų pezų, kuriuos tikimasi atsiimti su kaupu, nes visoje apylinkėje nėra kito tokio modernaus ir puošnaus restorano. Restoranui vadovaus šeimininkai su savuoju atžalynu. Su jais klientai galės susikalbėti ispaniškai, lietuviškai, lenkiškai, angliškai, vokiškai ir rusiškai. Daug kalbų mokantis restorano pagalbiniš personalas užtikrina sėkmę. Restorano pafonai groja įvairių tautų muziką. Lietuviams yra ir lietuviškų plokštelių. Atidarymo proga savininkai gavo daugiau kaip 100 puokščių gėlių su sveikinimais.

Australija

TRADICINĖ JOROS DIENA Wol-longongo pajūryje surengė Sidnėjaus ateitininkai ir KLH Wollongongo apylinkės valdyba. Mišias už Mažosios Lietuvos kovotojus laikė kun. P. Butkus, pamokslė primindamas Martyną Jankų, Sibire mirusį prof. Pr. Dovydatį ir kitus veikėjus. Pamaldose giedojo B. Kiverlo vadovaujamas "Dainos" choras. Minėjimą salėje pradėjo kun. P. Butkus, programos pranešėja pakvietęs J. Reiskyte. Programą atliko "Dainos" choras ir jauna balerina R. Cerniauskaitė. Apie jūros reikšmę Lietuvai kalbėjo ALB Sidnėjaus valdybos pirm. p. Reigsys. Atsisojimu buvo pagerbtas pernai miręs Klaipėdos išsilavinimo kovų dalyvis S. Baltramiejūnas. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Po to visi turėjo progos pasižėkėti prie bokalo alaus, pašokti, pasimaudyti vandenyno bangose.

AUSTRALIJOS DIENOS PROGA Melbourne buvo surengtas etninų grupių tautinių šokių ir dainų festivalis, kuriame lietuviai atstovavo Vytauto Strauko vadovaujami šokėjai. Vietinė televizijos stotis tą vakarą savo žiūrovams parodė lietuvių jaunimo atliekamą "Malūną".

GEELONGE LANKESI svečiai iš Adelaidės — ALB krašto valdybos pirm. Vytautas Neverauskas, valdybos nariai Martynas Pocius ir Jonas Neverauskas. Pas ALB Geelon-go apylinkės pirm. dr. St. Skapinksa jiems buvo surengtas susitikimas su Lietuvių Bendruomenei priklausančių organizacijų vadovais ir atstovais. Sekanti rytą, sekmadienį, svečiai iš Adelaidės dalyvavo kun. P. Daukno laikomose Mišiose, kurios buvo užbaigtos Lietuvos himnu. Po pietų Lietuvių Namuose įvykusiame susirinkime ALB krašto valdybos pirm. V. Neverauskas padarė pranešimą apie šios valdybos veiklą, kviesdamas visus jungtis į vieningą darbą. Jis taip pat atsakinėjo į dalyvių klausimus ir priėmė jų pageidavimus.

Britanija

"EUROPOS LIETUVIS" savo skaitytojams praneša: "Rugpjūčio 4 d. i Londoną atvyksta didelė Amerikos lietuvių ekskursija. Keletą dienų praleidusi Londone, ekskursija išvyks toliau į Europą. Kartu su šia ekskursija atvyksta ir tautinių šokių grupė "Grandinėle", daugiau kaip 60 asmenų. "Grandinėle" yra vienas stipriausių tautinių šokių vienetų ir plačiai žinoma ne tik šiaurinėje, bet ir pietinėje Amerikoje. Pasinaudodama šia reta proga DBLS Valdyba rugpjūčio 6 d. Londone rengia didžiulį koncertą. Jis sąlygos leis, rugpjūčio 6 d. koncertas dar bus suuroštas viename provincijos mieste..." Atrodo, čia turima galvoje L. Sagio vadovaujama "Grandinėle" Kilevelande, pastaroju metu pradedanti seriją koncertų.

DIDŽIOSIOS BRITANIJOS Lietuvių Sąjungos suvažiavimas ir Lietuvių Namų Bendrovės akcininkų metinis susirinkimas bus balandžio 15-16 d. DBL Sąjungos sidabrinę sukaityviniame paminėti Lietuvių Sodyboje rengiamo pavasario šventę.

KUN. DR. S. MATULIS applanke negausią lietuvių koloniją Ketteringe. Pamaldose dalyvavo tik 13 lietuvių. Po pamaldų buvo įrinkta Lietuvių Katalikų Bendrijos taryba: kun. A. Kirkelionis, vicepirm. A. Kukanaukas, sekr. J. Liobė, ižd. F. Woodhouse ir narys L. Nemeika.

BRITANIJOS IŠSIJUNGIMAS į Europos Bendrąją Rinką suaktualino šios piliečių darbo laukia kituose šios organizacijos kraštuose. Europon persikelti ir ten dirbti galės Britanijos ir jai priklausančių Britų Bendruomenės kraštų piliečiai, taip pat ir Britanijoje gyvenantys nepiliečiai, kuriems netaikomos imigracijos kontrolės taisyklės, t.y. tie, kuriems nereikia registruotis, keičiant gyvenamąją vietą ir darba

Lietuvos laisvės šventė Kanadoje

HAMILTON, ONT. Nepriklausomybės šventė minima visur skirtingai. Mūsų draugai latviai ir estai tai mini kaip džiaugsmo įvykį su banketu ir šokiais. Taip dar jau daugelis mažesnių lietuvių kolonijų. Ir čia nieku nenusikalstama, nes tai ir yra džiaugsmingo įvykio paminėjimas. Pas mus Vasario 16 visada praeina kaip maldos, susikaupimo ir ryžto diena. Tokia nuotaika praėjo vasario 13 d. ir ši 54-toji nepriklausomybės paskelbimo sukaktis. 11 v. AV bažnyčioje buvo iškilmingai atnaujamoms šv. Mišios, kur pilnutėlė šventovė žmonių meldė Augščiausiąjį laisvės pavergtam savo kraštui. Mons. dr. J. Tadarauškas pasakė patriotinį pamokslą. Su kitų vėliavų palyda į šventovę buvo įnešta čia atsivežta ir iš nepriklausomybės laikų išsaugota tautinė vėliava, kuri dabar pasiliks mūsų šventovėje. Atgiedota "Libera" ir pasimelsta už visus kritusius dėl Lietuvos nepriklausomybės. Muz. A. Paulionio ved. parapijos choras tai diena turėjo specialiai paruošęs naujų giesmių.

Iškilmingas aktas įvyko 4 v. p. p. Scott Park auditorijoje su "O Canada" ir mons dr. J. Tadarauško invokacija, kuri buvo palydėta "Varpo" choro giedama "Malda už tėvynę". Minėjimo pranešėja L. Verbiekaitė pristatė kalbėtojus. Lietuviškosios dalies kalbėtojas K. Milleris, KLB Hamiltono apyl. pirm., kalbėjo apie Lietuvos laisvės kovos suaktyvinimą, prisitaikant prie naujų laikų reikalavimų, ir žiūrėjimą į Lietuvos nepriklausomybės reikšlą ne kaip į kokią kitą, bet kaip į labai realų dalyką. KLB krašto v-bos vicepir. V. E. Gruodis buvo minėjimo kalbėtojas anglų kalba. Jis buvo gerai suprantamas kanadiečiams svečiams ir su ta kalba sunkumų neturinėdamas mūsų jaunimui. Kalbėtojas pabrėžė, kad istorijai visą laiką tik jauni žmonės yra pradėję kovą už tiesą ir idealą. Jaunam lietuviui idealas turėtų būti — atgauti laisvę savo tėvų žemei. Kalbėjo taip pat kanadiečiai svečiai ir baltiečių atstovai, komentuodami V. E. Gruodžio iškeltas mintis.

Minėjimo meninė dalį šiemet mums atliko torontiečiai, prisidėdami K. Bungardai, kuris artistikiškai padeklamavo B. Brazdžionio deynposmį "Saukiu aš tave". Stebėjusieji aiškino, kad J. Karasiejaus taut. šokių grupė "Gintaras" šiemet turėtu patį geriausią liet. tautinių šokių metus. Grupės pajėgumas keičiasi su naujai ateinančių šokėjų prieaugliu. Neatrodė, kad kas gali dabar geriau perduoti liet. tautinių šokių grožį kaip dabartinis Toronto "Gintaras". Ir tai yra nuomonė hamiltoniečių, kurie toje meno šakioje yra gana išpintai. Muz. A. Ambrozioje vadovaujamas "Varpas" pasirodė su vyrų ir mišriu choru. Vyrų choras padainavo dvi dainas, o mišrus — penkias. Naujas choro dirigentas ir dainavime prityrę varpiečiai, nors dar ir nepasiekę senojų "Varpo" savo skaičiumi, bet jau neabejotinai pasiekę "Varpo" visad turėtą augstą dainavimo lygį.

AV parapijos salėje torontiečiai ir kanadiečiai svečiai Bendruomenės v-bos buvo pavašinti. Rytuojuosiu diena "The Spectator" idėjo ilgoką straipsnį, aprašydamas minėjimą su antrašte: "Lithuanians urged to keep spirit alive". Kor.

LONDON, ONT. Vasario 16 minėjimas, surengtas apylinkės valdybos parapijos salėje vasario 13 d., praėjo jaukioje lietuviškoje nuotaikoje. Salė vos galėjo sutalpinti dalyvius. Minėjimą pradėjo apyl. pirm. Edm. Petrauskas ir pakvietė susirinkusius atsistojimui pagerbti įnešamas vėliavas. Po Kanados himno ir tylos minutės bei kun. B. Pacevičiaus invokacijos valdybos narys jaunimo reikalams S. Dragūnėvičius savanoriams pagerbti išpūdingai paskaitė nepriklausomybės paskelbimo aktą. Minėjimo su žmona dalyvavęs miesto tarybos narys A. Grant sveikino sunkiai susirgusio miesto burmistro F. Gosnell vardu. Sakė esąs tikras, kad lietuvių, kurie didžiujais savo praeitimi, tėvų palikimu, taip pat didžiūsis ir savo naujuoju kraštu Kanada. Jis įteikė miesto dovaną lietuviams — lėkštę su miesto herbu ir įrašu. Lietuviai atsiliepiamo miestui, įteikdami "Lithuanians in Canada". Latvių sveikinimas perdavė Vakarų Ontario universiteto profesorius A. Dreiminas. Jis kvietė baltiečius glaudesniai bendradarbiauti, pabrėždamas, kad įmanoma atgauti

tėvų kraštams nepriklausomybę, jei tik vieni kitiems padėsime. Jis nurodė dėmesio vertą pavyzdį. Rusų paskirtas geologijos vadovas paskelbė tikrą tos srities falsifikatą, liečiantį Latviją. Rygoje nebuvo įmanoma ką nors tuo reikalu daryti, bet Vilniuje buvo atspausdintas tos srities žinovo išsamus paaiškinimas, atidengiantis paskelbtų žinių netikrumą. Tai turėjo didelės reikšmės Latvijai. Jis pagyrė lietuvių didvyrišką drąsą ir brolišką pagalbą, linkėdamas, kad netrukus Lietuva būtų vėl laisva. Apyl. v-bos narys S. Keras apibūdino veiklų jaunosios kartos darbuotoją, buv. Moksleivių Ateitininkų Sąjungos pirmininką ir dabartinį Londono apyl. vicepir. A. Puterį, pagrindinį dienos kalbėtoją, skaičius paskaitą temą "Jaunoji karta". Paskaitininkas, remdamasis praeities ir dabarties konkrečiais faktais, nurodė, kad nutausti pavojus yra didelis, tačiau nereikia nuoleisti rankų. Jei vyresnioji karta galvos, kad reikalas yra beviltiškas, tai ir jaunoji karta vargiai panorės kovoti beprasme kovą. Jis ragino tikėti lietuvių tautos ateitimi ir pažadėjo ne tik pats lietuviybės išlikimui dirbti, bet ir savo bendraamžių kiek galint didesni skaičių į tą darbą įtraukti. Už tai jis susilaukė gausių plojimų. Paskaitą baigė jautriais poeto žodžiais: "Kaip grįžtančius paukščius, parveski, Viešpatie, ir mus į žemę mūsų tėvų..." Nepirmą kartą teko girdėti gražių žodžių iš jaunuolių lūpų. Šį kartą jie gal reikšmingesni tuo, kad A. Puteris yra toks asmuo, kuris ne tik kalba, bet ir dirba. Jis sugeba jaunimą išjudinti ne tik pramogai, bet ir pozityviam lietuviybės darbui.

Sventės proga lietuvių raštu sveikino: federacinio parlamento nariai: J. Buchanan, Ch. Turner. provincijos — G. Walker, Londono estų draugijos pirm. Karu. Juos perskaitė sekr. I. Jakubaitė.

Meninę dalį gražiai atliko kun. B. Pacevičiaus diriguojamas "Baltijos" choras, "Baltijos" vyresnioji ir jaunesnioji taut. šokių šokėjų, studentų kvartetė "Rasa" ir Londono li-tuanistinės mokyklos mokiniai. Be to, A. Medelytė ir S. Bersenaitė padeklamavo patriotinių eilėraščių.

Kartu su programa buvo atspausdintas gražiai apipavidalintas nepriklausomybės paskelbimo aktas ir informacija apie Lietuvą anglų kalba. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Po to studentai susirinkusius pavašino kavute.

Bažnyčioje tautos šventė buvo taip pat paminėta. Prie vėliavų budėjo ir Mišioms tarnavo uniformuoti skautai, pamaldų metu giedojų jaunimo mišrus choras ir studentų kvartetė "Rasa". Vargonavo V. Petrašiūnaitė. Ypač išpūdingai nuskambėjo "Rasos" sugiedota giesmė "Kaip grįžtančius namo paukščius..." Kun. B. Pacevičiaus pasakė gražų, dienos nuotaiką atitinkantį pamokslą.

Prie naujosios miesto rotušės vasario 16 diena plevėsuoja lietuviška trispalvė, primindama Londono gyventojams, kad ši yra lietuvių tautinė diena. E. D.

ST. CATHARINES, ONT. Jau penktadienio rytą buvo iškelta Lietuvos vėliava prie miesto rotušės, kur plevėso tris dienas. Seštadienio vakare įvyko iškilmingas minėjimas su invokacija, organizacijų vėliavom bei ypatingai puikia paskaita, kurią skaitė svečias iš Ročesterio prof. dr. Antanas Klimas. Skaitė dinamiškai, jautriai ir įdomiai. Vienas lietuvis išsitarė vėliau, kad tokio įdomumo paskaitos dar niekad nebuvo girdėjęs. Optimizmas! Paskaitos be optimizmo dabar atrodė kaip sriuba be druskos. Čia netrukio optimizmo, ir kas svarbiausia — gerai pagrįsto.

Programa, kurią pateikė "Nemuno" ansambliu, vėl suvityto dinamiku grožiu. Vieta programos atlikėjams buvo permaža. Nežiūrint to, tautiniai šokiai praėjo labai puikiai. Protarpėje Linas Zubrickas padeklamavo ilgą eilėrašį "Vasario 16". Ramona Braunel kitame šokių protarpėje padainavo "Partizanų dainą", "Kur baktūžė samanota" ir padeklamavo eilėrašį "Po sunkių darbų".

Scenos vaizdais, pačios ansamblio vadovės Stasės Zubrickienės sukurtas ir paruoštas, buvo visais atžvilgiais pasigėrėtinas. Gražiai atrodė kopolytė, dalgis, tvorėlė. Čia padirbėjo Juozas Zemaits ir Sigitas Zubrickas. Dalgis papuolė net į vietinį dienraštį, kuris išėjo su vietinio poros jaunųjų šokėjų nuotrauka ir ga-

na gražiu įrašu apie Vasario 16 ir "Nemuno" ansambli.

Linksmoji dalis šiemet irgi buvo nuotaikinga, nes į mūsų parengimus renkasi vis daugiau žmonių ir iš tolimesnių vietovių. Žmonių, ypač jaunimo, buvo pilna salė. Po programos buvo įteikta vadovams gėlių, paplota mūsų muzikams J. Liangai ir S. Zubrickui. Priimtos rezoliucijos Kanados vyriausybei. Atskirai pasiūstas "Nemuno" ansamblio pareiškimas, kad sustotų Lietuvoje persekiojami bei būtų sugrąžinti Lietuvai laisvė ir nepriklausomybė.

Šiemet turėjome dvi radijo valandėles, kad ir gana trumpokas. S. Setkus davė pasikalbėjimus reportieriam. Vieno pasikalbėjimo metu buvo duotas pradžioje ir gale Lietuvos himnas.

Tautos Fondo rinkėjas Antanas Svažas sumušė liėsiolinį rekordą: surinko virš \$200.

Sekmadienį įvyko iškilmingos paimalos su gražiu pamokslu. Dalyva-vo organizacijų vėliavos. Po pamaldų buvo padėta gėlių ant laisvės paminklo. Čia įjautų žodį tarė apylin-kės pirm. J. Šarapnickas. Kor.

EDMONTON, ALTA. Vasario 16 minėjimas, rengtas KLB Edmontono apylinkės valdybos ir Lietuvių Namų direktorių bendromis pastango-mis, įvyko vasario 12 d. Lietuvių Na-muose. Minėjimo oficialiajai daliai sklandžiai vadovavo dr. J. Pilipavičius. Paskaitą temą "Vasario šeši-o-liktoji ir jaunoji karta" skaitė J. Popikaitis. Po paskaitos T. Uogintas perskaitė nepriklausomybės paskel-bimo aktą, po kurio buvo sugiedotas Tautos himnas. Latvių vardu svei-kino G. Cinos, estų — A. Pilt. Me-ninės programos dalies nebuvo, ta-čiau dalyviai galėjo pasigėrėti ir pa-siškotti grojant puikiam jaunų ka-nadiečių grupės orkestrui. Prie gra-žiai padengtų stalų svečiai buvo vai-šinami skaniais mūsų šeimnininkų su-neštais užkandžiais. Šokių pertraukos metu buvo renkamos aukos Tautos Fondui. Surinkta \$182.50. Aukų rin-kėjai — T. Uogintas ir Irena Balu-tytė. Nors oras buvo geras, tačiau dalyvavo tik apie 70 žmonių.

Sekandį dieną, sekmadienį, iškil-mingas pamaldas Lietuvių Namų kapyčioje atlikė ir šventei pritaik-inta pamokslą pasakė lietuvių kape-lionas kun. Iz. Grigaitis. Po pamal-dų sugiedotas Tautos himnas.

Lietuvių Namų direktorių ir KLB Edmontono apylinkės valdybos rin-kimai įvyko taip pat sekmadienį po pamaldų. Lietuvių Namų valdybą iš-rinkti: dr. M. Urbanas, dr. J. Pilipa-vičius, K. Zolpis, J. Popikaitis ir V. Kasperavičius. Apylinkės valdybom — dr. J. Pilipavičius ir F. Kantau-tienė.

Edmontono lietuvių vardu dėkoju buvusios L. Namų ir apylinkės valdyboms už sklandžiai atliktą darbą praėjusiais metais ir linkiu sėkmingo bei našaus darbo naujų valdybų darbuotojams. J. P.

WINDSOR, ONT. Lietuvos nepri-klausomybės atstatymo 54-sios meti-nės — paminėtos vasario 13 d. 10 v. r. iškelta vėliava prie miesto valdybos rūmų. Vėliavos pakėlimo dalyvavo nemažas skaičius tautiečių — suaugusių ir jaunimo. Po vėliavos pakėlimo visi rinkosi į Šv. Kazimie-rių lietuvių bažnyčią pasimelsti už Lietuvą, žuvusius už laisvę, kėndan-čius tėvynėje ir Sibiro tremtyje. Pa-maldos pradėtos iškilmingu vėliavų įnešimu. Lietuvos, Kanados ir skau-tų vėliavos gražiai atrodė prie altariaus. Tautiniai drabužiais pasipu-šusios mergaitės buvo vėliavų paly-dovėmis. Mišias atlikė ir įjautų pa-mokslą pasakė kleb. kun. D. Lengvi-nas. Esą nepakanka dejuoti ir verk-šenti dėl prarastos nepriklausomy-bės, reikia kovoti. Geriausia priemo-nė tai kovai teisi — rėmimas liėsioms lietuviškių institucijų, kurios tą dar-bą dirba. Giedojų bažnytinis choras, Juozo Sinkaus vadovaujamas. Tą die-ną jis specialiai buvo atvykęs iš Det-roit. Po pamaldų slovenų salėje įvyko iškilmingas aktas. Apyl. valdy-bos sekr. E. Pakauskienė, pradėda-ma minėjimą, gražiai apibūdino Vasa-rio 16 reikšmę ir pakvietė kalbėti jauną, labai gabų, puikiai lietuviškai kalbantį ir daugelyje organizacijų Detroito dalyvaujančią stud. Robertą Selenį. Labai kruopščiai paruoštoje paskaitoje jis aiškino, koks yra skir-tumas tarp amerikietiško nacionaliz-mo ir lietuviško patriotizmo, kaip rei-kia įrodyti amerikiečiui bei kanadie-čiui, kodėl eis lietuvis ir kodėl tuo reikia didžiūti. Būtų labai nadinga tas mintis paskelbti atskirai spau-doje. Gaila, kad minėjime nesimatė lietuvių studentų. Meninę dalį pasi-gėrėtina atliko Windsor jaunimas. Mergaičių kvartetė "Ausra" padai-navo keletą dainų. R. Naikauskaitė ir L. Tautkevičiūtė padeklamavo B. Brazdžionio poezijos. Jaunųjų mer-gaičių choras padainavo keletą daine-lių. Meninę dalį paruošė ir jai va-dovavo Valė Tautkevičienė. Tautos Fondo atstovas B. Balaišis rinko au-kas Tautos Fondui. Sventės dalyviai gausiai aukojo. Jei dar kas negalėjo tą dieną įteikti savo piniginės aukos arba norėtų savo auką padidinti, gali tai visuomet padaryti. Kor.

SUDBURY, ONT. Vasario 16 mi-nėjimas, surengtas KLB Sudbury apylinkės valdybos, sutraukė daug žmonių ir praėjo pakiliu nuotaiką.

Prašomas atsiliepti Kazimieras Rašytinis, sūnus Juozo, gimes 1918 m., šiuo adresu: Leokadija Žylienė, Pet-ro, Kaunas, Taikos prospektas nr. 35-18.

Minėjimą pradėjo pirm. J. Bataitis. Sugiedojus Lietuvos himną, J. Staškus skaitė paskaitą lietuviškai, o po to dar ir angliskai. Sveikinimo žodį tarė latvių ir estų atstovai, o ukrai-niečiai atsuntė sveikinimą raštu gra-žia taisyklinga lietuvių kalba. Miesto burmistą J. Fabbro, išvykusį iš miesto, atstovavo jo žmona. Pasiūstos rezoliucijos Lietuvos laisvinimo rei-kalu augštiesiems valdžios ir Bažny-čios dignitoriams—prejmerams Tru-deau, Davis ir kt. Uolijai Silvija Mar-tinkutė sukūrė ir surežisavo vaidi-nimą: "Ruošiamės Vasario 16", į ku-rį įjungė tautinių šokių grupę "Ra-munėlė" su trejetu tautinių šokių, dainomis ir Jūratės Tolvašaitės deklamacija. Tautiniams šokiams akor-deonu grojo A. Gatautis. A. Kusin-kis su E. Tautvaišiene padainavo dua-tą. A. Kusinskio vadovaujamas miš-rus choras padainavo ketvertą lietu-viškų dainų. Duetui ir dainoms akom-panavo Danguolė Remeikytė. Joana Stankutė įteikė Silvijai raudonų ro-žių puokštę. Po to prasidėjo šokiai, grojant geram orkestrui. Veikė bu-fetas ir loterija. Prie parengimo, be valdybos, daug prisidėjo L. P. Griš-koniai. Sekmadienį buvo atliktos Mišios, kurias užprašė valdyba, su pritaikytu šventei pamokslu. Lietu-vos trispalvė bažnyčioje laikė E. Šviežikas, o garbės sargybą ėjo tau-tiniais drabužiais pasipušusios Aldo-na Krutaitė ir Rūta Petrenaitė. Daug žmonių, ypač jaunimo, priėmė Komu-niją Tėvynės intencijai.

CALGARY, ALTA. KLB apylinkės valdyba Vasario 16 minėjimą suren-gė "Bownes" viešbutyje vasario 12 d. Dalyvavo apie 170 asmenų. Raštu sveikino Kalgario miesto burmistras Rod Sykes, Latvių Draugija, o žo-džiu — estų pirm. O. Laamann. Susi-rinkusiems tarė žodį pirm. A. Neva-da. Taip pat kalbėjo ir E. J. Balt-rušaitis, prisiminėdamas, kad šiais me-tais yra jų šeimos pirmas šimtmetis nuo jų atvykimo į Amerikos konti-nentą. Taip pat pastebėjo, kad būti lietuvių yra garbė ir kad kiekvieno lietuviu pareiga yra palaikyti lietu-viybę, neižiūrint ar jis kalba lietuviš-ki, ar ne. Ponios Baltrušaitienės ve-damas Lietuvos himnas nuskambėjo jautriai ir gyvai. Vakarą buvo su-rengtas su pasirinkintu vakariene, šo-kiais ir gėralais. Buvo pasokta ir lietuviškų tautinių šokių. Nelietu-viams jie labai patiko ir su mielu noru juose dalyvavo.

Vasario 16 d. Kalgario miesto vė-liavų aikštėje, miesto burmistro įsa-kymu, buvo iškelta mūsų trispalvė ir paskelbta Lietuvių Diena. Tik gai-la, kad prie vėliavos lietuvių nebuvo. Gal blogas oras (vėjas ir sniego audra), o gal dėlto, kad buvo dar-bas diena? Gal vėliavos pakėlimo lai-ko nežinojo? Gaila! Prie burmistro lango ta vėliava plevėsuoją "Calgary Herald" paskyrė pusę puslapio lie-tuviais: apibūdino jų kilmę ir kalbą, jų kovas su Maskvos kunigaikštyste, spaudos priespaudą, rusų žiaurumus ir lietuvių kutirinį įnašą pasauliui. Tą pačią dieną burmistras Rod Sykes drauge su miesto valdybos nariu Pe-ter Petrusuk priėmė lietuvių delega-ciją, kuri padovanojo knygas "Lit-huanians in Canada". Delegacija įsu-darė: A. Nevada, E. J. Baltrušaitis, M. Bruzgienė, M. Nevadienė ir Kest. Dubauskas. Delegacija patyrė, kad burmistras tą rytą buvo paskirtas Suomijos respublikos konsulu, nors jis nėra suomis.

Nepriklausomybės dieną paminėjo ir pagerbė CHOR radio stotis, duo-dama lietuviškos muzikos iš Vanku-verio "Atžalyno" išleistos plokštelės. Grojo po pietų ir vakare.

Pakeleivis
AYLMER, ONT.

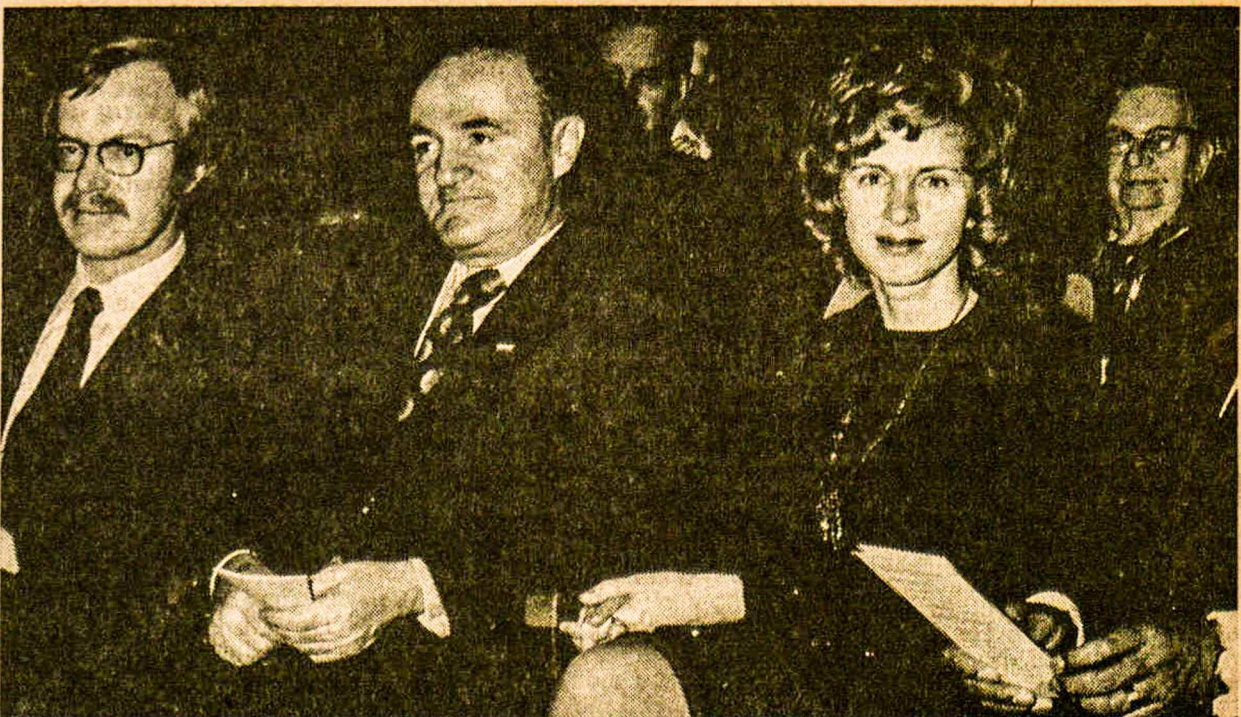
P A D E K A

Nuosirdžiai dėkoju Augščiausia-jam, kad man padėjo sulaukti 50 metų. Didžiausia padėka priklauso pobūvio rengėjams p.p. G. Rugie-niams ir J. Vieraičiams, kurie idėjo tiek daug darbų. Ačiū kun. dr. J. Gutauskui už maldą ir tartą žodį; dr. Povilaikiui už pasakytą kalbą ir nuo-sirdžius linkėjimus; p. Jakubickui už pravestą programą ir gražų žodį; vi-siems už atsilankymą ir brangias do-vanas: p.p. A. Rudokams, B. Dir-sėms, V. Zadurašiams, J. Rudžiams, B. Ceikoms, P. Augaičiams, V. K. Balčiūnams, A. Budreikiui, S. Oleka, A. Sulcams, P. Pargauskams, F. Gurkliams, F. Laureckams, J. Jūrė-nams, V. Dirsel, K. Lukošiams, B. Vyšniauskams, A. Žebertavičiams, S. Beržiniams, J. Jauneikiai, Jakubic-kams, Žiogams, Balčiūnams, Ston-kams, V. Galeckams, G. Sutkaičiams, A. Usvaltams, A. Miknevičiui, P. Si-leikiui, L. Rutkauskams, V. Radaus-kams, V. Nemurams, Razokams, E. Juknoms, Obeleniams, A. Langams, A. Ambraziejui, A. Skodienei, V. Gordon, E. Mačiūliams, A. Steinkėms, P. Garmeliams, Naujokienei, L. Bučinskui, B. Sudeikiui, J. Vaitke-vičiui, S. Augustines, P. Paurams, R. Rimkui, B. Gudinskams, P. Korandai, J. Aleliūnui, E. Langui. Jūsų bran-gios dovanos pasiliks neužmirštamis visą mano gyvenimą —

Jonas Mačiulis

Pajieškojimai

Pagrindinis Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas įvyko vasario 20 d. 4.000 vietų turnirioje Auditorium teatro salėje, Čikagos vidurmiestyje. Jį renge ALTOs skyrius, kuriam šiais metais pirmininkavo pastėjimas tautinių šokių grupė.

Svečiai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjime Hamiltone. Iš kairės: KLB krašto valdybos vicepir. V. E. Gruodis, miesto burmistras V. Copps, KLB kultūros komisijos narė D. Gruodienė, parlamento atstovas L. Alexander (nuotraukoje nematyti) Nuotr. Vyt. Beniušio

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

SVENTISKOJI DIENA

Vasario 16 d. rytą daugelis čika-giečių su dėmesiu vartė vietos ame-rikiečių dienraščių laidas, įsiekoda-mi vedamųjų ar bent skaitytųjų lai-kų apie Lietuvos bylą ir aplamai Lie-tuvos reiklą. Deja, visi keturi Či-ka-gos dienraščiai, lyg susitarę, ty-lėjo. Tik "Daily News" dienraščio vasario 16 d. priede korespondentė Laura Green paskyrė ilgoką straips-nį Čikagos lietuvių tautinei grupei. Straipsnyje didžiausias dėmesys skir-tas lietuviams verslininkams, ypač lietuviškoms valgykloms bei kepy-koms. Šalia to paminėti ir kultūriniai barai: Čikagos Lietuvių Opera, jau-nųjų teatrų sambūris "Antrasis kai-mas", komp. D. Lapinskas. Plačiau atskleidus Jaunimo Centro paskirti, korespondentė gana teigiamai įverti-no ir lietuvių mokyklų reikšmę. Apie lietuvių tautinę grupę Čikago-jie, šalia kitų, korespondentei infor-macijų davė sol. D. Kučėnienė ir "Margučio" radijo vedėjas P. Pe-trutis.

RADIJUJE IR TELEVIZIJOJE

Jei amerikiečių dienraščių dėme-sys Lietuvos nepriklausomybės šven-tėi šiais metais buvo mažas (idomu, kur dingo visi tie laiškeliai, kurių pa-vyždis paruošė LB informacijos komisija, vadovaujama L. Valiuko?), tai kiek geriau pasirodė radijas ir televizija. Viena didžiausių amerikie-čių radijo stočių Čikagoje WGN sa-vo klausytojams Lietuvos neprikla-usomybės šventę tą dieną priminė e-lė kartų; minėjo ir žymiusios šio krašto lietuviškos: boksiniška Sarki, Jevą Paulekiūtę, garsiusius futho-lų žaidėjus Jonaitį ir Butkų, jau mirusį Či ka go s miesto išdžininką Svėksnos žyda Morris B. Sachs. Pas-tarojo vardas neužmiršamas ypač dėlto, kad būdamas miesto išdžininku neėmė algos. Taip pat jis paliko gi-lius pėdsakus ir labdarybių dirvonu-se. Pvz. dar netoli tie laikai, kai ant Marijos Augst. Mokyklos moki-nių vadovėlių būdavo Morris B. Sachs fotografija, nes jis buvo lai-komas tų vadovėlių mecenatu.

Maloniausias vasario 16 įvykis bu-vo, kai 5 v. p.p. NBC televizijos V kanalas per žinias parodė Marquette Parko lietuvių mokykloje įvykusio Lietuvos nepriklausomybės minėji-mo ištraukas, dainas ir šokius. Masė vaikų televizijos ekranuose lūdi-djo, kad lietuvių tautinė grupė nėra tik vyresniųjų ramstoma praeities liek-na, bet kad ji taip pat turi ir atei-ties avangardą. Tik gaila, kad to vaiz-do jau nebematom 10 v. žiniose.

TORONTIEČIŲ DAINOS

Išskirtinai gražiai Lietuvos nepri-klausomybės šventę radijo bangomis paminėjo tą vakarą "Margutis", vado-vaujamas P. Petručio. Kaip žinia, "Margutis" šiemet švenčia 40 m. su-kaktį, kai kompoz. A. Vanagaitis ji įsteigė. Sukaktis bus atžymėta iškil-mingu banketu balandžio 15 d. Vasa-rio 16 d. programoje trumpu, bet gerai paruoštu žodžiu į klausytojus prabilo ALTOs pirm. dr. K. Bobelis ir Čikagos skyriaus pirm. J. Pakal-a. Su dideliu dėmesiu klausytojai sekė B. Brazdžionio, St. Santvaro ir P. Babicko patriotinę poeziją, kurią skaitė patys autoriai. Jei B. Brazdžionį ir St. Santvarą norint galima išgirsti jų išleistoje plokštelėje, tai tolimoje Brazilijoje gyvenančio poeto P. Babicko gyvas žodis buvo maloni staigmena. Poetų kūrybą palydėjo Čikagos "Dainavos" ansamblio ir To-ronto "Varpo" choro dainos. Ypač gražiai nuskambėjo torontiečių dai-nuojamas A. Vanagaitis "Laisvės varpas" ir "Kur giria žaliuoja".

Vasario 16 d. Lietuvos trispalvė su atitinkamomis išklėmėmis buvo iškel-ta ir Cicero miesto aikštėje, daly-vaujančios miesto pareigūnams ir LB atstovams. Ta proga buvo sugiedoti JAV bei Lietuvos himnai.

PAGRINDINIS MINĖJIMAS

Pagrindinis Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas įvyko va-sario 20 d. 4.000 vietų turnirioje Auditorium teatro salėje, Čikagos vidurmiestyje. Jį renge ALTOs skyrius, kuriam šiais metais pirmininkavo pastėjimas tautinių šokių grupė.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

EKONOMIJOS IR IZDO DEPARTAMENTAS

ONTARIO DOVANŲ MOKESČIAI

Ontario provincijos vyriausybė pas-kelbė provincijos dovanų mokesčių detales, pakeičiančias egzistuojančius federacinius dovanų mokesčius, įsi-galiojusius 1972 m. sausio 1 d. Įsta-tymai bus galutinai įteisiinti ir įvesti 1972 metų pavasari.

Newfoundland, Prince Edward Is-land, Nova Scotia, New Brunswick, Ontario, Manitoba, Saskatchewan ir British Columbia provincijų vyriau-sybės (vadinamos "bendradarbiau-jančiomis vyriausybėmis") nuo 1972 m. sausio 1 d. pasiūlė pakeisti do-vanų mokesčius, kurie savo esme ir dydžiu bus tokie pat, tačiau skir-tingi išimtyse.

Visos dovanos, viršijančios tam tik-ras metinių dovanų mokesčių leidžia-mas išimtis, bus apmokestinamos pa-gal progresyvią proporciją, priklausomai nuo to, kiek iš viso per metus bus duota apmokestinamų dovanų. Dovanų mokesčių formos turi būti užpildomos kiekvienais metais, ku-riais apmokestinamos dovanos buvo duotos.

Išimties daromos tik šiais atvejais:

- dovanos neprašokančios \$2.000 į metus kiekvienam davėjui; jos negali prašokti bendros \$10.000 sumos į metus;
- b. tik vyro ir žmonos turtiniai apsi-keitimai;
- c. dovanos Kanados labdaros organi-zacijoms;
- d. dovanos betkuriai Kanados vyriau-sybei;
- e. dovanos, įsigaliojančios davėjo mirties dieną.

Kai dovanų mokesčiai yra sumokėti ir kai davėjas yra miręs penkiolikos metų laikotarpyje nuo dovanos da-vimo, arba kai dovana dėl tam tikrų priežasčių būna įjungta į bendrą pa-likimą dėl paveldėjimo mokesčių, — sumokėtoji dovanų mokesčių suma bus įrašoma paveldėjimo mokesčių sąskaiton.

Mokesčių mokėjimo atsakingumas už dovanas priklauso davėjui, jeigu jis yra to provincijos gyventojas, skir-iant dovana. Jei davėjas priklauso kelių gyvenviečių jurisdikcijai, — sumokėtoji dovanų mokesčių suma bus įrašoma paveldėjimo mokesčių sąskaiton.

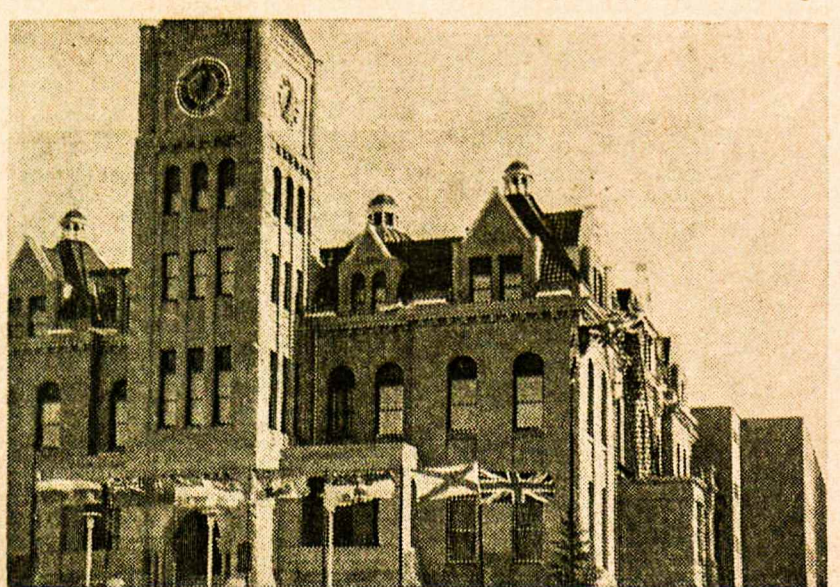
Mokesčių mokėjimo atsakingumas už dovanas priklauso davėjui, jeigu jis yra to provincijos gyventojas, skir-iant dovana. Jei davėjas priklauso kelių gyvenviečių jurisdikcijai, — sumokėtoji dovanų mokesčių suma bus įrašoma paveldėjimo mokesčių sąskaiton.

Sis kreditas bus taikomas provincijos žemesniems dovanų mokesčiams, kur yra toji nuosavybė, ir taipgi davėjo rezidencijos provincijos.

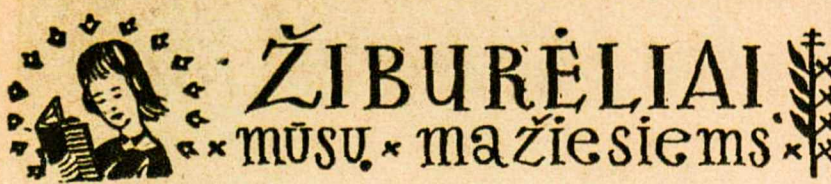
Gavėjas turės bendrą ir keleriopą atsakomybę drauge su davėju mokes-čių srityje.

Ontario vyriausybė tikisi, kad nau-jasis Ontario paveldėjimo mokesčių įstatymas ir dovanų mokesčių planai nėra paskutinis žodis. Ji yra pasi-ruošusi peržiūrėti abu gminingus mokesčius ir, jei reikia, įvesti pakei-timus.

THE HON. WILLIAM G. DAVIS
PRIME MINISTER OF ONTARIO

Lietuvos vėliava plevėsuoja prie Kalgario miesto rotušės Vasario 16 proga. Šiuose rūmuose buvo miesto burmistro priimta lietuvių delegacija

Kai žmonės netenka laisvės

Rašo Toronto lietuvių šeštadieninės mokyklos X-tieji skyriai

Aš esu gimęs Kanadoje, todėl nelabai žinau, ką reiškia neturėti laisvės. Bet aš šią laisvę labai vertinu, nes esu girdėjęs, kaip yra Lietuvoje ir kituose kraštuose, kurie turi komunistinę valdžią. Kanadoje gyvenimas labai smagus ir turtingas, tai negalvojame apie laisvę, bet reikėtų pagalvoti apie ją, nes kada nors gali ir mums taip atsitikti. Kai žmogus netenka laisvės, tikrai žino, ką laisvė reiškia. Dauguma žmonių Lietuvoje neturi tokios laisvės, kokią mes turime. Laisvė reiškia, kad gali eiti į kokią bažnyčią tu nori, gali sakyti ką nori ir kada nori; niekad nesi nutremtas savo valstybėje, jeigu nieko blogo nepadarei. Visi negali turėti laisvės, nes visuomet bus tokių, kurie nori kitus žmones paverkti, bet gal ateis diena, kai visi bus laisvi ir laimingi.

Ramūnas Saplys

Lietuvos laisvė yra labai didelė. Dėl jos galima daug padaryti, tik reikia pradėti nuo mažų dalykų. Pirmia reikia suorganizuoti slapta policiją. Ši policija naktimis turėtų suiegti, per kurias jie planuotų, kaip gauti gerą šautuvą. Kai jie turėtų užtikrinti ginklą, tada žmonės suėgti ir išrinkti vieną žmogų, kuris būtų slapta išvestas iš Lietuvos ir įieškoti pagalbos kitų valstybių. Kai surastų pagalbą, jie man atrašytų laišką, sakantį, kad jiems reikia pinigų.

Be laisvės nebūtų smagu

Rašo Toronto šeštadieninės mokyklos 5b skyriaus mokiniai

Laisvė yra labai svarbus dalykas. Laisvas žmogus gali atostogauti, dirbti, linksmas būti, pirkti dalykus, mylėti, eiti į mokyklą, sportuoti, auginti gyvulius, gėles, klausyti radijo ir žiūrėti televizijos. Todėl reikia laisvės.

Juozas Zenkevičius

Laisvė yra tada, kai kiekvienas žmogus gali išeiti iš kur jam nepatinka ir gali eiti kur nori. Man laisvė yra, kai galiu išeiti ir dviračiu važiuoti. Man labai nepatinka, kai matau paukštį arba kitą gyvulėlį kenciant narve. Kodėl visi žmonės negali būti draugai? Kodėl visi negali būti laisvi? Visi kalba apie laisvę ir nežino, kas tai tikrai yra. Aš norėčiau, kad visi kraštai būtų laisvi.

Linda Juodvalkytė

Laisvė yra, kai niekas tavęs nekankina, kai tu gali būti su savo šeima kartu. O svarbiausia, kad Lietuva būtų laisva. Ką Simas Kudirka padarė, buvo labai gerai.

Kur laisvė, ten ir džiaugsmas

Rašo lietuvių šeštadieninės mokyklos VI-jo a skyr. mokiniai

Laisvė yra geras dalykas. Mes esame tokie laimingi, kad mes tą laisvę turime. Galim būti linksmi ir nereikia daug rūpintis pragyvenimu. Lietuvoje žmonės negali būti tokie linksmi, nes tenai nėra laisvės. Mes turime būti labai dėkingi šiam kraštui. Vieną dieną aš gal nuvažiuoju į Lietuvą. Aš ten pirmiausia norėčiau pamatyti Baltijos jūrą. Norėčiau rinkti gintarą prie jos ir maudytis jūroje. Bandyčiau gerai kalbėti lietuviškai. Aš ten norėčiau viską pamatyti.

Kristina Norkutė

Šiandieną yra maloni ir šilta diena. Paukščiai čilba ir medžiai šneka. Vėjelis pučia. Lietuviai norėjo būti laisvi, kaip toji rožė. Rožė linguoja be jokių rūpesčių. Ji auga viena, o karta ir su draugais, bet visada nori būti graži ir laisva. Lietuva yra šalis, kur upės teka. Ten paukščiai šneka prie namų ir miškų, o žmonės girdi toli, toli, kad yra šalis, kur laisvė šneka.

Rita Norvaišaitė

Buvo šilta, graži diena. Saulė švietė, dangus be debesėlio. Išėjau pasivaikščioti. Gatvės buvo pilnos žmonių, visi laimingi ir patenkinti. Ečiau, kol atėjau iki kalėjimo. Aš pagalvojau, kaip visi žmonės gali džiaugtis laisve. Paskui pažūrėjau į kalėjimą ir pamaniau, kad ten žmonės negali džiaugtis už tą didelį durų. Bet jie buvo nusikalte. Lietuviai nenuskalt, kodėl jie turi būti už tokių didelių durų Lietuvoje? Kodėl?

Audra Varankaitė

Lietuva buvo laisvas kraštas, žmonės dainavo, šoko, laisvai gyveno. Atėjo svetimi žmonės ir kaip paukščius uždarė į narvelį. Rusai atėmė lietuviams laisvę. Aš norėčiau nuvažiuoti į Lietuvą, pamatyti Gedimino pili, Aušros Vartus ir Trakų pili. Lie-

Tada aš paskelbčiau visuose laikraščiuose ir mėgindiau surinkti daug pinigų. Kai jau turėčiau tuos pinigus, nusiųsčiau juos į Lietuvą ir laukčiau daugiau nurodymų.

Julija Paliulytė

Laisvė man būtų geras dalykas: mokyklos nebūtų, galėtum daryti ką nori. Bet reikia pagalvoti minutę kas būtų iš tavęs, jeigu taip darytum kiekvieną dieną. Tu eini į mokyklą todėl, kad nori pasiekti mokslo. Bet be jokios laisvės irgi negerai būtų. Laisvė pavergtiems žmonėms yra didelis sapnas, gražus ir pilnas laimės. Mes čia, Kanadoje, neįvertinam mūsų laisvės todėl, kad čia esam gimę ir gyvenam.

Aldas Vaidila

Laisvė yra, kai aš galiu rašyti ką tik noriu, galiu eiti kur noriu, sakyti ir galvoti ką noriu. Laisvė kiekvienas žmogus turėtų branginti. Dabar viso pasaulio laisvė yra pavojinga: ne tik komunistai, bet ir kiti žmonės nori pagrobti kitų žmonių laisvę, kaip Hitleris, Stalinas ir kiti. Bet ir dabar tai, ką mes vadiname laisve, tikrai nėra pilna laisvė. Kai buvo demonstracijos prieš Kosyginą, mes turėjome daug priežasčių ten eiti, bet policija darė visokių trukdymus. Ir tada mus buvo atimta laisvė tai daryti dėl to žmogaus, kuris milijonams atėmė laisvę.

Rimgaudas Narbutas

gerai. Nedaug žmonių būtų galėję padaryti tokį drąsų darbą už Lietuvą. Mes visi lietuviai norim, kad Lietuva būtų laisva.

Tomas Kasperavičius

Be laisvės niekam nebūtų smagu. Lietuva neturi laisvės. Vieną dieną Lietuva bus laisva. Susirinks daug lietuvių, nuvažiuos į Lietuvą ir išvarys visus rusus. Kaip paukščiai ir kiti gyvuliukai, mes irgi turim turėti laisvę. Man atrodė, laisvė yra svarbiausias dalykas pasaulyje. Žmonės, kurie turi daug laisvės, mano, kad pinigai yra svarbesni.

Danutė Skukauskaitė

Prieš metus laiko Simas Kudirka norėjo pabėgti iš Lietuvos į Ameriką. Jis buvo rusų laive ir norėjo pabėgti į amerikiečių laivą, bet jį sugavo ir kankino, o tada grąžino į Lietuvą. Aš manau, kad tai buvo labai negeras dalykas, nes jis norėjo būti laisvas visą amžių. O Amerika yra laisvas kraštas.

Jurgis Kairys

Kur laisvė, ten ir džiaugsmas. Tuoju aš nupirkčiau mamytai dovaną.

Laimis Andrulis

Kai aš išleidau savo paukščiuką iš narvelio, jis taip gražiai pradėjo čilbėti ir skraidyti. Kaip tas paukščiukas, ir aš norėčiau, kad Lietuva būtų laisva, kad galėčiau ten nuvažiuoti pasižiūrėti, į Vilnių ir į Kauną nuvykti. O kaip norėčiau ten būti — rinkti gintarėlius prie Baltijos jūros ir parvežti mamytai! Gal lietuviai kada bus laisvi ir galėsime nuvažiuoti.

Algis Rašymas

Laisvė, laisvė! Ką ji reiškia? Ar bėgti per žolę basai? Ar bristi per vandenį pas žuvį? Ar laisvė reiškia žiūrėti į saulę, kaip ji šypso? Tikrai, tikrai aš pasakyčiau, kad laisvė nereikia tik šypsolis. Paukščiai čilba ir vaikai žaidžia, bet tai nereikia, kad laisvė tik reikštų šypsolis.

Genė Norvaišaitė

Prieš Velykas. Vieną kartą prieš Velykas atsitiko toks dalykas: Rimas miške vaikštinėjo ir kiškėlį pastebėjo apie kalną strikinėjant, uodegytę kraipinėjant.

Kiškis Rimą kai pamatė, auselės tiktai pastatė ir kad šovė gilyn miško, net iš kelmo ugnis tiško!

Mūsų Rimas neskubėjo, kelmą gerai apžiūrėjo ir atrado, iš tiesų, daug margučių ten gražiu!

B. Vytienė

Tingins

Vieną tinginį paklausė: — Kodėl tu skaldai maikas sėdėdamas. Tas atsakė: — Mėginau skaldyti gulėdamas, bet labai nepatogu.

Didžioji lietuvių šventė

Rašo Toronto lietuvių šeštadieninės mokyklos šeštojo b skyriaus mokiniai

Lietuviai buvo sukūrę didelę ir galingą valstybę — nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Tada Lietuva buvo garsi. Paskui lietuviai ilgus laikus sunkiai kovojo, daug kentėjo. Rusai laimėjo ir užėmė Lietuvą. Bet lietuviai 1918 m. vasario 16 d. pasiskelbė nepriklausomybę. Ir iki šios dienos mes švenčiame Vasario 16.

Vida Valančiūtė

1970 m. vienas vyras, kurio pavardė yra Simas Kudirka, norėjo išbėgti iš Lietuvos ir gauti laisvę. Amerikiečių ir rusų laivai buvo jūroje, ir Simas Kudirka bandė pabėgti iš rusų laivo. Jis persoko į amerikiečių laivą, bet amerikiečiai grąžino rusams. Rusai Simą nuteisė 10 metų sunkiai dirbti koncentracijos stovykloje.

Lana Skėmaitė

Simas Kudirka buvo jūrininkas, kuris 1970 m. lapkričio 22 d. buvo pabėgęs nuo rusų laivo į amerikiečių. Jis prašė politinės globos. Amerikos laivo tarnautojai nežiūrėjo Simo prašymų ir atidavė rusams. Rusai labai jį primušė dar amerikiečių laive. Simas buvo parvežtas į Lietuvą. Tada buvo nuteistas dešimčiai metų kalėjimo. Laikraščiai rašė apie jo teismą, kuriame jis prašė Lietuvai laisvės.

Rita Trinkaitė

Vasario 16 dieną yra Lietuvos nepriklausomybės šventė. 1918 m. buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė. Dabar lietuviai švenčia tą šventę. Vasario 16 dieną būna programa. Vaikai šoka ir kanklėmis skambina. Kelios skautės gauna kaklaraiščius.

Dalia Valiukaitė

Vasario 16 yra mūsų svarbiausia tautos šventė. Ji mums primena senus laikus. Jeigu rusai nebūtų užėmę Lietuvos, mes visi dabar gyventume Lietuvoje ir tik lietuviškai kalbėtume.

Aldona Birekaitė

Simas Kudirka yra žmogus, kur dabar yra kalėjime. Jis norėjo laisvės, tai įšoko į amerikiečių laivą. Rusai jį surado ir vėl paėmė į savo laivą. Rusai jį nusižė į Lietuvą ir nuteisė.

Vita Valiukaitė

Vasario 16 yra Lietuvos nepriklausomybės šventė. Tai buvo diena, kai Lietuva gavo laisvę. Ji turėjo laisvę 22 metus. Tada rusai vėl užėmė Lietuvą 1940 m. birželio 15 d. Rusai nori, kad lietuviai užmirštų savo kalbą, bet lietuviai paliko stiprūs.

Julija Bekerytė

Sniego senis. Nulipdytas sniego senis aš vaikų esu — kepurėlė nors sena, bet seneliui dar gera. Į rankas iškio šluotą, morką dar gavau, tikrą pypkę — nemeluojau — dantys laikau.

Iš anglies akis įsuko ir net tris sagutes — pasakyt tu man, kiškuti, ar nesu puikus?

A. Abromaitienė

Vasario 16

Štai yra Lietuvos istorinis faktas, kai buvo pasirašytas nepriklausomybės aktas.

Visa priespauda greit atriko, ir žmonės laisvės jausmą pajuto.

Visi priešai pabėgo iš Lietuvos, Laisvės aušra atėjo po žiaurios kancios.

Lietuva greit augo ir stiprėjo, ir po kiek metų priešai vėl užėjo.

Ima Vainauskaitė,

IX skyrius, Hamiltonas

Renata Bubelytė deklamuoja Bernardo Brazilio eilėraštį "Lietuvos vardas" Vasario 16 minėjime Toronte. Nuotr. S. Dabkauskas

Kanados liberalų partijos priėmimo Royal York viešbutyje sausio 31 d. Dešinėje — min. pirmininkas P. E. Trudeau, Parkdale liberalų skyriaus pirm. Al. Dūda, St. Jokūbaitis, KLB pirm. inž. Eug. Čuplinskis

Institucijos etninei kultūrai saugoti

Valstybiniame archyve labai mažai dokumentų apie lietuvius

Kanados vyriausybei pajudinus etninį grupių kultūrų klausimą, pakilo susidomėjimas ta sritimi daugelyje institucijų. Bene daugiausia dėmesio šiai sričiai rodo šios valstybinės institucijos: archyvas, biblioteka, muzėjus ir filmų įstaiga. Dėlto valstybės departamentų pilietybės skyrius vasario 15 d. Toronte surengė specialų seminarą, kuriame pranešimus padarė minėtų institucijų vadovai. Susirinkus apie 150 įvairių tautybių kvietinių atstovų Šv. Mykolo kolegijos Brennan salėje, Glyn Allen pristatė pranešėjus, atvykusius iš Otavos.

Pageidaujami dokumentai. Valstybės archyvo (Public Archives) atstovas H. Taylor papasakojo aplamai apie dokumentų, kad ir privačių, reikšmę tyrinėjtojams. Konkretų nurodymų bei informacijų pateikė archyvo pareigūnas Bob Gordon. Pasak jo, Kanados istorija yra nepilna, nes beveik neįjungtas trečiosios kanadiečių grupės (neanglų ir neprancūzių) įnašas. Pastaruoju metu susirūpinta tokios medžiagos uolienos telkimu. Archyvas yra numatęs specialią programą etninei medžiagai telkti. Įvairiais būdais bus krepinami ir organizacijos ir pavienius asmenis, kad jie nenaikintų savo veiklos dokumentų ir perduotu archyvui. Kiekviena organizacija ar asmuo gali kreiptis ir muzėjų informacijai, siūlyti turimą medžiagą. Iki šiol etninės grupės ir tai mažai tekėję dėmesio. Tuo būdu daromas nuostolis visam kraštui. Archyvas esąs pasirodęs saugoti ne tik dokumentus, bet ir būdingesnius laiškus, atsiminimus, surištus su praeities vaizdavimu. Reikalui esant, archyvas padaro fotostatus kopijas gautų dokumentų ir siunčia suinteresuotiems asmenims, o originalus saugo ateities.

Norintieji perduoti turimą medžiagą valstybiniam archyvui arba gauti informaciją tesikreipia šiuo adresu: Coordinator, Ethnic Archives, Public Archives of Canada, 395 Wellington St., Ottawa, Ont., K1A 0N3.

Privaciai pasiteiravus pas B. Gordoną apie lietuvių medžiagą archyve sužinota, kad ji labai negausi ir gauta daugiausia p. Ramūnų rūpesčiu. Daug medžiagos esą gauta iš škotų, vokiečių, ukrainiečių. Yra grupių, visai neturinčių dokumentacijos archyve, pvz. albanai.

Muzėjus ir filmai

Apie valstybinį muzėjų (National Museum of Man) pranešimą padarė jo direktorius dr. W. E. Taylor. Papasakojęs apie muzėjaus praeitį, jis pabrėžė, kad pastaraisiais metais, iškilus daugiakultūrei politikai, ir muzėjus emė daugiau domėtis šia sritimi. Muzėjaus pareigūnė dr. Carmen Roy ja pradėjusi rūpintis daug anksčiau ir yra nemažai nuveikusi. Esanti numatyta speciali programa. Atrėmontavus muzėjų, bus įrengta salė parodom. 1973 m. numatyta lietuvių tautodailės ir kitų grupių parodos. Pasak direktoriaus, reikia specialaus daugiakultūrio muzėjaus.

Iš privataus pokalbio su muzėjaus pareigūnais patirta, kad lietuvių tautodailės parodos katalogos jau ruošiamas ir kad jam reikės nemažų sumų, nes spalvotos rodinio nuotraukos esančios brangios. Gana miglotai kalbėjo valstybinės filmų įstaigos (Film Board) pareigūnai. Jie pasitenkino bendrybėmis ir nurodė, kad įvairiomis temomis filmų galima gauti jų įstaigoje Toronte 1 Lombard St. Ten esą filmų įvairiomis kalbomis. Kaip filmų įstaiga numato įjungti savo veiklon etnines kultūras, taip ir liko neaišku.

Pertraukus metu idomiai pagrojo senoviskų instrumentu kamančą sovietų armėnas. Valstybinė biblioteka. Apie valstybinę biblioteką (National Library) Otavoje kalbėjo vienas jo pareigūnų. Jis priminė, kad biblioteka yra informacijos šaltinis, kuriuo visi gali naudotis. Nėra reikalo važiuoti Otavon norint pasinaudoti jos turimomis knygomis — galima kreiptis į kiekvieną vietinę viešąją biblioteką, ir per ją bus atsiųstas norimas veikalas. Valstybinė biblioteka rūpinasi ir etninį grupių išleistomis knygomis (yra ir lietuvių skyrius). Įstatymas reikalauja, kad kiekviena leidykla atsiųstų po du egzempliorius savo išleistių knygų. Jau sudaryti ištisi rinkiniai knygų įvairiomis kalbomis. Taipgi telkiami ir etniniai laikraščiai. Kaikurie jų mikrofilmuojami. Visa tai yra Kanados istorijos dalis. Bibliotekos adresas: The National Library of Canada, 395 Wellington St., Ottawa, Ont., K1A 0N3.

Ryšių su minėtais pranešimais reikėtų ir lietuviams daugiakultūroje susidomėti savo kultūrinės bei visuomeninės veiklos dokumentų rinkimu ir apsauga. Svarbesnieji dokumentai turėtų būti jau dabar atrinkti ir perduoti valstybiniam Kanados archyvui, sau pasiliekančios kopijas. Jų originalai tuo būdu bus visuomet ir visiems prieinami. Pr. G.

NARIJŲ - 1400, SUSIRINKIME - 86

HAMILTON, ONT. Bankelis "Talka" turėjo savo metinį visuotinį narių susirinkimą vasario 19 d. parapiljos salėje. Dalyvaujančių įsiregistravo 86 nariai, jų tarpe keli iš Londono ir St. Catharines, kur yra bankelio agentūros. Susirinkimui vadovavo valdybos pirm. E. Sudikas, sekretoriavo A. Repčys. Iš pranešimų paaiškėjo, kad 1971 m. buvo sėkmingiausias. Bankelis padidėjo beveik trečdaliu ir pasiekė 3 mil. 128 tūkst. dolerių balansą. Mat, mokamos už indėlius didesnės palūkanos, negu kitur, yra patogios patalpos su autokaitės miesto viduryje. Valdybos pateiktos apyskaitos bei pelno paskirstymo pasiūlymai susirinkimo priimti ir patvirtinti. Sėrininkams už šerų dividendų nutarta išmokėti: už 4 mėn. — 6,5%, o už likusius 8 mėn. — 6% metinių; Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje paskirta \$1500, šeštadieninei Hamiltono lietuvių mokyklai \$2000. Metų eigoje visus lietuvių organizacijoms buvo šelpiamos, jei kreipėsi į bankelį. Tokių pašalpų 1971 m. išmokėta \$4.625. Jau praėjusį mėnesį paskirta Londono liet. šeštadieninei mokyklai \$100.

Lietuvių bankeliai yra jų nuosavybė. Jų čia laikomi pinigai yra išskolinami ir duoda pelną, kuris tada grįžta palūkanų ir šalpos forma lietuviams bei jų organizacijoms. Tiesiog nesuprantama, kodėl dar yra lietuvių, kurie neįsijungia į lietuvių bankelius! Tik būdami ekonomiškai stiprūs pajėgūs atsispirti nutaėjimo bangai ir išsaugoti jaunimą lietuvišką. "Talka" eina tuo keliu ir savo dėmesi kreipia į mokyklą, jaunimą, jų organizacijas.

Susirinkimas nutarė papildyti statutą ir leisti bankelio valdybai samdyti specialiai paskoloms tvarkyti tarnautoją. Esamoji kredito komisija pasiliks veikti ir toliau įstatyme ir statute numatytose ribose. Plečiantis bankelio veiklai, papildymas buvo reikalingas, nes kredito komisija nepajėgė laiku sutvarkyti paskolų bylą, ir jos techniškaji darbas turėjo atlikti bankelio raštine, kuri ir šiaip yra užverta bankelio darbu.

Pasibaigus trejų metų kadencijai, į valdybą perrinkti: Stasys Dalius ir Albertas Repčys; į kontrolės komisiją — Zenonas Stanaitis; į kredito komisiją naujai išrinktas Algis Trumpeckas. Tai jaunosios kartos atstovai, Kanadoje baigus mokslus ir besireikšiantys lietuviškojo veikloje. "Talka" stengiasi ir valdomuosius organus įtraukti kuo daugiau jaunesnių jėgų, kurios vėliau turės perimti bankelio vadovavimą į savo rankas.

Nors susirinkimas skaičiumi nebuvo gausus, bet pozityvus darbas. Baigdamas susirinkimą, pirm. E. Sudikas pasidžiaugė bankelio veikla. Štai pagrindinė Hamiltono gatvės šviečia bankelio iškaboj Gedimino stulpai ir žodis "Talka". Šiomis dienomis "Talka" vietoj pašto ženklų įsigijo pašto ženklų štampanimo mašiną, kurioje taip pat yra Gedimino stulpai ir žodis "Talka". Pagaliau, jeigu paimsime "Talkos" čekius, irgi rasite Gedimino stulpus ir žodį "Talka". Ar tai nėra verti pasididžiavimai?

KAS NUVEIKTA ...

(Atkelta iš 3 psl.)

kultūros komitetas organizuoja lietuvių kultūros darbuotojų suvažiavimą. Apie tai jau buvo skelbta spaudoje.

— Ko labiausiai trūksta Kanados lietuvių veikloje?

— Trūksta pajėgių žmonių, apsiimančių atlikti pareigas ir pasiryžusių paaukoti daugiau laisvalaikio. Trūksta finansų lietuviškiems darbams. Susipratusių tautiečių, sumokančių solidarumo įnašą, skaičius vis dar mažas. Paskutiniaisiais metais lietuviška veikla gauna vis stambesnę paramą iš Kanados Lietuvių Fondo ir iš lietuvių kooperacinių bankelių. Šios institucijos, nors palyginti sėkmingos, turėtų būti daugiau lietuvių visuomenės remiamos. Reikia stengtis, kad jaunoji karta gausiau įsijungtų į bendruomenės veiklą. Mano nuomone, krašto taryboje jaunosios kartos skaičius yra per mažas.

ELEKTROS RANGOVAS
Fleet Electric Co. Ltd.
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte
923-7194. Sav. A. Čeponis

Torontietės platina atvirutes Vasario 16 minėjime

Nuotr. S. Dabkauskas

Lietuvis – populiariausias aktorius

“Golden Globe” Charles Bronsonui ir kitiem geriausiems 1971 metų aktoriam bei filmam

ALGIRDAS GUSTAITIS

Didžioji užsienio spaudos atstovų organizacija Los Angeles mieste “The Hollywood Foreign Press Association” jau 29 metai balsuoja ir skiria “Golden Globe” (auksinius globus) geriausiems artistams, filmams, režisioriams, rašytojams ir pan. Už 1971 m. pagamintus filmus ir kt. garbingieji “Golden Globe” žymenys (auksinės spalvos pastatai, kuriame pasaulį gaubia filmas) buvo įteikti 1972 m. vasario 6 d. “The Beverly Hilton Hotel” Holywoode. Puošnioje salėje visos vienuolika šimtų vietų užimtos. Kaina — \$50. Nariams ir vienam svečiui žymiai pigiau.

Prie mūsų stalo — 11 asmenų. Paskutinis ateina amerikiečių spaudos atstovas Shapiro su žmona. Ji pristato Gawrilovich (nario) žmona. Malonūs žydai. Tas Gawrilovich turi apie 80 metų, bet nepraleidžia nė vieno filmo, nė vienu vaišių, kurių būna po keletą į savaitę. Kad ir šluobdamas, su lazdele, neprigirdintis, bet visur eina tempiamas žmonos. Kiti prie stalo: italai, graikai. Vienas italas pasigiria, kad visi graikai moka itališkai, bet ne visi italai moka graikiškai, ir klausia, ar aš moku itališkai. Graikė atrėžia, kad nevisi graikai. Kodėl, girdi, italai nesimoko graikiškai. Mudu su žmonele sėdime, stebėdami tautybių gincą. Įsiterpia žydai. Shapiro tėvas 1904 m. atvyko iš Latvijos. Klausia, ar buvau Rygoje?

Atneša raudono vyno. Bevardytas programa, nustembu: populiariausių filmų artistų 1971 m. pasaulyje pripažintas Charles Bronson! Beveik noriu pasiūlyti italams ir graikams pradėti mokytis lietuvių kalbos... Ar kada lietuvis yra buvęs populiariausių filmų artistu pasaulyje? Tiesa, populiariausiais įrašyti trys: Ali MacGraw, Charles Bronson ir Sean Connery. Duomenis 75 valstybės rinko Reuterio žinių agentūra. Nuostabu: Charles Bronson Amerikoje prieš keletą mėnesių dar buvo beveik nežinomas, o dabar jau populiariausias pasaulyje!

Melson Riddle orkestras pradeda groti. “Hollywood Foreign Press Association” pirmininkas Yoni Begakis, graikas, pradeda. Programai pranešinėti pakviečia Steve Lawrence ir jo žmoną Eydie Gorme.

“Golden Globe” gavo 25 kategorijų asmenys. Geriausias talkinantis artistas — Ben Johnson filme “The Last Picture Show”. Geriausia talkininkė artistė — Ann-Margret “Carnal Knowledge”. Užsieniečių filmas anglų kalba — “Sunday, Bloody Sunday”. Užsieniečių filmas švėtimų kalba — “The Policeman” (Izraelis). Televizijai pagamintas filmas — “The Snow Goose”. Geriausias televizinės komedijos aktorius — Carroll O'Connor serijiniame filme “All in the Family”. Noriu pridėti, kad tai tikrai gerai parengta pusvalandžio programa, puikiai atliekama, visad turinti gilios minties. Šeštadienio vakarais milijonai žmonių stebi šį serijinį televizijos vaidinimą Amerikoje ir Anglijoje. Geriausia televizinės komedijos artistė — Carol Burnett “Carol

Burnett Show”. Televizijos muzikinis (komedijos) vaidinimas — “All in the Family”. Televizijos dramos aktorius — Robert Young “Marcus Welby, M. D.”. Televizijos drama “Mannix”. Muzikinis filmas “Fiddler on the Roof”. Muzikinio (komedijos) filmo aktorė — Twiggy “The Boy Friend”. Daina iš filmo “Kotch” (Life is what you make). Geriausias direktorius — William Friedkin (“The French Connection”). Sis filmas priskirtas prie geriausių.

Cecil B. DeMille žymuo už 1971 metus suteiktas Alfredui Hitchcockui.

Mūsų Charles Bronsono nebuvęs — vaidina Italijoje “Mechanick” filme. Bet čia buvo daugiau lietuvių — raudona eilute Laurence Harvey ir gyvybe spindinti Rūta Lee. Kalbėjau su Walter Matthau, kurio motina gimusi Lietuvoje.

Buvo virš 100 filmų žvaigždžių. Iškvietus scenos Alfredą Hitchcock, kilo ovacijos. Ji pažįsta visas pasaulis. Storu pilvu, lėtai atžingsniavęs išskėtė abi rankas, dėkodamas už ovacijas. Joms nurimus, tarė:

“Mane klausia, ar sunku režisuoti filmus. Visai nesunku. Paprasčiausiai pasakai vienam artistui eiti pro tas duris (pasiuska) ir atsistoti kambario viduryje. Tada pasakai kitam artistui eiti pro kitas duris ir atsistoti greta. Toliau liepi artistei spirti į koją ir skelbti pietų pertrauką”. Pasakė taip įdomiai, kad publika trūko juokais.

Vėliau paklausiau Alfredą Hitchcock:

— Kodėl Jūsų filmų neleidžia rodyti Sovietų Rusijoje.

— Aš nežinau. Jie rašo, kad mano filmai turi blogų minčių. Iš tiesų visi mano filmai turi ir gerų minčių. Jie nėra pasakos ar pasakėlių, kur geroji mintis iš tolo matyti. Aš nesu prieš rusus, bet nesuprantu, kodėl jie neleidžia mano filmų.

— Aš esu lietuvis ir gerai žinau, kad rusai-bolševikai neleidžia daugelio dalykų. Mes negalime į Lietuvą, kurią, kaip žinote, rusai turi okupavę, pasiūsti paprasčiausios lietuvių kalba spaudos.

— Lietuvis? Aš daug girdėjau apie lietuvių, — buvo jo paskutiniai žodžiai.

Besikalbant kažkas mudu filmavo. Žmonelė paprašė autografo. Ant programos jis pirmiausia nupiešė savo karikatūrinį siluetą ir po juo pasirašė.

“Golden Globe” gavusieji labai dėkojo. Kiti juos scenoje bučiavo. Daugelis mano, kad “Golden Globe” yra vertingesni už oskarus, nes “G. G.” nubalsuoja jais įvairių pasaulio valstybių spaudos atstovų (iš apie 60 valstybių). Oskarai yra daugiau susiję su versliniais reikalais. Amerikiečių spauda, televizija baisiausiai reklamuoja oskarus ir beveik ignoruoja “GG”. Jau kelinti metai nepavyksta iškilnių paleisti per televiziją, o be jos plačioji žmonių masė nieko nežino. Pinigas viską nukerta.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančių hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga irodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjus tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebantią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais išvėlinėjant skausmas, įvykdavo hemorojų sutraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių. To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celsams ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdeles formose “Preparation H” vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

Dailininko P. Deltuvos 1971 m. sukurta Kristijono Donelaičio skulptūra

Nuotr. M. Sakalauskas “KB”

Poetas, kurio muža nepavargsta

Keliolika pastabų vėly žiemos

HENRIKAS NAGYS

Tie, kurie rašo eiles, ir tie, kurie jų nerašo, puikiai žino, kad muzos seniai paliko mūsų planetą. Dabartiniai poetai yra vieniši. Dar vienišesni tie, kurie negyvena savo gimtajam krašte, nes jų žodį čia skaito tik vienas kitas dar nemiręs po prabangaus patogumo patalais, o tenai tasai žodis tegali pasiekti skaitytojus kaip kadaise knygnešius ir lietuviško rašto draudimo gadyne. Išėjvijos rašytojas, iš tiesų, yra tasai trečišias pasakų brolis, kuris tiki, kad pagaliau tiesa laimės, kad pagaliau jo žodis grįš namo, kad pagaliau (nesvarbu kada) bus viena lietuvių literatūros istorija be sūnų ir posūnių, be dukrų bei podukrų.

Toks kietas, atkaklus ir nuolat rašantis yra Kazys Bradūnas, nors netikiu, kad ir jo kartais neužgožtų skaudus kartėlis ir savo žemę bei žmones praradusio nuovargis. O tačiau rašytojas šiandien išėjvijoje yra tasai retėjantių gretų kovotojas už gimtą raštą — skurdžius ir vienišesnius už visus visuomenininkus, politikus, prakalbininkus. Tiesa, “Donelaičio kapas” buvo atžymėtas Lietuvių Rašytojų Draugijos premija, bet ne pinigais ir ne garbė verčia rašyti. Ar tai tik ir nebus tikroji riba tarpų, kurie gyvena literatūra, ir tų, kurie atkakliai kepa konkursinius romanus arba dramas? Kūrybinė infliacija išėjvijoje yra nejaukus, bet nenuginčijamas faktas. Pavargo kritikai muskietininkai (ir kas gali juos už tai kaltinti?), pavargo gabiausiai rašytojai, o daugelio jau nebėra mūsų tarpe. Ta proga pasiūlysiu, kaip visuomet taip nutinka, įžūlus rašytojams vėrelių ir kepečių, todėl beveik pusę pasirodantiųjų čia knygų yra arba parašyti tokia kalba, kad kalbininkams tenka valandų valandas jas taisyti (!), arba jų literatūrinė vertė prilygsta Višteliausio kainai, kitiems rašiniams. Pusrasčiai moko kitus kūrybinio meno, išvėsios dramos užplamos visotikišiais “ultramoderniškais” efektais bei padažais, kad klausytojas bei žiūrovas ko gero neišgirstų tikrojo teksto.

Visoje šioje makabriškoje infliacijoje pasigirsta tik vienas kitas drąsus kritikos žodis (Alg. T. Antaicius, Vyta. A. Jonynas), kai tuo tarpu kiti “tūpinėja lyg katinai aplink karštą košę”, arba sąmoningai nepastebėdami, arba trafaretiniais komplimentais keldami grafomaniją į parnasias augštas. Galima dar pridurti, kad vaizdas būtų autentiškas, jog ir tokių rašylių autoriai patys save, be jokios gėdos, lygina su pasaulinės literatūros meisteriais ir kiekviena proga nepamiršta paminėti kiek ir kokių laurų jie dėvėjo ant savo kilnios galvos. Visa tai nublanksta, skaitant Bradūno knygas. Pamiršti pagieža, liūdesi, karteli, pamiršti visus tariamuosius literatūrinius kepsnius bei viralus ir staiga gyvenimiškas nemeilutoms, švaram ir grynam poezijos pasauliui. Nėra Kazio Bradūno poezijoje pretenzijos, nes jam jos nereikia. Jo žodis skalsus ir taupus, taiklus ir sminga kaip toji strėlė, jaučianti savo vienintelę paskirtį: būti paprasta ir įsiskertanti į pačią šerdį ir širdį. Jo eilės kondensuotos (be manieros ilgasias pauzas norint įpiršti, lyg jos būtų apskunkios tik subtiliausiems pajaučiamas emocija patikima), bet liška suprantamos ir

vakarą vėl vartant ir sklaidant Bradūno “Donelaičio kapą”

Henrikas Nagys

Išlepusiam, ir eiliniam skaitytojui. Jų liaudiškas paprastumas kartais tikrai sukrečiantis. Ir toks bradūniškas, kaip kadaise nepamirštamų “Devynių baladžių” meistriškuose, skrodžiančiuose ligi pat sielos gelmių “Vitražo” refrenuose.

Lyg iš po žemių,
Lyg iš po žemių
Kopia žolė —
Žolė kieta,
Žolė pikta
Ateina besotė
Mano kapo ieškoti —
Ir kapą praryja,
Ir patį surdyja,
Tik mėnulio šviesa
Bėga per sniegą basa.

(Donelaičio kapas, 77 psl.)

Kur tu dabar, saulele,
Užpūsta, išnešta, užkasta?
Ar paliesiu ten žemę kaktą
Klaudamas, ar galii
Pasibelsi akmenėliu
Tavo karstan
Tenai, kur vėlai vakare
Slama Romintos giria.

(Donelaičio kapas, 85 psl.)

Permatomas kaip rasos lašas, gausius kaip gilios girios šaltinio vanduo, lengvas kaip pasakos paukščio plunksna, sklindinas tos mūsų liaudiškos tylios širdgėlos ir to nepaprasto nuolankumo čia Bradūno žodis. Kazys Bradūnas nerašo k a i p liaudies poetai, jis y r a tas liaudies poetas, kuris nuo neatmenamų laikų, tikdai kitais vardais ir kitokiais veidais, dainavo savo žemės žmonėms pačios žemės balsu.

Ir Donelaitis Bradūno poezijos knygoje todėl išskyla prieš mus ne tik visa savo didybe (visos mūsų poezijos nepakartoja-

mas stebuklas!), bet ir visa aščių reinkarnacijos realybe. Šalia brutalios kasdienybės (...Kur tavo vietoj tik akmuo, / Ir tas išniekintas perdėm — / Apsipauktas rusiškam raidėm... 44 psl.) ir beveik kasdieniškos kalbos paprasčiausio palyginimo (O, Kristijonai, / Jei tu žinotum, / Kas dabar Lazdynėlius, / Jei tu matytum, / Ką jie padarė / Iš tavo krašto ir iš tavo parapilso, / Apsiverstum grabe. 45 psl.), Donelaitis šioje Kazio Bradūno knygoje yra ir tasai, kuris pradeda ją ir įsijungia ilgon grandinėn poetų, kūrybiniu žodžiu padarantių pačią žemę nemirtinga, tarytum ji vėl ir vėl atgimtu per ją įvardinantiuosius:

Ir kai jau vėju atūžia ruduo,
Kada pūsnynas ima stūgtinti vilkai,
Kai po žole ir mano palikai,
Aš jį randu, jau nesusieta
Nei su laiku, nei su erdve,
Ne užkasta Tolminkiemio poeta,
O žemę, gimdančią save.

(Donelaičio kapas, 14 psl.)

Neatsitiktinai jau ir mūsų gimtam krašte ima atskambėti kaukių tenyksių poetų kūryboje Bradūno posmų atšvaitai. Taip mes ir susitiksim — per žemę, Pamiš istorija tuos, kurie kapojo, korė, mėsinėjo, lygiavo bei rikiavo, putė arba tremė gimtą kūrybinį žodį, bet tas žodis liks. Ir tie, kurie tikri kūrėjai, apmaudui arba džiaugsmui, taip pat išliks. Ir be jokios abejonės, Bradūno poezija y r a viena tųjų, kuri išliks.

(P. S. Dail. Vytauto Virkuro knygos apipavidalinimas ir apilankas yra vienas pačių puikiausių visų mūsų lietuviškos knygos leidybų.)

Lietuvis atidengė senovės paslaptį

Lietuvis keramikas Egidijus Talmantas pirmasis atrado paslaptį — kokią glazūrą naudojo graikai 2000 metų prieš Kristų. Daugelis mokslininkų naujaisiais metodais dar įvairius bandymus toje srityje, bet be rezultato.

Egidijus Talmantas, dar tebe studijuojamas Vilniaus Meno Institute, pradėjo tos rūšies tyrimus. Pagaliau po 10 metų intensyvaus darbo, visos eilės bandymų ir analizių pasiekė nuostabių rezultatų. Po tūkstančių metų juoda glazūra, nemenkės kokybės už senąją graikų, atgijo iš naujo.

Talmanto glazūros pavyzdys buvo nusiųstas Niujorko Metropolitan muzėjaus viceprezidentui Joseph Nobel, kuris taip pat tyrinėjo senovės graikų glazūros metodus. Jis išreiškė didžiausią pasigėrėjimą talentingojo lietuviu pasiektu laimėjimu.

Be šių žinių, pateiktų “Novosti Press Agency” korespondentės, reikia paminėti jos gražų atsiliepimą apie Talmanto pagaminimą ir parodoje išstatytą nedidelį vynu skirtą komplektą. Itta Ryumina rašo savo straipsnyje, kad Talmanto kūrinys parodoje atkreipė dėmesį savo originalia forma, tobulu atlikimu, neįprasta medžiaga. Žiūrint į šį sidabrą žerintį, šilkine juoda glazūra padengtą komplektą, sunku patikėti, kad tai būtų keramika, o ne metalo žerintis stiklas.

Tame pat straipsnyje autorė šiltais žodžiais atsiliepia apie lietuvių liaudies meną, pastebėda-

ma, kad dekoratyvinis ir pritaikomas menas Lietuvoje yra laikomas nepaprastai idiomu ne vien dėlto, kad jis yra turtingas liaudies menas, bet ir dėlto, kad lietuviui menininkui sujungia savo kūrinio senojo tautos meno tradicijas su šiu dienų žmonių estetiniu skoniu. Ji tai pastebėjusi talentingos vilnietės Minos Babenskiens tekstilės audiniuose, kurie buvo išstatyti Čekoslovakijoje, Rumunijoje, Kanadoje, Anglijoje ir kitur. Ji savo audiniuose naudojanti lietuvių liaudies meno motyvus ir Vilniaus verbių, simbolizuojančių pavasario žiedus, dekoratyvines savybes.

Straipsnio autorės dėmesį atkreipia darbai ir Elenos Budvytienės, baigusios meno institute metalo apdirbimo skyrių. Ji savo darbuose, dekoruodama pastatus ir miestų aikštes, įveskančių naujų meninių išraiškų, surištų su tautinėmis liaudies meno tradicijomis, naudojanti aštrias geometrinės formas, Gedimino pilies bokštų ir Sv. Onos bažnyčios gotikos motyvus. Dekoruo-dama viešbučius ir restoranus, panaudojanti Lietuvoje paplitusius tulpių ornamentus.

Grażina Krivickienė

MASKOV LEIDYKLA “Iskustvo” išleido knygą “Čiurlionis”, kurioje yra M. K. Čiurlionio 40 paveikslų reprodukcijų ir grafikos darbu, menotyrininko A. Savickio apybraiža “Zvelgiantis iš augštos” ir E. Mieželaičio eilių ciklas “Čiurlionio pasaulis”. Apybraižą ir rusų kalbą išvertė B. Zaleckaja, eiles — J. Lavitanskis.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

R. M. RILKE LIETUVISKAI. Šiais metais numatoma išleisti garsaus vokiečių rašytojo Rainer Maria Rilkes poetinės prozos knygą “Die Weise von Liebe und Tod des Cornets Christoph Rilke” (Sakmė apie korneto Kristupo Rilkes meilę ir mirtį). Knyga lietuvių kalbon išvertė Henrikas Nagys, o jai medžio raizinius sukūrė dail. Telesforas Valius. Pažymėtina, kad ši R. M. Rilkes knyga yra išversta į keliasdešimt pasaulio kalbų, o pačioj Vokietijoje pasiekė milijoninio tiražo. Knyga R. M. Rilke parašė 1899 m., vėliau perredagavo 1904 ir 1906 metais. Ji laikoma ne tik viena iškilų šio rašytojo knygų, bet ir viena populiariausių. Skalsus knygos tekstas, padalintas subtiliom tylos įtarpom, kartais rimuotas, kupinas aliteracijų ir turtingų ritminių figūrų, liudija meistriską poeto kalbos apvaldymą, nuolat tobulėjusį jo vėlesnėje kūryboje.

LIETUVIŲ AKADEMINIS SAMBŪRIS Montrealyje šį rudenį devintą kartą paskirs Vinco Krėvės \$500 literatūrinę premiją, kurią ligi šiol jau yra laimėję rašytojai — Jonas Aistis, Jonas Mekas, Marius Katiliškis, Algimantas Mackus, Vincas Ramonas, Kostas Ostrauskas, Antanas Vaičiulaitis ir Kazys Barėnas. Premija bus skiriama už 1970-71 m. laisvame pasaulyje leidyklų ar pačių autorių išleistą ir lig šiol nepreminuotą grožinės lietuvių literatūros veikalą. Leidėjai prašomi atsiųsti po du egzempliorius tokių knygų Lietuvių Akademinio Sambūrio pirm. Vicei Piečiūnui, 585 Gerald Ave., LaSalle, Que., Canada. Penkių asmenų vertintoj komisija svarstys tik atsiųstas knygas.

VASARIO 16 SKIRTOJE šiemetinė dailės parodoje Čikagoje, M. K. Čiurlionio galerijoje, dalyvavo 25 dailininkai su 69 kūrniais — tapyba, ofortu, skulptūra, grafika ir gobelenais. Parodos atidarymą G. F. Handelio “Sonata smuikui nr. 4” atliko smuikininkas P. Matukas ir pianistas M. Motekaitis. Vertintoj komisija — dailininkai K. Varnelis, Br. Murinas ir J. Daugvila už geriausias šios parodos darbus paskyrė premijas Aleksandrui Marčiulioniui, Irenai Mitkutei, Daliai Aleknienei ir Janinai Marks. Premijas parūpino JAV Lietuvių Fondas, JAV Lietuvių Bendruomenė ir kiti mecenatai. Galerijos globos komiteto pirm. kun. J. Borevičius, SJ, padėkojo direktorijai pirm. skulptoriui Petriui Aleksai už ketverių metų darbą ir paskelbė naują galerijos direktijos sudėtį: pirm. — dail. Vanda Balukienė, nariai — dailininkai Jonas Kelečius, Vytautas O. Virkuro, Jurgis Daugvila ir Dalia Alekniene. “Draugo” kultūriniam priede dail. Zita Sodaitytė pažymi, kad parodoje buvo išstatyta ir silpnų kūrinių, primenančių pirmo kurso uždavinius dailės studijose. Vidutiniškumui pašalinėti ji pataria metinėn Vasario 16 parodon kviešti pripažintus susilaukusius dailininkus ne tik iš Čikagos, bet ir iš kitų JAV miestų bei Kanados, kad paroda taptų reprezentacinio renginio.

AMERIKOS LIETUVIŲ VARGONININKU Sąjunga Čikagos Jaunimo Centre akademine dailimi ir sol. A. Giedraitienės koncertu paminėjo veiklos 60 metų sukaktį. Paskaita skaitė prof. dr. L. Simutis. Šia proga buvo pagerbtas kompoz. prof. J. Žilėvičius: jo kūriniai skambėjo iš magnetofono juostų, minėjimo dalyviams buvo pristatyta jo knyga “Lietuvio vargonininkas išėjvijoje”. Specialioje parodėlėje buvo išstatyti prof. J. Žilėvičiaus muzikinės kūrybos leidiniai ir muzikologiniai darbai.

ALGIMANTO KEZIO, SJ, meninių nuotraukų parodą Bostone surengė lietuvių skautai ir skautės. Žodį apie fotomenininko A. Kezio, SJ, kūrybą tarė dail. Julius Spokevičius. Parodos lankytojams buvo parodyta A. Kezio, SJ, filmo “Dvylika” pirmoji dalis. Gautas pelnas paskirtas Lietuvių Foto Archyviui.

JAUNOSIOS DAIL. RASOS ARBAITES visą vasario mėnesį trukusi 42 tapybos ir grafikos darbu paroda buvo surengta Los Angeles Exhibition Centre patalpose. Paroda globojo dr. Robert Barrett Hass. Pirmą individualią savo darbų parodą R. Arbatė yra surengusi 1963 m.

ČIKAGOS “MENEJE” vsario 26 d. atidaryta dail. Viktoro Petravičiaus naujausių tapybos ir grafikos darbų paroda. Tai yra pirmas dail. V. Petravičiaus pasirodymas pastaraisiais metais po ilgesnio atsidėjimo kūrybiniam darbui.

ALGIRDO GRIGAICIO 20 fotokūrinių parodą vasario mėnesį surengė Čikagos Fotografijos Galerija. Keturiuos A. Grigaicio nuotraukos puošia “The Chicago Guide” išleista 1972 m. albumo pobūdžio fotografinį kalendorių. Jų temos yra susietos su vasario, liepos, rugsėjo ir lapkričio mėnesiais.

SAULIŲ KULTŪRINĖ SAVAITĖ šiemet rengiama liepos 8-15 d.d. ne Dainavoje, bet Tėvų pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte, Maine valstijoje. Paskaitas skaityti jau sukito VLIKO pirm. dr. J. K. Valiūnas, tyrininko A. Savickio apybraiža “Zvelgiantis iš augštos” ir E. Mieželaičio eilių ciklas “Čiurlionio pasaulis”. Apybraižą ir rusų kalbą išvertė B. Zaleckaja, eiles — J. Lavitanskis.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

DEŠIMTMETIO VEIKLOS SUKAKTI specialiu koncertu Vilniaus filharmonijoje paminėjo populiariausias Lietuvoje duetas — Edmundas Kuodis ir Jonas Girijotas. Pirmasis yra Vilniaus operos solistas, antrasis — Vilniaus radijo ir televizijos komiteto muzikos redaktorius. Koncertinę veiklą jie pradėjo studijuodami Vilniaus konservatorijoje. E. Kuodžio ir J. Girijoto repertuare yra daugiau kaip šimtas dabartinių lietuvių kompozitorių dainų, kurias jiems kuria A. Bražinskas, J. Gaizauskas, V. Jurgutis, V. Juozapaitis, T. Makacinas, V. Paltanavičius, J. Juozapaitis, A. Raudonikis, M. Vaitkevičius, V. Telksnys ir kt. Duetą išpopuliarino gausūs koncertai per radiją, televiziją, išvykos į Lietuvos miestus bei miestelius. Sukaktuviniam koncerte skambėjo A. Bražinsko dainos, L. Povilaicio “Beržai”, M. Vaitkevičiaus “Motinos valsas”, S. Simkaus senasis duetas “Plaukia sau laivelis”. E. Kuodžiui ir J. Girijotui šiame koncerte talkino jų nuolatinė akompaniatorė J. Šniukštaitė-Kuodienė ir P. Tamošaitis vadovaujamas ansamblis “Sutartinė”.

VILNIAUS OPEROS IR BALETOS teatras savo repertuarą papildys Lodzėje gyvenančio lenkų kompoz. Bohdano Pavlovskio baletu “Kara-laitė Snieguolė ir septyni nykštukai”. Baletą stato Lodzės didžiojo teatro vyr. baletmeisteris Vitoldas Barkovskis. Jam talkina dvi lenkės dailininkės: scenovaidžiaus kuriantis H. Korytovska, drabužių eskizus — B. Janovska.

VILNIAUS OPEROS TEATRAS atnaujino G. Rossini “Sevilijos kirpėją”, eilę vaidmenų patikėdamas jauniems dainininkams. Rež. E. Domarko ir dirigento V. Vėronio paruoštame spektaklyje D. Juodikaitytė pirmą kartą atliko Rozinos vaidmenį, N. Ambrazaitytė — Bertos, E. Gutauskas — grafo Almavivos, H. Zubulėnas — Don Bazilio, V. Bakas — Fiorelio. Po keliolikos metų pertraukos Figarą dainavo Z. Tervydys, Don Bartolą — L. Muraška.

SU KOMPOZ. B. GORBULSKIO estradinės muzikos kūrniais po Lietuvą gastroliavo R. Balčiūno vadovaujamas Vilniaus pučiamųjų orkestras “Trimitas”, talkinamas dainininkų konkurso “Vilniaus bokštai” laureatų O. Valiukevičiūtės, A. Lemanos ir dainininkės V. Rakauskaitės. Koncertų programose taigai dalyvavo kompoz. B. Gorbulskis, pramoginių šokių atlikėjai Dalia ir Vidas Kamaičiai. Pastaroju metu “Trimitas” nuo maršų ir simfoninio pobūdžio kūrinių yra pradėjęs posūkį į džiaz.

VILNIAUS FILHARMONIJOS vyr. dirigentas J. Domarkas lankėsi Rumunijoje ir dirigoavo Brašovo miesto filharmonijos simfoniniam orkestrui, atlikusiam L. Beethoveno kūrinius.

P. ZIBERTO SILKO KOMBINATA Kaune įsteigė metinį prizą rašytojams už geriausias prozas kūrinius darbo tema. Vertintoj komisija prizą paskyrė Jonui Dovydaičiui už aspakymus “Nuotykių ant stogo”, “Tiltas kaip žuvedros sparnas”, “Mezgėjų nuosprendis”, “Milžinių slėnis” ir apysaką “Kietas riešutas”. Pagrindinių J. Dovydaičio varžovų buvo L. Jacinevičius.

MONIKA MIRONAITĖ, Vilniaus dramos teatro aktorė, surengė literatūros vakarą “Baltą žydintį medį išaugok”. Vilniaus aktorių namuose ji skaitė Maironio, J. Baltrušaitio, V. Mykoliaičio-Putino, J. Degutytės, L. Suteimos eilėraščius, Vaiganto “Dėdžių ir dėdienių” ištrauką, atliko spektaklį “Renkuosi drąsą”, “Mielas šis apgavikas” fragmentus.

LIETUVOS METRASCIUI, BYCHOVO KRONIKAI yra skirtas Vilniuje neseniai išleistas “Lituanistinės bibliotekos” X tomas. Kroniką išvertė, platų įvadą ir paaiškinimus parašė Rimantas Jasas. Šis pirmoji Lietuvos istorija skaitytojams pateikiama 56 atskirais pasakojimais, prie jų pridėdant Lietuvos metraščių du ankstyvesnius pasakojimus apie Vytauto skundą prieš Jogailą ir Skirgalą, XV š. pradžioje Smolenske rašytą Vytauto pagyrimą. Vertėjas R. Jasas stengėsi išsaugoti XVI š. kalbos ypatybes, laikydamasis dabartinių mūsų rašybos taisyklių.

VILNIAUS DRAMOS TEATRAS ruošia F. Schillerio “Klastos ir melas” premjerą. Spektaklį režisuoja svečias iš R. Vokietijos — Weimaro dramos teatro vadovas prof. Otto Lang. Luizos vaidmenį kuria L. Muilevičiūtė, Ferdinandas — J. Rygertas ir A. Zigmantavičius. Kitus vaidmenis atliks aktoriai — T. Vaisieta, M. Smaguruskas, J. Kavaliauskas ir I. Leonavičiūtė.

KIEVO KONSERVATORIJA praejusiu metų pabaigoje įsigijo vokiškus vargonus, kuriuos dabar turėjo progą išbandyti vilnietis vargonininkas Leopoldas Digrys. Koncertų programai jis buvo įtraukęs J. S. Bacho, C. Francko, J. Juzeliūno ir M. K. Čiurlionio kūrinius.

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS lietuvių kalbos ir literatūros institutas ruošia spaudai mokslinį visų K. Donelaičio raštų tomą. Ši užduotis yra patikėta instituto vyr. moksliniam bendradarbiui, filologijos mokslų dr. Leonui Gineičiui, kuris minėtąjį darbą numato užbaigti 1973 m.

V. Kst.

“Akiračių” redaktorius K. Drunga ir “Naujiųjų” redaktorius A. Pužauskas Čikagoje pokalbio metu

Nuotr. A. Gulbinko

UNITED TRUST

ANNETTE — RUNNYMEDE, \$21,900 prašoma kaina, mūrinis 6-ty kambarių namas, moderni virtuvė, naujas šildymo įrengimas. Kambarius rūšyje. Tuojau galima užimti.

RONCESVALLES — HOWARD Pk., \$3,900 įmokėti ir viena atvira skola. 8 kambariai, atskiras mūrinis namas, 3 virtuvės. Garazas.

SWANSEA, \$25,500 prašoma kaina. 5 kambarių, atskiras, mūrinis, vieno aukšto namas su plačiu įvažiavimu ir dviem garažais. Priedo du kambariai rūšyje.

BLOOR — RUNNYMEDE, \$4,900 įmokėti. 8 kambarių dviejose augstuose. Atskiras, mūrinis namas, garažas ir įvažiavimas. Dvi modernios virtuvės, vandeniu alyva šildomas. Tuojau galima užimti.

ROYAL YORK — BLOOR, \$26,-

700 prašoma kaina. Mūrinis namas su garažu ir įvažiavimu. Gražūs 6 kambariai, didelis sklypas. Tuojau galima užimti.

BLOOR — WINDERMERE, \$6,900 įmokėti. 7 kambarių, atskiras mūrinis namas su dviem garažais ir privačiu įvažiavimu. Dvi virtuvės ir naujas šildymo įrengimas.

ISLINGTON — RICHVIEW, modernus 3 didelių miegamųjų vienaugštis, gražių plytų namas su dviem garažais. Priedo du dideli kambariai rūšyje su patogumais. Prašoma kaina — \$42,900.

HIGH PARK — TRIBUTIS, \$10,000 įmokėti. 14 metų senumo, gražių plytų pastatas su dviem garažais ir vieta trečiam. Du butai po 3 miegamuosius ir vienas dviejų miegamųjų. Lengvos išsi-mokėjimo sąlygos.

Reikalingi namai pardavimui

B. SAKALAS

2320 BLOOR ST. WEST

Namų telef. 766-8479

TEL. 762-8255

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJ

K. Sakpa neseniai įvykusiame rungtynėse Vilniuje šuolyje į auštį pasiekė 2.21 m. Tai geriausia pasekmė šiais metais Europoje. Auštįsios tēr iššokęs amerikietis R. Brown — 2.23 m.

L. Bakelytė vėl pagerino Lietuvos rekordą — nustatė rutulį 16.22 m. ir pagerino jai pačiai priklausantį mergaičių rekordą. Senasis rekordas buvo 15.96 m.

Kauno Žalgirio krepšininkams auštiausias lygos pirmenybėse nekaupė sekasi. Iš turėtų 11 susitikimų telaimėjo 5 ir yra VI vietoje. Sėkmingai sužaidė paskutines dvi rungtynes. Žaisdamas Tbilise, jie nugalėjo vietos Dinamo 91:84 ir GPI 86:75.

Biatlono rungtynėse Minske gerai pasirodė vilnietis Antanas Paslauskas — jaunių grupėje laimėjo pirmą vietą. 10 km jis įveikė per 45:56 (2 baudos minutes). Jis pakviestas ir Sov. Sąjungos rinktinę.

Penkiošimties Marijampolės Jabolnisko vidurinės mokyklos mokinė Birutė Gudžinskaitė pasižymėjo kaip gabi šuolininkė į auštį. Maskvoje įvykusiame lengvosios atletikos rungtynėse ji pasiekė 1.71 m. Tai naujas Lietuvos rekordas.

SALFAS NAUJOJI VALDYBA

I naująją valdybą 1972-73 m. laikotarpiui įeina: pirm. Jonas Baris (4529 W. 64 Place, Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. 312-582-5939), I vicepir. dr. Edm. Ringus, II vicepir. J. Bagdonas, sekr. Z. Žiupsnys, išd. A. Grinius, nariai: R. Korzonas, A. Lauraitis, A. Tauginas, jaun. V. Umbrasas, R. Underys.

Vidurinių vakarų sporto apygardos komiteta sudaro: V. Umbrasas — vadovas, Nijolė Bernadik — tinkliniui, Ant. Tauginas, jaun. — krepšiniui, Vl. Karpuskas — šachmatams, R. Burba — išd., A. Liškūnas — narys.

Stalo teniso komitetas: S. Krašauskas — vadovas, Pr. Gvilids — narys, J. Neškaitis — narys.

Sachmatų komitetas: K. Merkis — vadovas, A. Makaitis — narys, A. Keturakis — narys.

STALO TENISO IR SACHMATŲ PIRMENYBES

Kanados sporto apygardos 1972 m. stalo teniso ir sachmatų pirmenybės įvyks kovo 25 d. Toronte, Priskelimo parapijos patalpose, 1021 College St. Rengia Kanados sporto apygardos ir specialiai sudarytas pirmenybių vykdymo komitetas. Pirmenybės bus vykdomos pagal SALFAS pranešimą nr. 2/72, kuris nurodo apygardinių pirmenybių nuostatas. Galės dalyvauti visi Kanados sporto apygardos klubai ir sportininkai, su-mokėję 1972 m. SALFAS klubo ir nario mokesčius. Registruotis 14 Jasmine Road, Weston 490, Ontario. Klubų metinis registracijos mokes-tis Sąjungai yra \$15. Pavienių narių Sąjungos metinis mokeskis — pagal amžiaus klases. Registracija turi būti atliki iki pirmenybių dienos.

VYČIO ŽINIOS

Slidininkai vasario 26 d. sėkmingai dalyvavo baltiečių ir lietuvių slidinimo pirmenybėse Elliotville, N. Y. L. Ališauskas vyrų grupėje laimėjo pirmą vietą salome ir di-džiame salome. Jis buvo pripažintas geriausiu slidininku vyrų grupėje. Moterų grupėje Vida Stripinytė laimėjo pirmą vietą salome ir an-trą vietą didžiame salome. Ji taip pat buvo pripažinta geriausia lietu-vių ir baltiečių slidininke. Senjorų klasėje M. Empakeris laimėjo pir-mą vietą salome ir V. Paulionis — pirmą vietą didžiame salome.

TORONTO

V. E. Gruodis, KLB krašto valdybos vicepirmininkas ir visuomeninių reikalų komisijos pirm. vasario 13 d. dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės šventėje Hamiltone ir buvo pagrindiniu angliškios dalies kalbėtoju. Šiuo metu jis dirba Montrealyje ir yra Desmarais A. Freres Ltd. bendrovės vicepirmininkas, tvarkąs perkybinį skyrių.

Gražina Mačionytė studijuoja Guelph universitete politi-nius mokslus. Šiuo metu ji renka medžiagą seminariniam dar-bui apie lietuvių bendruomenės vaidmenį Kanados politiniame gyvenime bei jos įtaką viešu-mai.

Parkdale apylinkės angliškam laikraščiui "Parkdale Citizen" federacinė vyriausybė paskyrė \$10,520 paramą pagal vadina-mą "Local Initiatives Pro-gram". Prie šio laikraščio gaus darbo 5 nauji asmenys. Laikraš-tis išnešios skautai visiem apylin-kės gyventojams nemokamai. Pa-gal minėtą vyriausybės progra-mą nepelno organizacijos arba privačios piliečių grupės, savi-valdybės arba provincinės vy-riausybės gali gauti federacinę paramą iki \$500,000 projek-tams, parupinantiems naujų darbų. Kreiptis reikia į darbo bei imigracijos ministeriją — Department of Manpower and Immigration, Special Employm-ent Plan.

Tarpluklinės varžybose Vyčio klubas taip pat laimėjo pirmą vietą. Antroji vieta atiteko Klevelando Žai-bui. Pirmenybės labai gerai suorga-nizavo Klevelando Žaibas. Jos taip pat buvo gausios dalyviais — apie 60.

Krepšininkai dalyvavo Blackball krepšinio turnyre Orilijoje. Vytie-čiai pirmose rungtynėse įveikė pajė-gią Detroito komandą, tačiau pus-baiginyje pralaimėjo Ošavai.

Berniukai (14) CYO lygos pirmenybių pusbaiginiam žaidime nugalėjo St. Christopher 26:19. Žaidė: Kaknevičius 8, Duliūnas 8, Zalnieriūnas 5, Ažuolas 3, Bartnikas 2. Po šio laimėjimo vytičiai pateko į baiginę.

Jauniai B-C lygos pirmenybėse pralaimėjo latviams 56:66. Žaidė: Duliūnas, Nacevičius 11, V. Kaknevičius, R. Kaknevičius 2, Akelaitis 14, Ramanauskas 8, Saplys 13, Balsys 1, Lorencas 8.

Mergaitės (16) CYO lygos pirmenybėse pralaimėjo pirmoje vietoje esančiai Transfiguration 9:22, bet nugalėjo Blessed Sacrament 35:14. Žaidė: Zubrickaitė 11, Seckington 3, Valiukaitė 8, Zalnieriūnaitė 14, Do-bytė, G. Žukauskaitė 6, Underytė, Ažuolaitė 2.

Mūsų rėmėjams V. Aušrotui, I. Antaničiui, S. Pranckiniui, A. Kuzmarskiui, L. Marcinkevičiui, A. Sabaliaus-kui ir A. Weiss nuosirdžiai dėkojame.

AUSROS ŽINIOS

Klubo valdybos ir sekcijų vadovų posėdis — kovo 8 d., 7 v.v., parapi-jos patalpose.

Moterų komanda laimėjo prieš Imperial 32:47. K. Sapockino vadovau-maj komandoje žaidė: I. Romanovaitė-Moynas 14, D. Klimaitė 12, R. Birštonaitė-Breen 9, J. Simonaitytė 7 ir N. Kėkštaitė-Jull 4.

BC lygoj vyrai beveik visą žaidi-mą eį lygiomis pagaliau atsiliko nuo estų 8 taškais ir baigė 99:91. Žaidė treneris A. Stonkus 20, S. Kaknevičius 25, P. Wheatley 31, P. Žutautas 7, J. Norkus 4 ir A. Kareckas 2.

Jauniausios mergaitės, treniruojamos A. Stupio, CYO lygoj baigininių žaidimų pusbaiginiję nugalėjo Bles-sed Sacrament 28:16. Ši komanda vasario 26 d. dalyvavo Niagaros tur-nyre, kur pirmame rate nugalėjo Blessed Sacrament 18:12, bet antrame rate pralaimėjo Hamiltonui 17:31. Abiejuose turnyro žaidimuose dalyvavo: L. Radžiūnaitė 7, B. Plučaitė 6, R. Gustaitytė 4, P. Simutytė 2, R. Callaghan 11, T. Bush 4, D. Hunter 1, D. Radžiūnaitė, R. Kulnytė ir D. Miniolaitė.

Jauniausi berniukai, CYO lygoj pa-sibaigūs baiginiam žaidimams, lai-mėjo II vietą. Juos treniravo K. Gri-gaitis.

Golfininkai gali treniruotis parapi-jos salėje trečiadienio ir ketvirtadie-nio vakarais. Krepšinio treniruotės parapijos salėj įprasta tvarka.

KOVO ŽINIOS

Mergaitės A miesto lygoje vasario 19 d. iškovojo net 3 pergalės. Prieš Dundas komandą laimėjo 27:17 ir prieš Banetto 37:10. Abiejuose rungtynėse žaidė: Zubaitė 27, Solovaitė 12, Gražauskaitė 11, Riektė 4, Turka 4, Kareckaitė, Pakalniškytė. Tai-pogi prieš Banetto laimėtos rungtynės, V. Riektėi įmetus baudą, ku-rią pripažino už seniau sužaistas ly-giomis. Mat, anoji komanda nesilaikė taisyklių.

Berniukai B laimėjo prieš St. Jo-seph. Žaidė: T. Čerškus 9, E. Navic-kas 6, P. Gutauskas 6, P. Banėvičius 4, B. Zubas, R. Trumpickas, E. Stun-gevičius, V. Gedrimas.

Klubo valdyba dėkoja rėmėjams A. Navickui ir V. Morkūniui. A. G.

Ateitininkų žinios

Tikinčiosios Lietuvos Diena mini-ma kovo 5. Visiem ateitininkams reikė-tų prisiminti tikinčiosios Lietuvoje, kurie, kaip pirmieji krikščionys, nebijodami persekiojimų, išpažįsta savo tikėjimą. Visi studentai ir vyr. moksleiviai privalėtų perskaityti kun. Zdebskio kalbą teisme. Ta kalba buvo išspausdinta "Tėviškės Zibu-rių" 6 ir 7 nr.

Jaunesnieji moksleiviai praėjusį sekmadienį savo susirinkime trumpai paminėjo šv. Kazimierą.

Bažnyčiai reikia ne tik šventųjų, bet ir intelektualų. Labai svarbu su-rasti derinį, moksle bei kultūra su-sieti su Kristumi, su religija. Daa-giau ir daugiau intelektualų turėtų suderinti viską su Kristaus mokslu, kad galėtų tapti kilnesniais ir pilnes-niais žmonėmis.

Visi ateitininkai raginami atsilan-kyti į Kazuko mugę, kuri įvyks kovo 5 d.

Skautų veikla

• Antroje Mindaugo dr-vės žiemos iškyloje vasario 27 d. Albion Hills dalyvavo 20 skautų ir vadovų. Pro-gramoje buvo ledo ritulio rungtynės, čiuožimo ir slidininko specialieji įgy-ti egzaminai ir pasivažinėjimas ro-gutėmis. Lauko virtuvėje skautiškai pasigaminatas maistas visus pasotin-o. Dr-vė dėkoja L. Kalinauskui, K. Ase-vičiui, P. Grybiui, p.p. Narbutams, p.p. Baltakiams už transportą. Irušti Kazuko mugės paviljoną dr-vė ren-kasi šį sekmadienį kovo 5 d., 7 v.r., Priskelimo salėje. Sekanti sueiga — kovo 6 d., 7 v.v., naujuose Lietuvių Namuose.

• Šį sekmadienį, kovo 5, "Satrijos" ir "Rambyn" tuntų tradicinę Ka-ziuko mugę. Visi kviečiami atsilan-kyti ir paremti skautų-čių dr-ves, o papietauti bus galima tėvų k-to val-gyloje.

• "Romuvos" dešimtmetį minint, jos valdyba, talkinant "Satrijos" ir "Rambyn" tuntų tėvų k-tui, kovo 11 d., 7 v.v., Priskelimo parodų salėje rengia paminėjimą -pobūvį, į kurį kviečiami skautų-čių tėvai, vadovai-vės, skautų rėmėjai ir bičiuliai. Apie dalyvavimą rengėjai prašo pranešti iki kovo 5 d. telefonais: 499-1092, 537-1503, 769-1489, 251-5126, 534-7485.

• I Mindaugo dr-vės įstoje Edvar-das Glodenis. Sveikiname.

• Susimąstymo dienos Toronto skautininkų sueiga įvyko vasario 22 d. ps. A. Jankaitienės bute. Dalyvavo 25 vadovės. Buvo diskutuota G. Su-žiedienės paskaita.

• Susimąstymo dienos proga vasa-rio 26 d. pas estes skautes įvyko bendra baltiečių sesių sueiga, kurioje dalyvavo 20 "Satrijos" tunto skau-čių. Vadovavo tunt. ps. P. Saplienė ir ps. R. Poškienė. Sktn. Stepo Kai-rio muzikinio vieneto kanclinkės atliko tris dalykus, sesė Brigita Pa-liulytė vadovavo bendram žaidimui.

LATVIJOS...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

"14. Yra žinoma, kad Spalio revoliucijoje latvių šauliai suvai-dino žymų vaidmenį, o Leninas jiems pavedė saugoti Kremlių ir jį patį pačiomis kritiškiausio-mis dienomis. Antrojo pasauli-nio karo metais raudonosios ar-mijos sudėtyje herojiškai kovo-ję dvi latvių divizijos ir atskiras aviacijos pulkas; dabar latvių kariniai daliniai išformuoti, o latvių jaunimas tyčia palieka-mas tarnauti tose rusų kariuo-menės dalyse, kurios yra iškel-tos iš Latvijos teritorijoje ir iš-skaidytos po visą Sov. Sąjun-gą kiek galint toliau nuo Lat-vijos."

"15. Netvirtinamas nė vieno latvių profesinio ar saviveiklinio teatro, ansamblio, orkestro ar choro repertuaras, jeigu jame nėra rusiškųjų pjesių ar dainų, tačiau rusiškųjų kolektyvų repertuaruose beveik niekad nebūna latviškųjų pjesių ar dainų."

Visas tas smulkmeniškas ru-sinimo priemonių sąrašas užbai-giamas tokia pastaba:

"Būtų galima dar daugiau iš-vardinti faktų ir reiškinių, kurie liudija vieną ir tą patį dalyką — visa, kas tautiška, naikinama, vykdoma prievartinė asimiliaci-ja, nepaisomas lygiateisiškumas tarp tautų, kultūrų, tradicijų."

Toliau laiške pasakojami lat-vių komunistų bandymai pasi-priešinti Maskvos rusinamajai politikai ir juos išistikusio re-prejsiu. Laiškas baigiamas prašy-mu, kad užsienio komunistai pa-veiktų sovietų vadus, kurie "vei-kia iš jėgos pozicijų ir tik jėga tepripažįsta".

A. Lembergas

ČESNAKAS — geras vaistas
Česnakas (garlia) yra natūralus krau-lia valantis vaistas — padeda luo-laisvui tekėti, apsaugo nuo nešva-rumų, nuo puvimo bakterijų bei los suaukimo. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savybę reikalingas česnakas alvos, kuri mediciniškai luo seniai vartojama. Per iltesius šimtmečius milijonai žm-nių vartojo česnaką kaip vaistą, tikė-dami jo gydymoje bei stiprinamojo galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šlaundis nusipirkti "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų tu-rėsi. Šios česnakų kapsulės netur nei kvapo, nei skonio.

AL GARBENS

REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

Telefonai: LE. 6-2738 • LE. 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

BLOOR — SIX POINT, gražus 3 miegamųjų atskiras namas, puiki moderni virtuvė, vandeniu-alyva šildomas, garažas su privačiu įvažiavimu, didžiulis sklypas; prašoma kaina \$31,900; nedidelis mokes-čiai, arti susisiekimo bei krautuvų.

PARKDALE, 9 kambarių atskiras namas, gražiai išlaikytas, naujas šildymas, garažas su plačiu įvažiavimu; apie \$7000 įmokėti; viena atvira skola 10 metų, arti susisiekimo bei krautuvų, puikus nuomo-jimo rajonas.

BLOOR — INDIAN ROAD, 6 kambarių mūrinis namas, moderni virtuvė, gražus viduje; kartu parduodama su ekstra sklypu šalia, maždaug 102 pėdų fronto; apie \$10,000 įmokėti nuosavybė neturi skolo.

TRIBUTIS — VAKARUOSE, 17 kambarių, maždaug 10 metų senu-mo, gražūs, erdvūs butai su balkonais; apie \$10,000 įmokėti; nuo-savybė be skolo, gauna \$7,200 nuomos į metus, nedidelės išlaikymo išlaidos, šeiminkai persikėlė į Britų Columbia. Turi būti parduotas. **NETOLI JANE GATVĖS**, gražus 6 kambarių atskiras namas, pilnai užbaigti 3 kambariai rūšyje su baru ir atskiru išėjimu į kiemą, 2 modernios 4 skyrių prausyklos, garažas su privačiu įvažiavimu, puikus didžiulis beveik vieno akro sklypas su daugybe medžių, kuris siekia parką (Ravine lot); apie \$7,000 įmokėti, viena atvira skola 10 metų; arti susisiekimo. Kas mėgstate paukščių muziką, paskam-binkite.

Didelis pasirinkimas vienaauščių (bungalow)

Al. Garbenis, arba **Pr. Kerberis**,

namų tel. HU 9-1543 namų tel. LE 5-1584

Pardavusiems bei pirkusiems per mus SPECIALUS PATARNAVIMAS

ŠYPSENOS

Blusų pokalbis

Viena blusa sako kitai:
— Na, tai kaip: eisime pėsčios ar pajėškosime šunų?

Kosyginas Kieve

Kai sovietų premjeras lankėsi Kieve, krašto apsaugos ministerija įsakė pasitikti jį 24 patrankų šūviais. Kai pasigirdo šūviai, priejo prie milicininko moterėlė ir susirūpinusi klausė:

— Kas čia dedasi? Naujas karas?

— Drauge, šiandieną Kieve lankosi svarbus svečias — premjeras Kosyginas.

— Jei taip, tai kažkas negerai su mūsų kareiviais. Jie paleido jau 12 šūvių ir nė karto į jį nepataikė...

Meno klausimais

— Kokiu naujienų galima būtų sulaukti iš dominuojančios šių laikų meno srities abstrakcijos?

— Aš negaliu pasakyti, nes abstrakcijos negalima konkrečiai vertinti. Daugumas abstraktistų sako, kad jie įkvėpimo semiasi iš gamtos. Gal dėl to ir galima būtų spėti, kad nauja kryptis bei tendencija bus abstraktus realizmas. Bet aš nežinau, ar tie du žodžiai derinasi. Man vis atrodo, lyg sakytumė: karštas šaltis, šviesi tamsuma ar gudrus beprotis.

(Dail. Vytautas Kasiulis)

"Mirtis... velniam!"

Kasmet gruodžio 8-toji Gvatemaloje yra "piktųjų dvasių" deginimo diena. Iš nesėkmingai šiuokšės prieš namus ir padėgamos. 1971 m. to neužteko: miesto centre buvo padaryta Fidel Castro iškamša ir su didžiausiu triukšmu bei šūkavimais sugadinta. Minia šaukė: "Mirtis Kastrui, mirtis komunistui, mirtis visiem velniam!"

• Tarnautojas kerpa avi, o politikas nuneria į jį kailį...
Parinko Pr. Alš.

Brighton kino teatro

21N10S, 125 Roncesvalles Ave., Toronto, Tel. 532-2710, rodys KOVO 3 — 8 nepaprastai įdomų filmą

"THE BIBLE"

Spalvotas, trunkantis virš 3 val. KOVO 10 — 15 DU ukrainietiški spalvoti filmai. Biografiniai filmas

"COH" (sapsnas)

garsaus ukrainiečių poeto Taras Ševčenko 158 suakties proga. — Taro s Ševčenko muzikinis filmas:

"NAJMYCZKA" (TARNAITĖ)

su angliškais įrašais. Visi turėtų pamatyti!

Kasdien — nuo 7 v. v. Šeštad. ir sekmad. nuo 5 v. p. p. Mokyklos prasmos paskambinti 537-5683 dėl specialių popietinių seansų savaitės dienomis; yra 400 vietų.

KOVO 17 — 22 du filmai:

H. Senkevičiaus

"QUO VADIS" ir "TURKEY".

Sekite sekaneis pranešimus šiame laikraštyje.

M. SWIDERSKI, Brighton kino teatras, Toronto.

Turner & Porter

laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,

Toronto 3, Ont.

Tel. 533-7954

SKAITYTOJAI PASISAKO

JAUNIMAS IR ANGLŲ KALBA

"T2" 3 nr. buvo rašyta, kad jaunimas pasisakė prieš anglų kalbos įvedimą lietuviškame laikraštyje. Iš paaiškinimo matyti, kad prieš pasisakė ta dalis jaunimo, kuri aktyviai dalyvauja lietuviškoji veikloje. Aš turėjau galvoje tuos, kuriuos mums reikia prilaikyti lietuviškoje dvasioje: nesvarbu kokia kalba jie kalbės ar rašys, svarbu, kad tai būtų parama Lietuvai lietuviškais motyvais (pvz. Amerikos vyčiai). Man irgi geriau patinka vien tik lietuviškas laikraštis, bet bijau, kad mes galime prarasti didelę dalį jaunimo. E. F.

VIENGUNGIAI

Reikia dėkoti "T. Žiburiams" už skiltį "Skaitytųjais pasisako". Čia man rūpėtų pasisakyti dėl skaitytųj G. Ad. "Viengungių rūpesčių" "T2" 5 nr. Taip! Jis yra teisingas. Mažas pavysdėlis. Tai buvo parengimas Toronto Priskelimo salėje. Nuėjau į salę vėlas. Nėra kur dėtis. Pasiėjau alaus ir atsisėdau prie tuščio stalo. Salia jo — mano pažįstami su savo pinigais ir svečiais, bet man vietoje nėra. Prasidėjo šokiai. Nuėjau į salę jaunųjų su ilgais plaukais. Na, sakau, pamėginusiu su jaunimu. Paklausiau angliškai, kodėl nešoka. Jie nemoka. Pamėgininkime. Ir pradėjome dūkti po salę. O kai aš dėkojau angliškai, gražiai atsakė lietuviškai: "Ačiū už lietuvišką linksnumą!" Tada paklausiau, kaip čia atvažiavo. Atsakė — tėvas atvežė. Kur jis yra? — Prie bufeto. Nurodė. Atsivedžiau jį ir parodžiau, kokią šauną dukrą jis turi — ji šveitė kaip su mazygliu ir veidą, nes dėkojo lietuviškai! O jo išvaizda buvo kaip prof. Pakšto — su barzdele. Jis tik nusišypsavo...

Antras atvejis — Toronto "Gintaro" pobūvyje Lietuvių Namuose. Buvo sukvietusi lietuvių be jokio įėjimo bilieto. Pobūvio šūkis — "Gintaras" dėkoja tėvams. Koks gražus buvo motas: mergaitė išveda šokti pensininką, o berniukas su lietuviška "Gintaro" apranga — seną močiutę. Tai padėkojimas senatvei, kurios ir tie vaikai susilauks. Tai yra bendravimas seno ir jauno.

Trečias atvejis. Jaunimas Priskelimo salėje sudarė ratelį ir dainavo. Ja. Man įdomu. Einu pro šalį ir... tokia mergytė mane įjungė į ratelį. Jie dainuoja ir mane įlinguoja, bet aš nebegaliu pritarti. Mergaitė kviečia dainuoti kartu. Dainuojau, bet naujos dainos, ir aš nelabai susigaudau. Paklausiu, kur išmoko. — Dainavo! Jei taip, ir aš remsiu Dainavą!

Ketvirtas atvejis. Toronto Sv. Jono K. salėje pakviesti šokti linksma lietuvių. Po šokio privėdė prie savo stalo ir supažindino su savo vyrų, kuris tik angliškai kalbėjo. Jis davė adresą, ir jiems buvo nuslūsta knyga apie S. Kudirką ir kun. Ant. Seškevičiaus kalba teisme. Paskui jie asmeniškai padėkojo. Tas pats buvo ir "T2" baliuje. Jaunimas, nors ir padaro klaidų, bet nori, kad mes bendravtume su jais.

Vieng. K. Č.

ČIKAGOS ĮVYKIAI

Čikagoje yra daug spaudos korespondentų ir organizuotų žurnalistų.

LIETUVIO MUZEJUS

Alb gyvenu Alberto provincijoje, Alberta Beach apylinkėje, ir turiu

CLEAR-VISION

Tel. 532-7733

TV-HI-FI

Taisom ir parduodam prieinamom kainom televizijos priimtuvus — paprastus ir spalvotus, keičiam senus — į naujus

1613 DUNDAS Street West

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON:

(PRIE 6-POINTS, ARTI KIPLING AVE.)

Frank Barauskas

REALTOR

231-6226

Frank Barauskas

Insurance Agency Limited

231-2661

Gerardas Balčiūnas

Advokatas (barrister, solicitor)

233-9632

Didžiausias ir gražiausias europietiškos mėsos ir skanėstų krautuvė.

Geros kokybės gaminiai. Didelis pasirinkimas. Konkurencinės kainos.

SPECIALUS GAMINIAI KAS SAVAITĖ

tip-top MEATS

DELICATESSEN

1727 BLOOR ST. WEST

YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL

Sheppard Ave. (Don Valley Parkway)

ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (Queen Elizabeth and 27 greitkelis)

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČENAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus
- be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemonės ekskursijoms
- patarnauja atskieviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

masto darbai vienos organizacijos rūmuose.

Federacinių parlamentui jau yra įteiktas Kanados kriminalinio kodekso papildas, pagal kurį lėktuvų pagrobėjai bus baudžiami kalėjimu iki gyvos galvos. Naujasis įstatymas bus taikomas ne tik pačioje Kanadoje, bet ir užsienio kraštuose, kai minėtasis nusikaltimas įvyksta skrendančiuose ar aerodromuose nusileidusiuose Kanados lėktuvuose. Kalėjimu iki gyvos galvos bus baudžiami ir tie asmenys, kurie nemėgins lėktuvą pagrobti, o tik sudarys pavojų keleivių saugumui savo veiksmais.

Kanada yra užplūdę šimtai tūkstančių nelegalių imigrantų. Jų tikslas skaičiais nežino ne imigracijos ministerija Otavoje. Spėjama, kad tokių asmenų gali būti apie 200.000. Federacinės vyriausybės ministerių kabinetui buvo pristatytas imigracijos įstatymų pakeitimo projektas, kuris būtų sustabdęs nelegalių imigrantų antplūdį, bet premjeras P. E. Trudeau projektą neįtraukė parlamento darbotvarkės. Dienraščio "The Toronto Sun" teigimu, projektas buvo atidėtas dėl artėjančių federacinių rinkimų, nes imigracijos suvaržymas laikui eiti grupes nutektų prieš vyriausybę. Konkrečiai čia turimi galvoje italai. Spaudos duomenimis, tūkstančiai italų apeina Kanados imigracijos įstatymus. Oficialiems imigrantams yra taikoma nelengva taškų sistema. Nelegalūs imigrantai Kanadon atvažiuoja kaip turistai ir tik tada paprašo imigranto teisių. Kai imigracijos ministerija juos nori grąžinti į jų kraštus, jie kreipiasi į imigracijos apeliacijos tarybą, o pastaroji turi tiek neišspręstų bylų, kad dabartinis pareiškimas galės svarstyti tik po aštuonerių metų. Taigi, nelegalūs imigrantai paliekamas Kanadoje net keleriem metams. Jis čia dirba ir gyvena kaip ir visi pilnateisiai kanadiečiai. Imigracijos įstatymų pakeitimo projektas buvo numatyta sustabdyti tokias maratonines apeliacijas ir nelegalius imigrantus grąžinti į jų kraštus ministerijos įstaigų sprendimu.

DELHI, ONT.

SKAUCIJA "BIRUTES" DRAUGOVĖ ruošia Kaziuko mugę kovo 5 d. parapijos salė tuoj po 11 val. pamaldų. Veiks ir virtuvė su šiltais valgiais, dešrom ir kopūstais. Būty gera, kad svečiai dalyvaudų kelias dienas pabažavę. Skaucių veikla šiuo metu yra gerokai sumažėjusi, nes visos sesės priklauso "Palangos" ansambliui, kuris, intensyviai ruošdamasis tautinių šokių šventei ir vietos pasirodymams, užima visą laisvą jaunimo laiką. Draugininkė

AUTOMASINŲ PAGRINDINIS PATIKRINIMAS ir SUTAI-SYMAS, GREITAS ir SAŽINGAS PATARNAVIMAS.

Bloor Autorite Garage 296 BROCK Ave. (tarp Dundas ir College) Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Pritęres specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

NOTARAS

A. LIUDZIUS, B.L.

421 Roncesvalles Ave.

(Toronto Dominion Bank II aukštas)

Telefonai: įstaigos 537-1708 namų 279-7980

Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu.

DR. V. J. MEILUVIENE

DANTŲ GYDYTOJA

184 ELLIS AVE

(prie Queensway)

Tel. 762-1009.

Prima pacientus pagal susitarimą.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS,

VALDŽIOS PRIPAZINTAS PLOMBERIS,

ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŲ IR APSILYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

MEDUS -

reikalingas

sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas

Induose ar koriuose. Iš bityno:

30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

Vertingiausi

SIUNTINIAI specialiai

LIETUVA

PILNAI APMOKETI

Nemokamas pristatymas

Mūsų specialūs siuntiniai yra

vertingiausi jums ir jūsų

giminėms.

10 SKARELIŲ \$54.90

5 vilnonės skarelės su didelėmis ar mažom gėlem, turkiskais piešiniais, ir 5 šilkinės skarelės visų spalvų.

Oro paštu \$63.40

5 DIENĖS VILNONES

SKAROS \$96.00

54 x 54 inčų su kutais aplinkui ir gražiomis gėlėmis (maždaug 500 rublių vertės).

Oro paštu \$113.00

DIREKTINIO KAILIO

IMITACIJA \$108.00

Vertingiausia dovana giminiams. Užsakykite šiuos liksusnius šiltus apsiaustus. Fantastinės vertės. Pasirinkimas iš ūdros (lygios ir dryžuotos), persiško avinuko (broadtail, mouton) maždaug 500-600 rublių vertės.

SPECIALI KOMBINACIJA

Geriausios medžiagos - \$169.00

3 jarda vyriškas žiemiam apsiaustus medžiagos, 100% vilna, 3 jarda moteriškas žiemiam apsiaustus medžiagos, 100% vilna, 3 jarda moteriškas žiemiam apsiaustus medžiagos, 100% vilna, 3 jarda moteriškas žiemiam apsiaustus medžiagos, 100% vilna, 3 jarda moteriškas žiemiam apsiaustus medžiagos, 100% vilna, 2 paklodės, (dvigubo dydžio), 2 pagalvių įvalkai, 6 turkiški rankšluosčiai (maždaug 1500 rublių vertės).

Yra ir daugiau specialių siuntinių su įvairiais labai vertingais dalykais. PRASYKITE MŪSUS NEMOKAMAI ILIUSTRUOTO KATALOGO.

Užsakykite dabar tik per

Sv. Jono Kr. par. žinios

— Šį sekmadienį — Tikinčiosios Lietuvos Diena ir šv. Kazimiero šventė. Ta proga prisimenama tikinčiųjų persekiojimai Lietuvoje, meldžiant Viešpatį laisvės. Taip pat daroma speciali rinkliava. Būty gražu, kad pamaldų dalyviai priimtų Komuniją minėta intencija.

— Šis penktadienis — kovo pirmasis. Pamaldos vakare 7.30 v. už a.a. Albinos Kazlauskienės vėle.

— Vasario 26 d. iš parapijos bažnyčios palaidotas a.a. Jonas Beprštis. Velionis daug pagelbėjo šios parapijos steigimui metu. Velionies žmonai ir visai giminei nuosirdi užuojauta.

— Lietuvių kapinėse, evangelikų sekcijoje, vasario 26 d. palaidotas a.a. Augustas Levrikaitis, p. Sernienės tėvelis. Velionies žmonai, dukroms ir giminėms nuosirdi užuojauta.

— Šį sekmadienį tikybės pamokų vaikams nebus.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 8 v.r., už a.a. Agotą Vyšniauskienę; 8.30 v.r. už a.a. Kazimierą Ardauskį. Sekmadienį: 10 v. už Baliūnų šeimos mirusius, 12 v. už a.a. Jurgį ir Uršulę Vaišvilus.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios
— Penktadienį, 6.30 v.v., konfirmacijų pamokos.

— Šeštadienį, 7 v.v., Gavėnios apmąstymo vakaras pas p. Lorencienę, 65 Marion Street.

— Sekmadienį, 9.30 v. ryto, pamaldos, po kurių bus Moterų Draugijos visuotinis susirinkimas pas p. Dambiarinę, 22 Hewitt Ave.

— Kovo 11 d., 7 v.v., įvyks tradicinis moterų Gavėnios apmąstymo vakaras bažnyčioje. Visi parapijiečiai nuosirdžiai skatinami atsilankyti. Kalbės p. Gerda (Trakytė) Hahn, kurį 20 metų su šeima dirbo misijos darbu Indijoje. Šią vasarą ji vėl grįžta į pietų Indiją (Vaniambodhi provinciją), kur po metų atostogų Toronte, tęs darbą mahometonų indiečių tarpe.

— 1972 m. Ev. Moterų Draugijos valdyba: I. Dauginienė, pirmininkė, I. Delkienė, vicepirminė, M. Dambiarinė, sek., I. Sturimienė, Ild., G. Povilaitienė, Ild. pavaduotoja; narės — E. Juknienė ir R. Žilinskienė.

— Vasario 22 d. mirė Gustavas Levrikaitis; buvo gimęs 1893 m. birželio 12 d. Klaipėdos krašte. Velionis palaidotas Sv. Jono kapinėse vasario 26 d.; paliko liudinčias — žmoną Martą, dukras Editą Sernienę ir Gerda Slukšterienę. Vyro atminimui našle paaugko parapijai \$50. Apeigas atliko kun. Alg. Žilinskis. Išėkis ramybėje. "Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas. Kas tik mane bus gyvas, nors ir mirtų" (Jono 11, 25).

VIENINTELĖ KANADOS VALDZIOS REGISTRUOTA NATURALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas, 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

LIETUVĖ, 48 metų amžiaus, norėtų susipažinti su rimtu bei pasiturinčiu vyru ir sukurti malonią šeimą. Palslaptis garantuota. Rašyti, pridėdant savo nuotrauką ir trumpą biografiją, šiuo adresu: "Tėviškės Žiburiai", 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada. Ant voko aiškiai pažymėti NASLEI.

LIETUVIS, 58 metų amžiaus, ieško rimtos lietuvių vedybų tikslu. Rašyti: "Tėviškės Žiburiai", 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada. Aiškiai pažymėti BERZUL.

RUNNYMEDE POZEMINIO STOTIS. Geram rajone išnuomojami dideli, šviesūs trys kambariai be baldų ir virtuvė (yra šaldytvas ir elektrinė virimo krosnis). Garažas ir vieta automobiliui. Dviem ramiem suaugusiems. Tel. 762-9121.

STOUFFVILLE CREAMERY gamintų sūrių vartotojams. Daugelis klausia, koks skirtumas tarp balto ir geltono sūrio. Pranešame, kad vienas ir kitas yra gamintas, naudojant tam tikrą dalį nugriebto pieno. Geltonas turi tik pusę riebumo, palyginus su baltu. Tai svarbu žinoti prisilaikantiems dietos. Be to, gamyboje nevartojame jokių chemikalų.

S. A. VISKONTAI

MORTGICIAI. Dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujus mirtviličius prašome skambinti p. Barauskui, Realtor 231-6226 Toronto.

ATLIEKU VISUS NAMU REMONTO medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Pas mane galite gauti vartotų 2x4", durų, faneros. Tel. 533-5116. KAZYS CIBAS.

BARONESSA

Beauty Salon

Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor-Durie gatvių
Telefonas 762-4252

Įvairius stilius sušukavimai,
pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Priėmamos kainos.

Prisikėlimo par. žinios

— Nuosirdžiai užjaučiame S. Ceponienę ir jos šeimą. Lietuvoje mirus jos tėveliui a.a. Albinui Moku: O. Taseckienę ir jos šeimą, Cicerio, Ill., mirus jos mamytei a.a. Onai Bačinskienė.

— Mišios: trečiadienį, 8 v. koncel. — už a.a. J. Barauską, užp. E. K. Šlekių, už a.a. A. Mockų, užp. E. Matušaitienės kaip užuojauta p. Ceponienei, ir už a.a. E. Radvanskienę, užp. J. G. Kaulių; ketvirtadienį, 8 v. koncel. — už a.a. P. Valaitį, užp. M. Bložienės, ir už a.a. K. Kotrynos vėle, užp. p. Petkevičių; penktadienį, 8.20 v. — už a.a. P. Dailidienę, užp. V. Dailidės; 7.30 v. vak. — už a.a. J. Urbaitį, užp. J. S. Urbaičių; sekmadienį, 9 v. — už a.a. A. Bartkų, užp. p. Bartkienės; 10 v. — už a.a. M. Dervinį, užp. S. Dervinienės; 11.15 v. — parapijos int. už Lietuvą; 12.15 v. — tretininkų int.

— Šis penktadienis — kovo pirmasis. Mišios ir išpažintys — 8 ir 8.20 v. ryto ir 7.30 v. vak. Ligoniai ir seneliai ligoninėse ir namie sakramentais aprūpinami iš anksto susitarus.

— Šis sekmadienis — Tikinčiosios Lietuvos Diena. Gausiai einant sakramentų ir giliame susikaupime tebūna visų maldos skiriamos už Lietuvoje persekiojamą Bažnyčią. Specialios pamaldos — po 10 ir 11.15 v. Mišių. Susilaikant nuo rinkliavos parapijos skoloms mokėti, antroji rinkliava skiriama Bažnyčiai okupuotoje Lietuvoje šelpiti. Specialūs vokeliai buvo prisegti prie pereinio sekmadienio biuletenio; jų taip pat galima rasti prie įėjimo į bažnyčią.

— Ryšium su Kaziuko muge šį sekmadienį pirmosios Komunijos ir katechetinių pamokų nebus.

— Pirmąjį Komunijai besirušiančių vaikų užtėvų pastarimas iškilmių reikalas — kovo 19, sekmadienį, po 10 v. Mišių LV Namuose. Iškilmės — gegužės 7 d.

— Parapijos tarybos posėdis, atkeltas iš kovo 6 d., bus šį ketvirtadienį, kovo 2 d., 7.30 v.v., Parodų salėje. Dalyvaus įvairūs prezidiumas ir visų sekcijų nariai. Labai svarbu.

— Šį sekmadienį T. Placidės keilom dienom išvyksta į JAV dalyvauti pranciškonų vadovybės metiniuose posėdžiuose.

— Tretininkų mėn. susirinkimo šį sekmadienį nebus.

— Lankomi parapijiečiai anksčiau skelbtose, bet dar nelankytose gatvėse.

— Parapijos metinė vakarinė — kovo 12 d. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Aukos už bilietus kvietimus laikomos asmeninėmis aukomis parapijos skoloms sumažinti. Kvietimai gaunami iki kovo 9 d.; prie įėjimo jų platinti nenumatomas. Ponios kviečiamos paaukoti pyragų, tortų ir pan.; galinčios tai padaryti skambina į par. raštinę LE 3-0621, p. Kuolienė RO 9-7051 arba p. Zemaitienė 249-1047.

— Pensininkų laisvakavakis — kovo 8, trečiadienį, 6.30 v.v., Parodų salėje. Iš ilgų kelionių grįžusi p-lė Zaremaitė parodys skaidres iš Afrikos gyvenimo. Visi mūsų vyresnieji kviečiami atsilankyti.

— Saaugusių choro repeticija — kiekvieną ketvirtadienį, 7.30 v. v.; jaunimo — sekmadieniais, 12 v.

— Rengiamės prisidėti prie Toronto vyskupijos vauja "Share the Lent '72". Šios aukos skiriamos atsilikusiems ir nuo karo nualintiems karams bei vietinei kunigų seminarijai padėti.

— Nuosirdus aciu Prisikėlimo par. kooperaciniam bankui už \$800 dovaną parapijos skoloms sumažinti.

Patikslinimas. G. Kaulienės padėkoje "72" 8 nr. p.p. Berentų iniciatai turėjo būti P. O. R.; prie Olencvičių pavarde turėjo būti: "sūnūs inžinieriams Olencvičiams".

Estų savitrašis "Meie Elu" vasario 24 d. aprašė Vasario 16 iškilmes Prisikėlimo ir Central Tech salėse. Neatsilikio ir kitas estų laikraštis "Vaba Eestlane".

ATLIEKU GRINDŲ

ATNAUJINIMO

(sanding) poliravimo ir blizginto darbus. Skambinti Alifonsui LE 6-2805.

City Driving School

Pripažinta Ontario Safety Lygos ir Board of Education. Baigęs šią mokyklą gauna pilsne autovežimio draudimą. Nemo-kami nurodymai klaseje ar namuose turintiems laikinūs leidimai. Mokome vairuoti standartinis ir automatinis automobiliai. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO-6-1331

Lietuviška baldų

dirbtuvė

P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258

Įvairios savo pastate rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršūnai, rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvinės dešros ir kt.

UŽSAKYMAI PRIIMAMI IR TELEFONU. NEMOKAMAS PRISTATYMAS

Mėgėjų teatras "AUKURAS" iš Hamiltono vaidins

3 VEIKSMŲ B. SRUOGOS KOMEDIJĄ

PENKIALAPIS

"DOBILĖLIS"

TORONTO PRISIKĖLIMO

PARAPIJOS AUDITORIJOJE.

Įėjimas — \$2.50,

studentams ir

pensininkams — \$1.50

• KOVO 4, šeštadienį, 7 v. vakaro

• Visi kviečiami į šį kultūrinį rengimą.

RENGĖJOS — K. L. K. Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyrius

VISI MALONIAI KVIEČIAMI Į TORONTO

"ŠATRIJOS" IR "RAMBYNO" TUNTŲ RENGIMĄ

KAZIUKO MUGĖ

Šį sekmadienį, kovo 5,

visose Prisikėlimo

parapijos salėse

Atidarymas — 10 valandą ryto.

• Rankdarbiai

• Laimės šuliniai

• Staigmenos

• Naminiai pyragai

• Riestainiai

• Tėvų komiteto valgykla

• Jaunimo kavinė

RENGEJAI

Choras "Varpas" pradeda ruošti naują dainų repertuarą sukuriamam 20 metų koncertui. Kviečiami buvę ir nauji choristai-choristės. Ypač laukiamas galys dainuoti ir niekur neįsipareigojęs jaunimas. Duokim progos galinai suskambėti "Varpui" sukuriamam koncerte. Repetacijos vyrams — pirmadieniais, moterims — trečiądieniais 7.30 v.v. naujuose Lietuvių Namuose (Bloor-Alhambra gatvių kampas).

Valdyba "Tėvynės Prisiminimų" radijo programos vedėjas praneša, kad sekmadienio ryto programa perkeliama į ketvirtadienio vakarą. Nuo šio ketvirtadienio, kovo 2, lietuviškoji programa bus transliuojama kiekvieną ketvirtadienį 5.30 — 6.15 v.v. Seštadienio programa, kaip ir ligi šio, lieka tuo pačiu laiku, t. y. 3.30 v. p. p. Radijo stotis — CHIN, banga — 101 FM.

B. Sruogos komediją "Dobilėlis penkialapis" šį seštadienį, kovo 4 d., 7 v.v., Prisikėlimo salėje vaidins hamiltoniečių mėgėjų teatras "Aukuras", vadovaujamas režisorės E. Dauguvytės-Kudabienės. Ši grupė su minėtu vaidinimu sėkmingai gastroliavo Windsor ir Klevelande; ruošiasi vykti į Filadelfiją ir Londoną, Ont. Bilietai į torontiški spektaklį gaunami Prisikėlimo bankelyje, parapijos raštinėje ir prie įėjimo. Rengia KLM Moterų Dr-jos Prisikėlimo par. skyrius.

VI. Pūtvio šaulių kuopos visuotinis m e t i n i s susirinkimas įvyks kovo 5, sekmadienį, 3 v. p.p., Sv. Jono Kr. parapijos salėje. Kviečiami dalyvauti ir norintieji būti šauliais. Po susirinkimo — kavutė ir šaulių vete-ranų pagerbimas. Šauliams-ems dalyvavimas būtinas. Valdyba

I lietuvių jaunimo kongresą, kuris įvyks birželio 31 — liepos 15 Čikagoje, Kent universitete ir Romovus stovyklavietėje, iš Toronto jau įsiregistravo 6 kandidatai į atstovus; dar reikia 3. Atstovai gali būti kiekvienas lietuvis-ė 18-30 metų amžiaus, dalyvaujantis lietuvių veikloje. Kurie domisi kongresu, prašomi ateiti į susirinkimą šį sekmadienį, kovo 5 d., 5 v.p.p., Lietuvių Namuose (Bloor-Alhambra) arba rašyti: Jaunimo sekcija, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont.

Zemaičių grupė ruošia pobūvį kovo 6, pirmadienį, 7-8 v.v., Prisikėlimo par. Parodų salėje ir kviečia visus žemaičius dalyvauti. Rengėjų šūkis — "Visos Lietuvos žemaičiai, vienykitės!". A.a. Jonas Beprštis, 84 m., mirė vasario 22 d. Generali ligoninėje. Kiles nuo Vilkiavskio, Kanadoje gyveno nuo 1911 m. Velionis aktyviai prisidėjo prie Sv. Jono Kr. liet. parapijos kūrimosi 1928 m. Savo ilgame amžiuje susilaukė net 4 generacijų. Paliko žmoną, sūnų ir dukrą. Palaidotas iš Sv. Jono Kr. bažnyčios lietuvių kapinėse vasario 26 d.

Jaunimo sambūris "Birbynė" pakviestas koncertui į Hamiltono balandžio 8 d. kartu su St. Catharines "Nemuni".

HIGH PARK rajone išnuomojamas kambarys ir virtuvė. Tel. 766-3144.

Aukos Tautos Fondui. Vasario 16 minėjimo proga Toronto Tautos Fondui surinkta: Central Technical School salėje \$2066; prie Prisikėlimo parapijos bažnyčios — \$634.25; prie Sv. Jono Kr. bažnyčios — \$280; prie lietuvių evahgelikų liuteronų išganytojo bažnyčios — \$181. Iš viso — \$3161.25. Vardinis aukotojų sąrašas bus paskelbtas vėliau. Visiems aukotojams nuosirdi padėka.

Estijos nepriklausomybės šventė Toronto buvo paminėta vasario 27 d. Ryersono Instituto salėje. Pagrindiniu kalbėtoju buvo naujasis Estijos konsulas I. Heinsoo. Lietuvių vardu sveikino gen. kons. dr. J. Zmuidzinis. Be to, dalyvavo KLB pirm. inž. E. Čuplinskis, J. R. Simanavičius ir kt. Federacinės vyriausybės vardu sveikino sen. A. Thompson. Meninę dalį atliko estų choras, orkestras ir kiti vienetai. Programa truko apie 2 val. Svečių priėmimas buvo surengtas vasario 25 d. konsulo ir centrinės estų tarybos vardu Estų Namuose. Iš lietuvių jame dalyvavo: gen. kons. dr. J. Zmuidzinis su Ponia, p.p. Čuplinskai, J. R. Simanavičius, J. Karpis, p. p. Jokūbaičiai ir kt.

"Paramos" metinis susirinkimas įvyko vasario 27 d. Club Boardale salėje. Iš 2800 narių dalyvavo 235. Visa programa vyko sklandžiai — neiškilo didesnių problemų. Valdybą per rinktas liūgšlinis pirm. H. Stepaits, kredito komisijon — Aleks. Jucys. Nepaskirstyto pelno turėta \$64.523. Iš tos sumos \$59,742 atidėta į specialų fondą, esantį bankelio susirinkimo žinioje, o \$3,000 paskirstyta kultūriniam reikalams: šeštad. mokyklai \$800, Vasario 16 gimnazijai \$500, Tautos Fondui \$200, K. Liet. Fondui \$100, sporto klubui "Vytytis" \$100, sporto klubui "Aušra" \$100, "Birbynės" ansambliui \$100, "Gintarui" \$100, skautų stovyklavietei Romuva \$100, ateitininkams \$100, skautams \$100, "Varp'o" chorui \$100, Lietuvių Vaikų Namams \$50, studijinei baltiečių konferencijai \$50, lietuvių jaunimo kongresui \$500. Susirinkimas baigtas kavute. Buvo girdėti pagėdavimų, kad abiejų bankelių susirinkimai nebūtų šaukiami ta pačia diena.

Latvių savaitrašis "Latvija-Amerika" vasario 23 d. numerį gana plačiai aprašė Vasario 16 minėjimą, kuriame latviams atstovavo V. Upeslakis. Birutei Žaliauskaitei vasario 27 d. buvo surengtas priešvėdinis pobūvis Sv. Jono Kr. par. salėje. Dalyvavo ir 12 jūrų skautų gintarių, kurios įteikė dovaną — pačių padarytą lietuvišką lėlę. Visų vardu Birutę pasveikino Vida Balčiūnaitė.

Ka remia komunistai? Torontė veikia vadinama "Kanados Lietuvių Literatūros Draugija", kurios priedangoje telkiama parama komunistinei veiklai. Štai sausio 11 d. įvyko tos draugijos susirinkimas, kuriame dalyvavo 40 narių taip paskirstė iš parengimo gautus \$510: komunistiniams laikraščiams "Laisvė" ir "Vilnis" — po \$50, "Liaudies Balsui" \$75, Kanados kompartijai \$50, S. Vietnamo našlaičiams \$25, LLD centrui \$25, komunistės Angela Davis bylos gynimui \$25. Likusieji pinigai palikti at-sargoj, bet ir jie bus paskirstyti komunistinei veiklai. Lietuviški reikalai nei išlijoj, nei Lietuvoj tai "literatūros" draugijai nerūpi — jai komunizmas už viską svarbiau. D.

L. K. Kūrėjų-Savanorių Sąjungos Toronto skyrius Vasario 16 proga paskelbė atsišaukimą, kviečiantį visuomenę ryžtingesnei kovai už Lietuvos laisvę. Jame sakoma: "Laikas bėga ir mūsų gretos retėja. Paskubinkime Tėvynės laisvinimo darbą. Ekonimiškai ir dvasiškai esame stiprūs ir pajėgūs vesti laisvės kovą iki galutinės pergalės. Viskas, ką mes sukūrėm, bus veltui, jei Tėvynė pasiliks svetimųjų rankose. Parodykime pasauliui, kad esame verti laisvės, ne žodžiais, bet darbais."

VI. Pūtvio kuopos šauliai dalyvavo vasario 20, sekmadienį, Vasario 16 pamaldose Prisikėlimo bažnyčioje. Jų tarpe buvo ir anglas L. Milne, Suomijoje planavęs išvaduoti Simą Kudirką. Jį pakvietė kuopos pirmininkas. Parapijos klebonas Tėvas Placidis, OFM, laikęs pamaldas, priminė dalyviams, kad pamaldose dalyvauja žmogus, kuris bandė išvaduoti S. Kudirką. Po pamaldų salėje kuopos pirm. St. Jokūbaičiai pristatė L. Milnę šauliams, įteikdamas kuopos vardu dr. J. Končiaus knygą anglų k. "Vytautas Didysis". Dovana buvo papuošta tautine juostele ir šaulių ženklu. L. M. padėkojo, pasisveikino su šauliais pareikšdamas: "Lietuviai geriausi mano draugai". Vasario 16 proga kuopos vicepirm. P. Jonikas už nuopelnus šaulių sąjungai buvo apdovanotas šaulių žvaigždės medaliu. Š. P. G.

Toronto Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvo metinis narių susirinkimas įvyko vasario 27 d., 4.30 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje. Valdybos pirm. dr. S. Cepas savo pranešime pasidžiaugė, kad praėjusiais metais kooperatyvo kapitalas peržengė keturių milijonų dolerių ribą. Ild. K. Čepaitis pažymėjo, kad metų apyvarta buvo 17.5 milijonų dol. ir davė gerą pelną. Visų susirinkimo dalyvių pritarimu valdyboje sutiko pasilikti dr. S. Cepas ir K. Čepaitis, pas-kolų komisijon — B. Sakalas. Į revizijos komisiją perrinktas — J. Stankaitis. 1971 m. pelnas paskirstytas: Prisikėlimo parapijai \$800, Toronto Maironio šeštadieninei mokyklai \$700, pasaulio lietuvių jaunimo kongresui \$500, Toronto Lietuvių Vaikų Namams \$300, Vasario 16 gimnazijai \$200, Tautos Fondui \$200, Kanados Lietuvių Fondui \$100, Toronto sporto klubams — "Aušrai" \$100, "Vyčiu" \$100, tautinių šokių grupei "Gintaras" \$100, Toronto skautams \$100, Toronto ateitininkams \$100, "Birbynės" ansambliui \$100. Prisikėlimo par. jaunimo sekcijai \$100, Conference on Baltic Studies \$100, lietuviams saleziciam Romoje \$50. Be to, praėjusių metų laikotarpyje buvo paaukota įvairių lietuviškiems reikalams \$250. Po susirinkimo buvo vaišės-kavutė. Z. G.

Skautų Romovus stovyklavietės valdyba rengia veiklos dešimtmečio minėjimą-pobūvį kovo 11, šeštadienį, 7 v.v., Prisikėlimo Parodų salėje. Programoje — istorinė apžvalga, skaidrės ir vaišės.

PADEKA

Reiškiu nuosirdžią padėką mano priešvestuvinio pobūvio rengėjoms ir viešioms už brangias dovanas: p.p. D. Bajorienėi, M. Gudaitienei, Z. Didžbalienėi, A. Brajienei, A. Steponavičienei, E. Aukštakalinienei, A. Keženaitienei, B. Stanulienėi, G. Kripienei, J. Krikščiūnienei, I. Zalagėnienei, S. Pivorienėi, mamytei ir sešėms. Jūsų dėmesys bei nuosirdumas liks man neužmirštamas.

Jums nuosirdžiai dėkinga —

Regina Matusevičiūtė-Bujalskienė

MONTREAL

Sv. Kazimiero par. žinios

— Balandžio 8 d. mūsų par. sve-tainėje įvyks margučių vakarienė. Tai bus paskutinis mūsų par. parengimas prieš vasaros pradžią. Ta proga visi parapijiečiai kviečiami atsilankyti į šią vakarienę ir tuo paremti savąją parapiją. Gražiausi margučiai bus premijuojami ir gaus attingamas dovanas.

— Rekolekcijos mūsų bažnyčioje prasidės kovo 20 d. ir baigsis Ver-bų sekmadienį, t.y. kovo 26 d. Jas ves kun. Jonas Staškus iš Toronto. Pamokslai prasidės 7.30 v.v., o po jų bus Mišios. Visi parapijiečiai kviečiami gausiai dalyvauti rekolekci-jose. Ta proga prisiminkime šį pasakojimą. Žmogus, kuris buvo pašauktas į Dievo teismą, sako: Viešpatie, aš nenusikaltau Tavo įsakymams, aš nepadariau niekam blogo. Mano rankos švarios. Dievas atsakė: taip, bet tavo rankos tuščios ir tavo gyvenimas tuščias.

— Mirė Jonas Juozas Kleiza, 41 m. amžiaus. Palaidotas iš mūsų bažnyčios vasario 23 d. K. A.

Papildomai pranešama, kad buvusios katalikų moterų valdybos iniciatyva paskirta: \$15 Montrealio "Gintaro" ansambliui, \$10 radijo valandėlei, \$25 "Moters" žurnalui sukakties proga. M.

Montrealio lietuvių studentų sąjungos valdyba surengė sūrio ir vyno pobūvį V. Kudžnos namų rūsyje. Susirinkę studentai aptarė slidinėjimo išvyką, kuri įvyks kovo 4 d.

— Cote-des-Neiges kapinėse palaidotas taptytojas Vytautas Antanas Remeika. Velionies artimiesiems gili mūsų užuojauta.

— Vasario 16 atskirai minėjo li-tuanistinę mokyklą. Programą atliko jos mokiniai, vadovaujami savųjų mokytojų. Minėjime taip pat dalyvavo gražūs būrys mokinių tėvų.

— Lietuvistinę mokyklą išleido laikraštėli "Liepsna".

— Kovo 3 — pirmasis mėnesio penktadienis. Šventoji valanda — 6.30 v.v. ir vakarinės Mišios — 7.30 v.

— Šį penktadienį, kovo 3 d., 8 v. vak., bus ekumeninės pamaldos St-Jean-de-Matha (2700 Allard, Ville Emard) bažnyčioje. Organizuoja Kanados Ekumeninio Sąjūdžio moterys.

— Vasario 21 d. po sunkios ligos mirė Bronius Jaugelis; palaidotas Cote-des-Neiges kapinėse. Šeimai gili užuojauta.

— Užpraėjusį sekmadienį surink